

Ühisrahastuse ja muude investeerimisinstrumentide ning virtuaalvääringute seadus

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesoleva seadusega reguleeritakse:

- 1) ühisrahastusteenuse osutamist, täpsustades ja täiendades sätteid, mis sisalduvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2020/1503, mis käsitleb ettevõtjatele Euroopa ühisrahastusteenuse osutajaid ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1129 ja direktiivi (EL) 2019/1937 (ELT L 347, 20.10.2020, lk 1–49);
- 2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatata investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutamist;
- 3) investeerimisinstrumentide pakkumist;
- 4) virtuaalvääringu teenuse osutamist;
- 5) käesoleva lõike punktides 2 ja 4 nimetatud teenuste osutajate asutamist, tegevust, lõpetamist, vastutust ja järelevalve teostamist käesoleva lõike punktides nimetatud teenuste osutajate üle ning punktis 1 nimetatud teenuseosutajate üle niivõrd, kui see on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 kohaselt lubatud.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesolevast seadusest ja Finantsinspektsiooni seadusest tulenevaid erisusi.

§ 2. Seaduse kohaldamine

(1) Käesolevat seadust kohaldatakse:

- 1) Eestis asutatud investeerimisinstrumenti vahendamise teenuse ja virtuaalvääringu teenuse osutajale (edaspidi ühiselt *teenuseosutaja*);
- 2) teenuseosutajale, kes on saanud tegevusloa vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2020/1503 ning kes on asutatud Eestis või kes osutab Eestis teenuseid;
- 3) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatata isikule, kes taotleb rahalisi vahendeid või pakub investeerimisinstrumente (edaspidi *rahastuse taotleja*).

(2) Käesoleva seaduse 5. ja 6. peatükis sätestatud ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 artikli 2 lõike 1 punktis b nimetatud lepingust tuleneva nõude ja punktis n nimetatud instrumenti pakkumisele või vahendamisele, välja arvatud juhul kui nende investeerimisinstrumentide pakkumise koguväärtus kõigi Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriikide kohta kokku selle pakkumise üheaastase ajavahemiku jooksul ületab 5 000 000 eurot.

(3) Eestis asutatud teenuseosutajale, kes on saanud tegevusloa vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2020/1503, ning Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis (edaspidi *lepinguriik*) asutatud krediitiasutusele, investeerimisühingule, makseasutusele ja e-raha

asutusele kohaldatakse üksnes käesoleva seaduse 2., 5., 6., 11. ja 12. peatükis sätestatud, kui nad osutavad käesoleva seaduse § 1 lõike 1 punktis 1, 2 või 4 nimetatud teenuseid.

(4) Käesoleva seaduse § 1 lõike 1 punktis 1, 2 või 4 nimetatud teenuste piiriülesele osutamisele või filiaali asutamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 25 sätestatud.

(5) Rahastuse taotlejale, kes ei tegutse teenuseosutajana, kohaldatakse üksnes käesoleva seaduse 5., 11. ja 12. peatükis sätestatud.

(6) Füüsilisest isikust tarbijakrediiti taotleva rahastuse taotleja suhtes ei kohaldata käesolevas seaduses sätestatud.

(7) Käesolevat seadust ei kohaldata finantstuluta ühisrahastusteenuse ja muu samaväärse teenuse osutamisele, millega ei kaasne või ei pidanudki kaasnema teenuseosutaja või rahastuse taotleja vastusooritust või muud varaliselt hinnatavat hüve või kus isik saab vastu üksnes mitterahalist hüvitist, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Eelnimetatud ettevõtjal on kohustus esitada enne majandustegevuse alustamist registripidajale teade asjaomasel tegevusalal majandustegevuse alustamise kohta vastavalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatule. Tegevusalaks märgitakse finantstuluta ühisrahastusteenus.

(8) Käesolevat seadust ei kohaldata ka:

- 1) väärtpaberitele ja väärtpaberite pakkumisele vastavalt väärtpaberituruseadusele;
- 2) investeerimisteenuste osutamisele väärtpaberituruseaduse §-de 43 ja 44 tähenduses;
- 3) investeerimisriskiga elukindlustuslepingutele kindlustustegevuse seaduse § 222 lõike 1 tähenduses;
- 4) investeerimisriskiga pensionilepingule kogumispensionide seaduse § 46¹ tähenduses;
- 5) investeerimisriski sisaldavate krediidasutuste hoiustele krediidasutuste seaduse § 89¹ tähenduses.

(9) Rahalisi või muid vahendeid, mis teenuseosutaja on saanud oma klientidelt investeringute tegemise, edasilaenamise või tagasimaksmise eesmärgil, ei käsitata hoiuse ega muu tagasimakstava vahendina krediidasutuste seaduse § 4 tähenduses.

(10) Krediidipõhise ühisrahastusteenuse osutaja peab tarbijale krediidi vahendamisel või tarbijakrediidilepinguga seotud nõustamisteenuse osutamisel järgima krediidiandjate ja -vahendajate seaduse §-des 47–53¹ sätestatud.

§ 3. Investeerimisinstrument ja sellega seotud teenused ning rahastuse taotleja

(1) Investeerimisinstrument käesoleva seaduse tähenduses on investeerimise eesmärgil kasutatav:

1) väärtpaberituruseaduse § 2 lõike 1 punktides 1–8 nimetatud väärtpaber või väärtpaberi sarnane instrument või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 artikli 2 lõike 1 punktis n nimetatud instrument, mis annab selle omanikule hääle-, kasumi- või muid õigusi, mida tavapäraselt seostatakse osaluse omamisega või muul viisil kontrolli teostamisega juriidilises isikus või juriidilise isiku staatust mitteomava isikute ühenduses või muus esemes;

2) krediidilepingust, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 artikli 2 lõike 1 punktis b nimetatud lepingust tulenev nõue;

3) tuletisinstrument, mis annab selle omanikule õiguse käesoleva lõike punktis 1 või 2 nimetatud instrument omandada.

(2) Investeerimisinstrumenti pakkumine on mistahes vormis ja viisil ning mistahes vahendi, sealhulgas finantsvahendusplatvormi või muu tehnilise või õigusliku lahenduse abil avalikkusele investeerimisinstrumenti omandamise võimaluse kohta kättesaadavaks tehtud teave, mis on piisavalt täpne nii pakkumise tingimuste kui ka pakutava investeerimisinstrumenti kohta, et võimaldab investoril otsustada selle investeerimisinstrumenti omandamise üle.

(3) Investeerimisinstrumenti pakkumiseks ei loeta investeerimisinstrumenti kohta teabe avaldamist ilma võimaluseta investeerimisinstrument omandada.

(4) Investeerimisinstrumenti pakkumine, mille koguväärtus kõigi lepinguriikide kohta kokku pakkumise üheaastase ajavahemiku jooksul ületab 5 000 000 eurot, tuleb registreerida Finantsinspektsioonis käesoleva seaduse §-s 54 sätestatud korras.

(5) Ühisrahastusteenus käesoleva seaduse tähenduses on:

1) krediitipõhine, kus investoril võimaldatakse omandada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud investeerimisinstrument, lubadusega pakkumisse investeeritud vahendid kokkulepitud tähtajaks koos intressi- või muu finantstulu näol tagastada;

2) investeerimis- või omakapitalipõhine, kus investoril võimaldatakse omandada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 3 nimetatud investeerimisinstrument, lubadusega anda vastutasuks osalus, võlainstrument või muus vormis teatud osa pakkumise tulust.

(6) Investeerimisinstrumenti pakkuja käesoleva seaduse tähenduses on:

1) füüsilisest või juriidilisest isikust rahastuse taotleja, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 artikli 2 lõike 1 punktis h nimetatud projektiomanik;

2) investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutaja (edaspidi *investeerimisinstrumentide vahendaja*).

(7) Rahastuse taotleja võib investeerimisinstrumenti pakkumise korraldada ise või investeerimisinstrumentide vahendaja kaudu.

(8) Investeerimisinstrumentide vahendaja, sealhulgas ühisrahastusteenuse osutaja, on isik, kes oma majandus- või kutsetegevuse raames pakub avalikkusele enda või kolmandate isikute investeerimisinstrumente ning peab arvestust investeerimisinstrumentide registri üle. Investeerimisinstrumenti vahendaja võib tegutseda üksnes osaühingu või aktsiaseltsina.

(9) Kui isik on samal ajal nii rahastuse taotleja kui ka investeerimisinstrumentide vahendaja, kohaldatakse talle investeerimisinstrumentide vahendaja kohta sätestatud.

(10) Investeerimisinstrumenti vahendaja on finantseerimisasutus krediitiasutuste seaduse § 5 tähenduses.

§ 4. Virtuaalvääring ja sellega seotud teenused

(1) Virtuaalvääring on digitaalsel kujul esitatud väärtus, mis on digitaalselt ülekantav, säilitatav või kaubeldav ja mida füüsilised või juriidilised isikud tunnustavad maksevahendina, kuid mis ei pruugi olla seotud ühegi ametliku valuutaga ning mida ei käsitata ametliku valuuta või rahana

ega rahalise vahendina Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35–127) artikli 4 punkti 25 tähenduses ega makseinstrumendi või maksetehinguna sama direktiivi artikli 3 punktide k ja l tähenduses.

(2) Virtuaalvääringu teenus käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) virtuaalvääringu rahakotiteenus;
- 2) virtuaalvääringu vahetamise teenus;
- 3) virtuaalvääringutega kauplemise platvormi korraldamise teenus.

(3) Virtuaalvääringu rahakotiteenus on teenus, mille raames luuakse klientidele või hoitakse klientide krüpteeritud võtmeid, mida saab kasutada virtuaalvääringute hoidmise, talletamise ja ülekandmise eesmärgil.

(4) Virtuaalvääringu vahetamise teenus on teenus, mille raames vahetab isik virtuaalvääringu raha vastu või raha virtuaalvääringu vastu või ühe virtuaalvääringu teise vastu.

(5) Virtuaalvääringutega kauplemise platvormi korraldamise teenus on teenus, millega virtuaalvääringu teenuse osutaja haldab platvormi, kus virtuaalvääringu ostust või müügist huvitatud kolmandad isikud saavad suhelda viisil, mille tulemuseks on leping, vahetades ühe virtuaalvääringu teise vastu või raha vastu.

(6) Virtuaalvääringu teenuse osutaja on juriidiline isik, kes majandus- või kutsetegevuse raames osutab virtuaalvääringu teenuseid avalikkusele. Virtuaalvääringu teenuse osutaja võib tegutseda üksnes osühingu või aktsiaseltsina.

(7) Virtuaalvääringu teenuse osutaja on finantseerimisasutus krediidasutuste seaduse § 5 tähenduses.

§ 5. Seaduses kasutatud muud terminid

(1) Avalikkuse all käesoleva seaduse tähenduses mõistetakse eelnevalt kindlaks määramata isikute ringi.

(2) Eriotstarbeline üksus on juriidiline isik, mis on loodud teatud kitsamate või ajutiste eesmärkide täitmiseks ning finants- ja maksuriski või regulatiivse riski eraldamiseks, sageli väärtpaberistamise vahendustevõtte või üksus, mille ainsaks eesmärgiks on väärtpaberistamine Euroopa Keskpanga määruse (EL) nr 1075/2013, 18. oktoober 2013 (ELT L 297, 7.11.2013, lk 107–121), väärtpaberistamise tehingutes osalevate finantsvahendustevõtete varade ja kohustuste statistika kohta artikli 1 lõike 2 tähenduses.

(3) Finantsvahendusplatvorm on tehniline lahendus või tehniliste lahenduste süsteem, mis võimaldab investeerimisinstrumente või virtuaalvääringuid pidevalt ja korrapäraselt omandada ning võõrandada.

(4) Investeerimisprojekt on finantseerimise taotlemise eesmärgil avaldatud rahastuse taotleja tegevuste kavand või kirjeldus.

(5) Investor on isik, kellele kuulub investeerimisinstrument või kes on võtnud kohustuse või kellel on õigus omandada investeerimisinstrument. Potentsiaalne investor on isik, kellele soovitakse investeerimisinstrumenti pakkuda, kuid kellega ei ole veel lepingulisse suhtesse astunud. Investor võib olla kogenud või mittekogenud.

(6) Kogenud investor on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 artikli 2 lõike 1 punktis j nimetatud investor, sealhulgas kutseline investor väärtpaberituru seaduse § 6 tähenduses. Käesoleva lõike esimeses lauses nimetamata investor on mittekogenud investor.

(7) Klient on käesoleva seaduse § 1 lõike 1 punktis 1, 2 või 4 nimetatud teenuse kasutaja, sealhulgas investor või rahastuse taotleja.

(8) Krüptovaral põhinev investeerimisinstrument on investeerimisinstrument, mis on esitatud elektroonilisel kujul, mis on digitaalselt üle kantav, säilitatav või kaubeldav ja mis on registreeritud hajusraamatusüsteemis või muul sarnasel tehnoloogial põhinevas turvalises süsteemis või mis põhineb krüptograafial (edaspidi *investeerimistoken*).

2. peatükk

TEENUSEOSUTAJANA TEGUTSEMISE ÕIGUS

§ 6. Tegevusluba

(1) Käesoleva seaduse § 1 lõike 1 punktides 1, 2 ja 4 nimetatud teenuste osutamiseks peab teenuseosutajal olema vastav tegevusluba, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusloa annab ja tunnistab kehtetuks Finantsinspeksioon oma otsusega.

(3) Kui tegevusloa aluseks olnud tingimused ei ole enam täidetud, peab teenuseosutaja sellest viivitamata teavitama Finantsinspeksiooni. Teenuseosutaja peab viima oma tegevuse vastavusse tegevusloa saamise aluseks olnud tingimuste ja käesoleva seaduse nõuetega, või 30 päeva jooksul pärast eelmises lauses nimetatud teate esitamist esitama tegevusloa kehtetuks tunnistamise avalduse ja lõpetama vastava teenuse osutamise.

(4) Käesoleva seaduse alusel antud teenuse osutamise tegevusload on tähtajatud ja need ei ole teisele isikule üleantavad.

(5) Lepinguriigis asutatud krediidasutus, investeerimisühing, makseasutus ja e-raha asutus, kes osutab Eestis teenuseid, ei pea käesoleva seaduse § 1 lõike punktides 2 ja 4 nimetatud teenuste osutamiseks tegevusluba taotlema.

§ 7. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusloa taotlemiseks esitavad asutatava või tegutseva äriühingu (edaspidi *taotleja*) asutamislepingusse või äriregistri registrikaardile kantud juhatuse liikmed Finantsinspeksioonile kirjaliku taotluse (edaspidi *tegevusloa taotlus*) ning järgmised dokumendid ja andmed:

- 1) põhikirja ärakiri, tegutseva äriühingu puhul üldkoosoleku otsus põhikirja muutmise kohta ja põhikirja muudetud tekst;
- 2) äriühingu asutamise puhul asutamislepingu või -otsuse notariaalselt kinnitatud ärakiri;
- 3) varade ja aktsia- või osakapitali suurus ning selle sissemaksmist ja omavahendite olemasolu tõendavad dokumendid;
- 4) taotleja algbilanss ja ülevaade tuludest, kuludest, kasumist ja rahavoogudest ning nende aluseks olevatest eeldustest või tegutseva äriühingu puhul bilanss ja kasumiaruanne tegevusloa taotluse esitamisele eelneva kuu lõpu seisuga ning olemasolu korral viimase kolme majandusaasta aruanded;
- 5) käesoleva seaduse §-s 8 sätestatud nõuetele vastav äriplaan;
- 6) sise-eeskirjad või nende projektid vastavalt käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 7) raamatupidamise sise-eeskiri või selle projekt;
- 8) andmed kavandatavate teenuste osutamiseks vajalike infotehnoloogiliste süsteemide ja muude tehnoloogiliste vahendite ning süsteemide kohta, sealhulgas teenuse järjepidevuse tagamiseks kasutatud turvameetmete kirjeldus ja tegevuse tehnilise korralduse tase;
- 9) turvapoliitika või -eeskirjad ja andmed turvalisuse tagamise kohta, sealhulgas meetmed küberturvalisuse tagamiseks;
- 10) sisekontrollieeskirjad ja protseduureeglid, mis tagavad kohustuste täitmise seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega, sealhulgas taotleja tegevuse finantseerimisel;
- 11) taotleja organisatsioonilise struktuuri kirjeldus, mille taotleja on kehtestanud selleks, et rakendada kõiki vajalikke meetmeid oma klientide õigustatud huvide kaitsmiseks ja teenuste toimimise jätkuvuse ning usaldusväarsuse tagamiseks ning mis sisaldab vajaduse korral teenuseosutajate kasutamist või teenuse edasiandmise korra kirjeldust ning vahendajad ja andmeid muude isikute ja teenuste kohta, keda või mida kasutatakse taotleja äritegevuses;
- 12) taotleja aktsionäride, osanike või liikmete nimekiri, milles on näidatud neist igaühe nimi, olemasolu korral registrikood või isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ning andmed iga aktsionäri või osaniku omandatavate või talle kuuluvate aktsiate või osade ja häälte arvu kohta;
- 13) käesoleva seaduse §-s 18 nimetatud andmed taotlejas olulist osalust omavate isikute kohta;
- 14) andmed taotleja juhtide kohta, mis sisaldavad neist igaühe ees- ja perekonnanime, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega, elukohta, hariduse kirjeldust, töö- ja ametikohtade täielikku loetelu ning juhatuse liikmete puhul nende vastutusvaldkonna kirjeldust, samuti juhtide usaldusväarsust ja käesoleva seaduse nõuetele vastavust kinnitavad dokumendid, mida taotleja peab oluliseks esitada;
- 15) andmed äriühingute kohta, milles taotleja või tema juhtorgani liikme osalus on suurem kui 20 protsenti, kusjuures need andmed peavad sisaldama aktsia- või osakapitali suurust;
- 16) andmed taotleja audiitorettevõtja ja siseaudiitori kohta, mis sisaldavad nende nime, elu- või asukohta, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega või registrikoodi;
- 17) tegutseva äriühingu puhul omavahendite suurust tõendavad dokumendid koos vandeaudiitori aruandega;
- 18) teenuseosutaja nimel peetavate maksekontode loetelu koos iga maksekonto kordumatu tunnuse ja kontopidaja nimega ning asjakohasel juhul ka teenuseosutaja nimel peetava virtuaalvääringu rahakoti või muu vahendi kordumatu tunnus, millel hoiustatakse või kavatsatakse hoiustada kliendi vara;
- 19) tõend Finantsinspektsiooni seaduse § 45⁵ lõikes 2 sätestatud menetlustasu maksmise kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 9 nimetatud turvapoliitika või -eeskirjade kirjeldus sisaldab:

- 1) põhjalikku osutatavate teenustega seotud riskide hinnangut ning nende turvalisuskontrolli ja riskide maandamise meetmete kirjeldust, mis on võetud tarvitusele klientidele piisava kaitse

pakkumiseks välja selgitatud ohtude, sealhulgas pettuse ning tundlike ja isikuandmete ebaseadusliku kasutamise eest;

2) selgitust, kuidas turvalisuskontrolli ja riskide maandamise meetmetega tagatakse andmekaitse ja tehnilise turvalisuse kõrge tase, muu hulgas infosüsteemide jaoks, mida kasutavad taotleja või kolmandad isikud, kellele antakse edasi teenuse osutamisega seotud tegevusi või tööülesandeid;

3) sõltumatu eksperdi hinnangut taotleja kasutatavate tehnoloogiliste lahenduste ja küberturvalisuse tagamise kohta.

(3) Kui tegevusloa taotluse menetlemise ajal toimuvad käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud andmetes või dokumentides muudatused, esitab taotleja viivitamata pärast muudatuste tegemist või nendest teadasaamist Finantsinspeksioonile need andmed või dokumendid uuendatud kujul.

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nõutule esitab taotleja kinnituse, et kõigil teenuseosutaja juhtkonda kaasatud isikutel puuduvad äriühinguõiguse, maksejõuetusõiguse, finantsteenuseid käsitlevate õigusaktide, rahapesu- ja terrorismivastaste õigusaktide, pettuse või ametialase vastutuse valdkonnas kehtiva siseriikliku õiguse rikkumisest tulenevate süüdimõistvate kohtuotsuste ja sanktsioonidega seotud karistused.

(5) Kui taotleja juhtorgani liige, prokurist, tegelik kasusaaja või füüsilisest isikust omanik on välisriigi kodanik, tuleb taotlejal esitada lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatule:

1) tema päritoluriigi karistusregistri tõend või pädeva kohtu- või haldusorgani väljastatud samaväärne dokument, tingimusel et selle väljastamisest ei ole möödunud rohkem kui kolm kuud;

2) tema kõigi kodakondsusjärgsete riikide kohta isikut tõendavate dokumentide koopiaid ja käesoleva lõike punktis 1 nimetatud karistuse puudumist tõendavad dokumendid.

(6) Äriühing, kellele on väljastatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 alusel tegevusluba, esitab käesolevas peatükis sätestatud tegevusloa taotlemiseks Finantsinspeksioonile kirjaliku avalduse, millele on lisatud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3–10 ja 17–19 nimetatud andmed ja dokumendid.

§ 8. Äriplaan

(1) Äriplaan peab sisaldama taotleja kavandatava äritegevuse olemuse, organisatsioonilise ülesehituse, sisekontrolli süsteemi ja juhtimisstruktuuri kirjelduse ning plaanitavate teenuste osutamisega seotud isikute õiguste, kohustuste ja vastutuse kirjelduse, samuti järgmiste asjaolude kirjelduse, prognoosi ja analüüsi:

1) tulude ja kulude suurus tegevusalade kaupa;

2) teenuse osutamisega seotud kohustused;

3) taotleja varade ja aktsia- või osakapitali suurus;

4) tegevusstrateegia ja tegutsemiseks kavandatav turuosa;

5) kavandatav tegevus, osutatavad teenused, pakutavad tooted ning eeldatavad kliendid ja konkurendid;

6) aastabilansside ja finantsnäitajate plaanid, milles on muu hulgas nimetatud tulud, kulud, kasum ja rahavood ning nende aluseks olevad eeldused;

7) riskide juhtimise üldpõhimõtted ja riskide juhtimise strateegia;

8) investeerimis- ja tegevuse finantseerimise poliitika;

9) vahendajad ning muud isikud ja teenused, mida kasutatakse taotleja äritegevuses;

- 10) tegevuskava äritegevuse lõppemise kohta vastavalt käesoleva seaduse §-s 80 sätestatule;
- 11) muud tähtsust omavad asjaolud.

(2) Äriplaani esitatakse vähemalt kolme aasta kohta.

(3) Finantsinspeksioonil on õigus nõuda äriplaani täiendamist, kui tema hinnangul:

- 1) ei ole äriplaanis esitatud finantsnäitajad ja muud andmed usaldusväärsed ning omavahendite minimaalsuurus, mis on arvatud äriplaanis planeeritud kohustusi arvestades, ei vasta teenuseosutajale õigusaktidega kehtestatud nõuetele;
- 2) ei ole äriplaani põhjal võimalik veenduda taotleja suutlikkuses rakendada usaldusväärseks tegutsemiseks kohaseid ja proportsionaalseid süsteeme, vahendeid ja protseduure.

§ 9. Tegevusloa taotluse läbivaatamine

(1) Kui taotleja ei ole tegevusloa taotlemisel esitanud kõiki käesoleva seaduse §-s 7 nimetatud andmeid ja dokumente või need on ebaõiged, eksitavad või mittetäielikud või ei ole nõuetekohaselt vormistatud, on Finantsinspeksioonil õigus nõuda taotlejalt puuduste kõrvaldamist.

(2) Kui käesoleva seaduse §-s 7 nimetatud andmete ja dokumentide põhjal ei ole võimalik veenduda, kas tegevusloa taotlejal on vastava teenuse pakkumiseks piisavad võimalused ja kas ta vastab käesoleva seadusega või selle alusel antud õigusaktidega ettevõtja suhtes kehtestatud nõuetele, või kui on vaja kontrollida muid taotlejaga seotud asjaolusid, võib Finantsinspeksioon nõuda lisaandmete ja -dokumentide esitamist.

(3) Taotleja esitatud andmete kontrollimiseks võib Finantsinspeksioon teostada kohapealset kontrolli, määrata ekspertiise ja erakorralist audiitorkontrolli, saada teavet riigiasutustelt ja kohaliku omavalitsusüksuste asutustelt, teostada päringuid riigi andmekogudest, saada taotleja juhtidelt, audiitorettevõtjalt, tema esindajalt ning vajaduse korral kolmandatelt isikutelt suulisi selgitusi esitatud dokumentide sisu ja tegevusloa andmise otsustamisel tähtsust omavate asjaolude kohta.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud andmed ja dokumendid esitatakse Finantsinspeksioonile tema määratud mõistliku tähtaja jooksul.

(5) Kui taotleja ei ole kõrvaldanud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud puudusi ettenähtud tähtaja jooksul või ei ole tähtpäevaks esitanud Finantsinspeksiooni nõutud andmeid või dokumente, võib Finantsinspeksioon jätta tegevusloa taotluse läbi vaatamata. Taotluse läbi vaatamata jätmise korral tagastab Finantsinspeksioon esitatud dokumendid.

§ 10. Tegevusloa andmise otsus

(1) Otsuse tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspeksioon kolme kuu jooksul kõigi vajalike nõuetekohaste dokumentide ja andmete saamisest arvates, kuid hiljemalt kuus kuud pärast tegevusloa taotluse saamist.

(2) Finantsinspeksioon võib tegevusloa andmisel taotlejale kehtestada:
1) soodsamaid kõrvaltingimusi, millega lubatakse põhjendatuse korral taotlejal osaliselt kõrvale kalduda tegevusloa saamise aluseks olevatest asjaoludest;

2) käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtajast pikema tähtaja, mille jooksul peab taotleja viima end tegevusloa saamise aluseks olevate nõuetega kooskõlla.

(3) Kui esitatud dokumentidest ja andmetest nähtub, et tegevusloaga hõlmamata teenuse osutamine takistab teenuseosutaja üle vajalikul tasemel järelevalve teostamist või taotleja äriplaanis kavandatud teenustega seotud riskid ei ole piisavalt kaetud, sealhulgas tema organisatsiooniline ülesehitus ja juhtimisstruktuur ei ole piisavad teenuseosutaja järjepidevaks tegevuseks ning tema siseprotseduurid ja -kontroll ei taga piisavat riskide juhtimist, võib Finantsinspeksioon taotleja klientide huvide kaitseks lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tegevusloa andmisel ette näha taotlejale kõrvaltingimusi, millega:

- 1) piiratakse vastavate teenuste või nendega seotud kõrvalteenuste osutamist;
- 2) nõutakse tegevusloaga hõlmamata teenuste osutamiseks eraldi tütarettevõtja asutamist.

(4) Tegevusloa kohta tehtavas otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) selle isiku nimi ja registrikood, kelle kohta otsus tehakse;
- 2) selle teenuse liik või liigid, mille kohta otsus tehakse;
- 3) otsuse tegemise ja jõustumise kuupäev.

(5) Tegevusloa andmise või sellest keeldumise otsuse toimetab Finantsinspeksioon viivitamata taotlejale kätte.

§ 11. Tegevusloa andmisest keeldumise alused

(1) Finantsinspeksioonil on õigus keelduda taotlejale tegevusloa andmisest, kui:

- 1) taotleja ei vasta käesoleva seadusega või selle alusel antud õigusaktidega teenuseosutaja suhtes kehtestatud nõuetele;
- 2) äriühingu aktsia- või osakapital ei ole täielikult sisse makstud;
- 3) taotleja omavahendite minimaalsuurus ei vasta käesoleva seaduse §-s 67 kehtestatud nõuetele;
- 4) taotleja juhtorgani liikmed, audiitor, aktsionärid, osanikud või liikmed ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud nõuetele;
- 5) taotleja ja teise isiku vaheline märkimisväärne seos takistab taotleja üle piisava järelevalve teostamist või see on takistatud teise riigi, kus isik, kellega taotlejal on märkimisväärne seos, on asutatud, õigusaktidest tulenevate nõuete või nende rakendamise tõttu;
- 6) taotlejal ei ole piisavalt vahendeid ja kogemusi, mis on vajalikud järjepidevaks tegutsemiseks teenuseosutajana;
- 7) taotleja esitatud andmetest selgub, et ta kavatses tegutseda peamiselt välisriigis;
- 8) taotluses esitatud sise-eeskirjad ei ole taotleja tegevuse laadi, ulatust ja keerukuse astet arvestades piisavad, proportsionaalsed ja üheselt mõistetavad või on need kehtiva õigusega vastuolus;
- 9) taotlejat või tema juhti on karistatud majandusalase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest või terrorismi või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise eest ja vastavad karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud või taotleja või tema juhtorgani liikme suhtes on kohaldatud rahvusvahelist sanktsiooni;
- 10) teenuseosutajale ei ole avatud maksekontot krediidasutuses, e-raha asutuses või makseasutuses, mis on asutatud lepinguriigis ja mis osutab Eestis teenuseid piiriülevalt või mis on asutanud Eestis filiaali.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6 sätestatu hindamisel arvestatakse muu hulgas:

- 1) taotleja tegevuse organisatsioonilise ja tehnilise korralduse taset;
- 2) taotleja juhtimisega seotud isikute haridust, nende töökogemust, ärisidemeid, usaldusväarsust ja reputatsiooni;
- 3) käesoleva seaduse §-s 8 sätestatud äriplaani adekvaatsust ja piisavust;
- 4) taotleja, tema emattevõtja ja teiste taotlejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate isikute tegevust, finantsseisundit, reputatsiooni ja kogemusi.

(3) Taotleja ei või kolme kuu jooksul Finantsinspektsiooni tegevusloa andmisest keeldumise otsuse jõustumisest arvates uut tegevusloa taotlust esitada. Kui Finantsinspektsioon jätab tegevusloa taotluse läbi vaatamata käesoleva seaduse § 9 lõikes 5 sätestatu alusel, ei või taotleja uut tegevusloa taotlust esitada enne ühe kuu möödumist taotluse läbi vaatamata jätmisest.

§ 12. Tegevusloa kehtivuse lõppemine

(1) Tegevusloa kehtivus lõpeb, kui:

- 1) tehakse teenuseosutaja lõpetamise otsus;
- 2) tegevusluba tunnistatakse kehtetuks;
- 3) teenuseosutaja ühendatakse – luba lõpeb ühendataval isikul;
- 4) ühinemise teel asutatakse uus teenuseosutaja – luba lõpeb ühinevatel isikutel;
- 5) kuulutatakse välja teenuseosutaja pankrot.

(2) Tegevusloa kehtivuse lõppemisel kaotab juriidiline isik õiguse osutada teenust, milleks talle tegevusluba oli antud.

§ 13. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Tegevusloa kehtetuks tunnistamine on tegevusloaga antud õiguse äravõtmine.

(2) Finantsinspektsioon võib tegevusloa kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) teenuseosutaja ei ole alustanud tegevust kuue kuu jooksul tegevusloa andmisest arvates või tema asutajad on oma tegevusega näidanud, et teenuseosutaja ei suuda tegevust alustada nimetatud aja jooksul, või tema tegevus on peatunud kauemaks kui kuueks järjestikuseks kuuks;
- 2) teenuseosutaja on tegevusloa taotlemisel esitanud valeandmeid, millel oli loa andmise otsustamisel oluline tähendus, samuti muul juhul, kui teenuseosutaja on esitanud või tema eest on esitatud Finantsinspektsioonile valeandmeid;
- 3) teenuseosutaja ei vasta kehtivatele tegevusloa andmise tingimustele;
- 4) teenuseosutaja ei täida käesoleva seaduses sätestatud kohustusi;
- 5) teenuseosutaja on korduvalt või olulisel määral rikkunud tema tegevust reguleerivates õigusaktides sätestatud;
- 6) teenuseosutajat või tema juhti on karistatud majanduslase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest või terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise eest ja vastavad karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud;
- 8) teenuseosutaja avaldab oma tegevuse või juhtide kohta oluliselt ebaõiget või eksitavat teavet või reklaami;
- 9) teenuseosutaja ei ole võimeline täitma endale võetud kohustusi või tema tegevus kahjustab muul põhjusel klientide huve, raharinglust või teenuseosutaja stabiilsust või usaldusväarsust oluliselt;
- 10) teenuseosutaja omavahendite suurus ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele;

- 11) teenuseosutaja kuulub konsolideerimisgruppi, mille struktuur ei võimalda saada konsolideeritud järelevalveks vajalikku informatsiooni, või teenuseosutajaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluv äriühing tegutseb välisriigi õigusaktide alusel ja seetõttu on piisava järelevalve teostamine takistatud;
- 12) teenuseosutaja ja muu isiku vahel olev märkimisväärne seos takistab piisava järelevalve teostamist;
- 13) teenuseosutaja on toime pannud rahapesu või rahastanud või toetanud terrorikuriteo toimepanemist või rikub rahapesu ning terrorismi rahastamise tõkestamiseks õigusaktidega kehtestatud korda;
- 14) ilmneb, et teenuseosutaja on valinud tegevusloa taotlemise ja registreerimise kohaks Eesti eesmärgiga hoida kõrvale välisriigis, kus ta peamiselt tegutseb, teenuseosutajale kehtestatud rangemate nõuete täitmisest;
- 15) lepinguriigi või kolmanda riigi finantsjärelevalve asutuse poolt Finantsinspeksioonile esitatud teabe kohaselt on teenuseosutaja rikkunud lepinguriigi või kolmanda riigi õigusaktis sätestatud või nende riikide finantsjärelevalve asutuste esitatud tingimusi;
- 16) teenuseosutaja ei ole ettenähtud tähtpäevaks või ettenähtud ulatuses täitnud Finantsinspeksiooni ettekirjutust.

(3) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alusel tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsustamist võib Finantsinspeksioon teha teenuseosutajale ettekirjutuse, andes tähtaja kehtetuks tunnistamise põhjuseks olevate puuduste kõrvaldamiseks.

(4) Tegevusloa tunnistatakse kehtetuks teenuseosutaja taotluse alusel järgmistel juhtudel:

- 1) kui teenuseosutaja ei soovi enam osutada käesoleva seaduse § 1 lõike 1 punktis 1, 2 või 4 nimetatud teenuseid;
- 2) kui teenuseosutaja ühineb ja tegevust jätkab ühendav ühing, siis tunnistatakse kehtetuks ühendatava ühingu tegevusloa;
- 3) kui teenuseosutaja ühineb uue ühingu asutamisega, siis tunnistatakse kehtetuks ühinevate teenuseosutajate tegevusloa.

(5) Finantsinspeksioon võib keelduda käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud taotluse alusel tegevusloa kehtetuks tunnistamisest, kui on põhjendatud alus arvata, et tegevusloa kehtetuks tunnistamine võib kahjustada teenuseosutaja klientide või teiste võlaausaldajate õigustatud huve.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud taotluse vaatab Finantsinspeksioon läbi ja teeb otsuse tegevusloa kehtetuks tunnistamise või sellest keeldumise kohta kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates.

(7) Otsus tegevusloa kehtetuks tunnistamise kohta toimetatakse viivitamata otsuse adressaadile kätte.

§ 14. Avalikkuse teavitamine

(1) Tegevusloa andmise, selle muutmise ja kehtetuks tunnistamise teeb Finantsinspeksioon avalikult teatavaks oma veebilehel hiljemalt otsuse jõustumisele järgneval tööpäeval.

(2) Käesoleva seaduse § 13 lõikes 2 sätestatud alusel tehtud tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse teeb Finantsinspeksioon avalikult teatavaks lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatudle veel vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes hiljemalt otsuse jõustumisele järgneval tööpäeval.

3. peatükk

OLULINE OSALUS

§ 15. Oluline osalus

(1) Oluline osalus käesoleva seaduse tähenduses on otsene või kaudne osalus teenuseosutaja aktsia- või osakapitalis, mis on vähemalt kümme protsenti äriühingu aktsia- või osakapitalist, seda väljendavatest kõigist õigustest või kõigist häälest äriühingus või mis võimaldab olulise mõju omamist äriühingu juhtorganite üle.

(2) Osalus on otsene, kui isik omab või teostab seda isiklikult.

(3) Osalus on kaudne, kui:

- 1) seda omab või teostab isik koos ühe või mitme kontrollitava äriühinguga;
- 2) seda omab või teostab üks või mitu isiku kontrollitavat äriühingut;
- 3) seda omab või teostab isik või tema kontrollitav äriühing kokkuleppel kolmanda isikuga;
- 4) sellest tulenev hääleõigus loetakse isikule kuuluvaks.

(4) Käesolevas peatükis aktsiakapitali ja aktsiate suhtes sätestatud kohaldatakse ka osakapitali ja osade suhtes.

§ 16. Olulist osalust omavatele isikutele esitatavad nõuded

Teenuseosutajas võib olulise osaluse omandada, seda omada ja suurendada ning teenuseosutaja üle kontrolli saavutada, seda omada ja suurendada iga isik:

- 1) kes on laitmatu ärialase mainega ning kelle tegevus seoses omandamisega vastab teenuseosutaja kindla ja usaldusväärse juhtimise põhimõtetele;
- 2) kelle finantsseisund on piisavalt tugev, et tagada teenuseosutaja korrapärane ja usaldusväärne tegevus, ning juriidilise isiku puhul peavad tema raamatupidamise aruanded nende olemasolu korral võimaldama adekvaatselt tema finantsseisundi hindamist;
- 3) kes on võimeline tagama, et teenuseosutaja on suuteline järgima käesolevas seaduses sätestatud usaldatavusnõudeid, juriidilise isiku puhul sealhulgas nõuet, et konsolideerimisgrupil, mille osaks teenuseosutaja saab, on olemas struktuur, mis võimaldab teostada tõhusat järelevalvet, vahetada teavet ja teha koostööd finantsjärelevalve asutuste vahel;
- 4) kelle suhtes ei ole põhjendatud kahtlust, et omandamine on seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega või selle katsega või olulise osaluse omandamine suurendab selliseid riske.

§ 17. Osaluse omandamisest teavitamine

(1) Isik, kes kavatseb teenuseosutajas otsese või kaudse olulise osaluse omandada või suurendada osalust üle 20, 30 või 50 protsendi teenuseosutaja aktsiakapitalist või aktsiatega esindatud häälte arvust või teha tehingu, mille tulemusel teenuseosutaja muutuks tema kontrollitavaks äriühinguks (edaspidi *omandaja*), teavitab oma kavatsusest Finantsinspektsiooni ning esitab käesoleva seaduse § 18 lõike 3 alusel kehtestatud määruses nimetatud andmed ja dokumendid.

(2) Käesolevas peatükis sätestatud kohaldatakse ka juhul, kui isik omandab mõne muu sündmuse tõttu või muu tehingu tulemusel teenuseosutajas olulise osaluse või tema osalus suureneb üle 20, 30 või 50 protsendi teenuseosutaja aktsiakapitalist või aktsiatega esindatud häälte arvust või kui teenuseosutaja muutub selle sündmuse või tehingu tõttu tema

kontrollitavaks äriühinguks. Sellisel juhul on isik kohustatud pärast teenuseosutaja üle kontrolli saamist või olulise osaluse omandamisest või osaluse suurenemisest teadasaamist viivitamata teavitama sellest Finantsinspektsiooni.

(3) Finantsinspektsioon teavitab omandajat kirjalikult kahe tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud teate või lisaandmete ja -dokumentide kättesaamisest ning menetlustähtaja võimalikust lõppkuupäevast.

§ 18. Osaluse omandamisest teavitamisel esitatavad andmed

(1) Finantsinspektsioonile teatatakse selle äriühingu nimi, milles olulist osalust omandatakse, suurendatakse või mis muudetakse omandaja kontrollitavaks, ja selles äriühingus omandatava osaluse suurus ning esitatakse järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) omandatava äriühingu kirjeldus, mis sisaldab muu hulgas aktsiate nimekirja ning andmeid omandaja omandatavate või talle varem kuulunud aktsiate tüübi ja häälte arvu kohta ning vajaduse korral muud informatsiooni;

- 2) füüsilisest isikust omandaja elulookirjeldus, mis sisaldab muu hulgas omandaja nime, elukohta, senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku ning isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega;

- 3) juriidilisest isikust omandaja osanike või aktsionäride või liikmete nimekiri ning andmed igale aktsionärile või liikmele kuuluvate aktsiate või osa ja häälte arvu kohta;

- 4) juriidilisest isikust omandaja või varakogumit valitseva (juriidilise) isiku nimetus, asukoht, registrikood, registritunnistuse kinnitatud ärakiri ja põhikirja olemasolu korral selle ärakiri;

- 5) andmed juriidilisest isikust omandaja juhatuse ja nõukogu liikmete kohta, mis sisaldavad neist igatüüpi ees- ja perekonnanime, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega, senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku, ning nende isikute usaldusväärset, kogemusi, kompetentsust ja laitmatut äriala mainet kinnitavad dokumendid;

- 6) kinnitus, et osaluse omandamise tulemusel teenuseosutaja juhtorgani liikmeks saavat isikut ei ole karistatud majanduslase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest ega terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise eest või et vastavad karistusandmed on karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud;

- 7) kirjeldus omandaja tegevuste kohta ettevõtluses ning omandamisega seotud isikute majanduslike ja mittemajanduslike huvide kirjeldus;

- 8) kinnitus, et käesoleva lõike punktis 6 nimetatud isiku puhul ei ole esinenud ega esine asjaolusid, mis seaduse kohaselt välistavad isiku õiguse olla teenuseosutaja juht;

- 9) olemasolu korral omandaja kolme viimase majandusaasta aruanded. Kui viimase majandusaasta lõppemisest on möödunud rohkem kui üheksa kuud, esitatakse auditeeritud vahearuanne majandusaasta esimese poolaasta kohta. Aruannetele tuleb lisada vandeaudiitori aruanne, kui selle koostamine on õigusaktiga ette nähtud;

- 10) võimaluse korral füüsilisest isikust omandaja ning temaga seotud äriühingute finantsseisundi hindamiseks vajalikud reitingud ning avalikkusele mõeldud aruanded, juriidilisest isikust omandaja puhul tema ning konsolideerimisgrupi suhtes väljastatud krediidireitingud;

- 11) konsolideerimisgruppi kuuluva omandaja puhul konsolideerimisgrupi struktuuri kirjeldus koos andmetega sinna kuuluvate äriühingute osaluse suuruse kohta ja konsolideerimisgrupi kolme viimase majandusaasta aruanded ning vandeaudiitori aruanded;

- 12) füüsilisest isikust omandaja varanduslikku seisutõendavad dokumendid kolme viimase aasta kohta;

- 13) andmed ja dokumendid nende rahaliste ja mitterahaliste vahendite päritolu kohta, mille eest kavatsetakse oluline osalus omandada või seda suurendada või kontroll saavutada;
- 14) osaluse omandamisega seotud asjaolud vastavalt väärtpapierituru seaduse §-dele 9, 10 ja 72¹;
- 15) pärast osaluse omandamist omatava olulise osaluse suurus ja selle omamisega seotud asjaolud vastavalt väärtpapierituru seaduse §-dele 9, 10 ja 72¹;
- 16) teenuseosutajat kontrollivaks äriühinguks muutumise korral äriplaan ning muud kontrolli teostamisega ja saamisega seotud asjaolud;
- 17) ülevaade teenuseosutajas seoses osaluse omandamisega rakendatavast strateegiast, kui teenuseosutaja omandamise tulemusel ei muutu kontrollitavaks äriühinguks.

(2) Välisriigi kodaniku korral on käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6 nimetatud kinnituse asemel vajalik esitada tema päritoluriigi karistusregistri tõend või pädeva kohtu- või haldusorgani väljastatud samaväärne dokument, mille väljastamisest ei ole möödunud rohkem kui kolm kuud.

(3) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada määruse, milles täpsustatakse Finantsinspeksioonile esitatavaid käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmeid ja dokumente.

(4) Finantsinspeksioonile esitatavad andmed ja dokumendid peavad olema koostatud eesti keeles. Finantsinspeksiooni nõusolekul võib nimetatud andmed ja dokumendid esitada ka mõnes muus keeles.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete ja dokumentide täpsustamiseks ja kontrollimiseks võib Finantsinspeksioon nõuda lisaandmeid ja -dokumente, täpsustades, millist lisateavet ta vajab.

§ 19. Menetlus ja menetlustähtajad

(1) Finantsinspeksioon hindab omandaja vastavust käesoleva seaduse §-s 18 sätestatud nõuetele ning otsustab osaluse omandamise keelamise või lubamise 60 tööpäeva jooksul (edaspidi *menetlustähtaeg*) hindamiseks vajalike andmete ja dokumentide saamist kinnitava § 17 lõikes 3 nimetatud teate esitamisest arvates.

(2) Finantsinspeksioonil on õigus käesoleva seaduse § 18 lõikes 5 nimetatud lisaandmeid ja -dokumente nõuda 50 tööpäeva jooksul menetlustähtaja algusest alates.

(3) Finantsinspeksiooni poolt käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud lisaandmete ja -dokumentide esmakordse nõude esitamise ja omandajalt nõutud lisaandmete ja -dokumentide saamise vaheliseks perioodiks menetlustähtaeg peatub, kuid peatumine ei kesta kauem kui 20 tööpäeva. Täiendava lisaandmete ja -dokumentide nõudmise korral menetlustähtaeg ei peatu.

(4) Kui omandaja üle ei teostata finantsjärelevalvet või omandaja üle teostab järelevalvet kolmanda riigi finantsjärelevalve asutus, võib Finantsinspeksioon käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud menetlustähtaja peatamist pikendada kuni 30 tööpäevani.

(5) Finantsinspeksioon teeb olulise osaluse omandamise, selle suurendamise või teenuseosutaja kontrollitavaks äriühinguks muutmise hindamisel vajadusel koostööd lepinguriigi finantsjärelevalve asutusega.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud koostöö raames konsulteerib Finantsinspeksioon teiste finantsjärelevalve asutustega. Finantsinspeksioon ja vastavad finantsjärelevalve asutused edastavad viivitamata üksteisele kõik andmed, mis on olulise osaluse omandamise, suurendamise või kontrollitavaks äriühinguks muutmise hindamisel olulised.

(7) Kui olulist osalust soovib samal ajal omandada mitu isikut, peab Finantsinspeksioon neid kohtlema võrdsete asjaolude korral võrdselt.

§ 20. Osaluse omandamise tingimused

(1) Finantsinspeksioonil on õigus määrata omandajale tähtaeg, mille jooksul tal on õigus oluline osalus omandada, seda suurendada või muuta teenuseosutajas kontrollitavaks äriühinguks. Finantsinspeksioon võib ettenähtud tähtaega pikendada, kuid tähtaeg ei või kokku ületada 12 kuud. Omandaja on kohustatud nimetatud tähtaja jooksul teavitama olulise osaluse omandamise, selle suurendamise või teenuseosutaja kontrollitavaks äriühinguks muutmise tehingu teostamisest või teostamata jätmise otsusest viivitamata Finantsinspeksiooni.

(2) Olulise osaluse võib omandada, seda suurendada või teenuseosutaja kontrollitavaks äriühinguks muuta, kui Finantsinspeksioon seda oma ettekirjutusega ei keela.

§ 21. Osaluse omandamise keelamise alused ja otsus omandamise kohta

(1) Finantsinspeksioon võib oma ettekirjutusega keelata olulise osaluse omandamise, selle suurendamise või teenuseosutaja kontrollitavaks äriühinguks muutmise, kui:

- 1) omandaja ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 2) omandaja ei ole ettenähtud tähtpäevaks Finantsinspeksioonile esitanud käesolevas seaduses sätestatud või seaduse alusel nõutud andmeid või dokumente;
- 3) Finantsinspeksioonile esitatud andmed või dokumendid ei vasta õigusaktidega sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad või puudulikud või esitatud andmete ja dokumentide alusel ei saa kõrvaldada Finantsinspeksiooni mõistlikku kahtlust omandamise ebasobivuses ja selles, et omandamine ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 4) teenuseosutaja muutuks kolmandas riigis elava või asuva isiku kontrollitavaks äriühinguks ja selle isiku üle ei teostata tema elu- või asukohariigis piisavat järelevalvet või selle kolmanda riigi finantsjärelevalve asutusel ei ole õiguslikku alust või võimalust teha Finantsinspeksiooniga koostööd.

(2) Finantsinspeksioon edastab omandajale otsuse olulise osaluse omandamise lubamise kohta või keelava ettekirjutuse kahe tööpäeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist, kuid enne menetlustähtaja lõppu. Kui omandaja üle teostab finantsjärelevalvet teise lepinguriigi finantsjärelevalve asutus, tuleb otsuses muu hulgas märkida tema hinnang olulise osaluse omandamise, suurendamise või kontrollitavaks äriühinguks muutmise kohta.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolud ilmnevad pärast olulise osaluse omandamist või suurendamist või teenuseosutaja kontrollitavaks äriühinguks muutmist, võib

Finantsinspeksioon teha ettekirjutuse, mille kohaselt loetakse osaluse omandamine või teenuseosutaja kontrollitavaks äriühinguks muutmine käesoleva seadusega vastuolus olevaks.

(4) Finantsinspeksioonil on õigus oma ettekirjutusega iga kord keelata või piirata omandajal või isikul, kes teenuseosutajas olulist osalust omab või kelle kontrollitavaks äriühinguks teenuseosutaja on, teenuseosutajas hääleõiguse või muude kontrolli võimaldavate õiguste teostamist, kui esinevad käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 3 sätestatud asjaolud. Finantsinspeksioon võib teha ettekirjutuse, olenemata käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 3 sätestatud ettekirjutuse tegemisest. Finantsinspeksioon avalikustab ettekirjutuse oma veebilehel omandaja nõudmisel või vajaduse korral omal algatusel.

(5) Kui omandaja või isik, kes omab teenuseosutajas olulist osalust või kelle kontrollitavaks äriühinguks teenuseosutaja on, on teises lepinguriigis registreeritud krediitiasutus, fondivalitseja, investeerimisfond, investeerimisühing, kindlustusandja, makseasutus, e-raha asutus, muu finantsjärelevalve alla kuuluv isik või eelnimetatud isikuga ühte konsolideerimisgruppi kuuluv isik, teatab Finantsinspeksioon käesoleva paragrahvi lõikes 3 või 4 nimetatud ettekirjutuse tegemisest selle lepinguriigi pädevale finantsjärelevalve asutusele.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 3 ja 4 sätestatud Finantsinspeksiooni ettekirjutuste järgimine on kohustuslik ka teenuseosutajale, tema aktsiaraamatu pidajale või muule isikule, kes korraldab hääleõiguste teostamist.

§ 22. Osaluse ebaseadusliku omandamise tagajärjed

(1) Olulise osaluse omandamise või suurendamise tehingu tagajärjel ei omanda isik aktsiatega, osadega või muul moel kaasnevat hääleõigust ning osalusega esindatud hääli ei arvata üldkoosoleku kvoorumisse, kui:

- 1) tehing on vastuolus Finantsinspeksiooni ettekirjutusega;
- 2) Finantsinspeksioon on teinud käesoleva seaduse § 21 lõikes 3 või 4 nimetatud ettekirjutuse;
- 3) tehingust ei ole Finantsinspeksiooni käesoleva seaduse §-s 17 sätestatud korras teavitatud;
- 4) tehing on tehtud pärast käesoleva seaduse § 20 lõikes 1 või enne §-s 23 nimetatud tähtaja möödumist või enne, kui olulise osaluse omandamine oli käesoleva seaduse alusel lubatud.

(2) Tehingu tulemusel, mille puhul esineb mõni käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu, ei teki isikul õigusi, mis muudaksid teenuseosutaja tema kontrollitavaks äriühinguks.

(3) Kui niisuguse tehingu tulemusel, mille puhul esines mõni käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu, omandatud või suurendatud olulist osalust esindavad hääled arvati üldkoosoleku kvoorumisse ja need mõjutasid üldkoosoleku otsuse vastuvõtmist, on üldkoosoleku otsus tühine. Kohus võib Finantsinspeksiooni, aktsionäri või äriühingu juhtorgani liikme avalduse alusel tuvastada üldkoosoleku otsuse tühisuse, kui avaldus on esitatud kolme kuu jooksul üldkoosoleku otsuse vastuvõtmisest arvates.

(4) Kui teostati tehingust, millega teenuseosutaja pidi muutuma isiku kontrollitavaks äriühinguks ja mille puhul esineb mõni käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu, tulenevaid kontrolli võimaldavaid õigusi, võib kohus Finantsinspeksiooni, aktsionäri või äriühingu juhtorgani liikme avalduse alusel tunnistada selliste õiguste teostamise tühiseks, kui avaldus on esitatud kolme kuu jooksul õiguste teostamisest arvates.

§ 23. Olulise osaluse muutumisest teavitamine

(1) Kui isik kavatses võõrandada aktsiaid ulatuses, millega ta kaotab olulise osaluse teenuseosutajas või vähendab oma osalust alla mõne käesoleva seaduse § 17 lõikes 1 nimetatud määra või loobub kontrollist teenuseosutaja üle, peab ta kavatsusest Finantsinspeksiooni viivitamata teavitama, näidates teates ära tema omatavate, võõrandatavate ja pärast tehingut talle jäävate aktsiate või osade arvu.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohaldatakse ka juhul, kui isik kaotab mõne muu sündmuse tõttu või muu tehingu tulemusel kontrolli teenuseosutaja üle või olulise osaluse teenuseosutajas või tema osalus väheneb alla mõne käesoleva seaduse § 17 lõikes 1 nimetatud määra. Sellisel juhul on isik kohustatud pärast olulise osaluse või kontrolli kaotamisest või osaluse vähenemisest teadasaamist viivitamata teavitama Finantsinspeksiooni.

(3) Teenuseosutaja on käesoleva seaduse § 17 lõigetes 1 ja 2 ning käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tehingutest teadasaamise korral kohustatud sellest viivitamata teavitama Finantsinspeksiooni.

(4) Teenuseosutaja esitab koos majandusaasta aruandega Finantsinspeksioonile andmed isikute kohta, kellel majandusaasta lõpu seisuga oli teenuseosutajas oluline osalus, näidates ära isikule kuuluva osaluse suuruse ja selle omamisega seotud asjaolud vastavalt käesoleva seaduse §-dele 15 ja 17 ning väärtpaberituru seaduse §-dele 9, 10 ja 72¹.

4. peatükk JUHTIMINE JA NÕUDED TEGEVUSELE

1. jagu Teenuseosutaja juhtimine ja organisatsiooniline ülesehitus

§ 24. Teenuseosutaja asukoht ja peakontor

(1) Eestis äriregistrisse kantud ja Finantsinspeksioonilt tegevusloa saanud teenuseosutaja registrijärgne asukoht ja peakontor peavad olema Eestis.

(2) Teenuseosutaja ühinguleping või põhikiri peab kindlaks määrama, et tema registrijärgne asukoht ja peakontor on Eestis.

§ 25. Teenuseosutaja tegevus välisriigis

(1) Kui tegevusloa saanud teenuseosutaja soovib tegutseda välisriigis, sealhulgas asutada välisriigis filiaali või osutada välisriigis piiriülelset teenust, esitab ta Finantsinspeksioonile avalduse ning järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) selle välisriigi nimi, kus kavatsetakse filiaal asutada või piiriülelset teenust osutada (edaspidi *sihtriik*);
- 2) tegevuskava, mis sisaldab andmeid kõigi sihtriigis osutatavate teenuste kohta, ja käesoleva seaduse § 33 lõikes 5 nimetatud teavitus, kui seoses filiaali asutamise või teenuste piiriülese osutamisega antakse sihtriigis tegevusi või tööülesandeid edasi kolmandale isikule;

3) filiaali asutamise korral filiaali asukoha aadress sihtriigis, organisatsioonilise struktuuri kirjeldus ning juhtimise eest vastutavate isikute nimed ja isikukoodid või nende puudumise korral sünniajad ja elukohad;

4) filiaali asutamise korral käesoleva seaduse §-s 8 sätestatud nõuetele vastav äriplaan filiaalina sihtriigis tegutsemise kohta, filiaali sise-eeskirjad ja filiaalis rakendatav raamatupidamise sise-eeskiri.

(2) Käesoleva paragrahvis nimetatud andmed ja dokumendid esitatakse eesti keeles. Finantsinspeksiooni nõudmisel esitatakse andmed ja dokumendid koos vandetõlgi tehtud tõlkega selle riigi ametlikku keelde või ühte ametlikest keeltest, kus teenuseosutaja soovib filiaali asutada.

(3) Finantsinspeksioon on kohustatud ühe kuu jooksul kõigi nõutud andmete ja dokumentide saamisest arvates tegema otsuse, millega Finantsinspeksioon:

- 1) kiidab heaks sihtriigis filiaali asutamise või piiriülese teenuse osutamise või
- 2) keelab teenuseosutajal sihtriigis filiaali asutamise või piiriülese teenuse osutamise.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 või 2 nimetatud otsuse teeb Finantsinspeksioon viivitamata teenuseosutajale teatavaks.

(5) Finantsinspeksioon võib teha käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud otsuse keeldumise kohta, kui tema hinnangul esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) teenuseosutaja finantsseisund, organisatsiooniline ülesehitus või muud võimalused ei ole piisavad tegevuskavas nimetatud teenuste osutamiseks sihtriigis;
- 2) filiaali asutamine või teenuseosutaja esitatud tegevuskava rakendamine võib kahjustada tema klientide huve, tema finantsseisundit või tegevuse usaldusväarsust;
- 3) esitatud andmed või dokumendid on ebaõiged või eksitavad või ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 4) filiaali asutamine või teenuseosutaja esitatud tegevuskava rakendamine võib olla seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega või selle katsega või suurendab selliseid riske.

(6) Enne tegevuse alustamist teatab teenuseosutaja Finantsinspeksioonile kuupäeva, millal sihtriigis teenuste osutamist alustatakse.

(7) Teenuseosutaja teavitab viivitamata Finantsinspeksiooni muudatusest käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmetes või dokumentides, võimaluse korral vähemalt üks kuu enne muudatuse rakendumist.

(8) Sihtriigis uue filiaali asutamiseks esitab teenuseosutaja Finantsinspeksioonile avalduse ning asjakohased käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumentide ja andmete täiendused. Sellisel juhul kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 2–7 sätestatut.

§ 26. Nõuded juhtorgani liikmetele ja töötajatele

(1) Teenuseosutaja juhtorgani liikmeks võib valida või määrata vaid isiku, kellel on:

- 1) teenuseosutaja juhtimiseks vajalikud teadmised, oskused, kogemused, haridus, kutsealane sobivus ja laitmatu ärialane maine;
- 2) vajalikus mahus aega oma tööülesannete täitmiseks vastaval ametikohal.

(2) Arvestades ametikohaga seotud ülesandeid ja vastutust, peavad teenuseosutaja juhtorgani liikmetel olema vajalikud teadmised, oskused ja kogemused, mis on seotud järgmiste teenuse osutamise aspektidega:

- 1) teenuse osutamise aluseks oleva tehnoloogia mõistmine;
- 2) riskide ennetamine ja vältimine;
- 3) klientide huvide kaitse;
- 4) finantsstabiilsuse säilitamine;
- 5) õigusvastaste tegevuste vältimine.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku ärialane maine ei ole laitmatu muu hulgas, kui:

- 1) tema tegevus või tegevusetus on kaasa toonud teenuseosutaja või muu finantsjärelevalve alla kuuluva isiku pankroti või tegevusloa kehtetuks tunnistamise finantsjärelevalve asutuse algatusel;
- 2) ta on pannud toime esimese astme kuriteo;
- 3) tema suhtes on kohus vastavalt karistusseadustiku §-le 49 kohaldanud tegutsemiskeeldu või §-le 49¹ ettevõtluskeeldu, samuti kui tema suhtes on kohaldatud seaduses või kohtulahendis ette nähtud ärikeeldu või teataval erialal või ametikohal töötamise keeldu või teda on karistatud sellise keelu rikkumise eest;
- 4) ta ei ole suuteline korraldama teenuseosutaja tegevust selliselt, et investorite ja rahastuse taotlejate huvid oleksid piisavalt kaitstud;
- 5) ta on esitanud Finantsinspeksioonile valeinformatsiooni või jätnud olulise informatsiooni esitamata;
- 6) teda on karistatud majanduslase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest või terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise eest ning tema vastavad karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud või tema suhtes on kohaldatud rahvusvahelist sanktsiooni.

(4) Teenuseosutaja juhatuses on vähemalt kaks liiget.

(5) Teenuseosutaja juhtorganite liikmed ja töötajad on kohustatud tegutsema nendelt oodatava ettenägelikkuse ja kompetentsusega ning vastavalt nende ametikohale esitatavatele nõuetele, lähtudes teenuseosutaja ja tema klientide huvidest. Teenuseosutaja tagab, et tema äritegevuse protsessis osalevatel töötajatel on tööülesannete täitmiseks vajalikud teadmised, oskused ja kogemused.

(6) Teenuseosutaja määrab sise-eeskirjas juhtorganite liikmete ja töötajate teadmiste, oskuste ja kogemuste taseme, mis on vajalik teenuseosutaja organisatsioonis ameti- või töökohtadel ülesannete täitmiseks. Teadmiste ja pädevuse taseme määramisel arvestatakse ameti- või töökohaga seotud ülesannete täitmiseks vajalikku kvalifikatsiooni ja ametialast kogemust.

(7) Teenuseosutaja juhtorganite liikmed ja töötajad on kohustatud seadma teenuseosutaja ning tema klientide majanduslikud huvid kõrgemale oma isiklikest majanduslikest huvidest. Lisaks on teenuseosutaja juhtorganite liikmed ja töötajad kohustatud tagama majandustegevuseks vajalike finantsvahendite pideva olemasolu, osutama teenuseid õiguspäraselt, piisava asjatundlikkuse, täpsuse ja hoolikusega ning andma kliendile nõuetekohast teavet pakutavate või vahendavate teenuste kohta.

(8) Teenuseosutaja juhtorganite liikmed peavad tagama, et teenuseosutaja organisatsiooniline struktuur on läbipaistev ja selgelt määratud vastutusaladega ning kehtestatud on riskide

tuvastamise, mõõtmise, juhtimise, pideva jälgimise ja nendest raporteerimise protseduurid, mis on teenuseosutaja tegevuse laadi, ulatust ning keerukuse astet arvestades piisavad ja proportsionaalsed.

(9) Teenuseosutaja juhtorganite liikmed on kohustatud regulaarselt üle vaatama käesoleva seaduse alusel kehtestatud eeskirjad ja muud protseduurireeglid, hindama nende tulemuslikkust ning rakendama asjakohaseid meetmeid puuduste kõrvaldamiseks.

(10) Teenuseosutaja juhatus kehtestab asjakohase korra ja menetlused, et tagada tõhus ja usaldusväärne juhtimine, sealhulgas ülesannete lahusus, talitluspidevus ja huvide konfliktide vältimine, ning teostab järelevalvet nende rakendamise üle, tehes seda turu usaldusväärset ja klientide huve toetaval viisil.

(11) Töötaja käesoleva seaduse tähenduses on teenuseosutaja heaks töölepingu või muu võlaõigusliku lepingu alusel tööd tegev füüsiline isik, kelle tööülesannete hulka kuuluvad teenuseosutaja nimel teenuse osutamisega seotud tegevused, sealhulgas teenuseosutaja esindamine või teenuseosutaja juhtimine või kontrollimine.

(12) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada täpsemad nõuded teenuseosutaja juhtorganite liikmete ja töötajate erialastele teadmiste, oskuste ning kogemuste.

§ 27. Juhtorganite liikmetest ja audiitorettevõtjast teavitamine ning juhtorgani liikme tagasikutsumine

(1) Teenuseosutaja juhtorgani liikme valimiseks või määramiseks on vajalik isiku kirjalik nõusolek. Koos kirjaliku nõusolekuga esitab isik:

1) andmed enda kohta, mis sisaldavad tema ees- ja perekonnanime, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta, elukohta, hariduse kirjeldust, töö- ja ametikohtade täielikku loetelu ning juhatuse liikme puhul tema vastutusvaldkonna kirjeldust, samuti tema usaldusväärset ja käesoleva seaduse nõuetele vastavust kinnitavad dokumendid; 2) andmed äriühingute kohta, milles tema osalus on suurem kui 20 protsenti, kusjuures need andmed peavad sisaldama aktsia- või osakapitali suurust ja tegevusalade loetelu; 3) kinnituse, et tal puuduvad käesolevas seaduses sätestatud teenuseosutaja juhtimist välistavad asjaolud.

(2) Teenuseosutaja esitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed ja kinnituse Finantsinspeksioonile.

(3) Teenuseosutaja esitab audiitorettevõtja valimise või määramise korral Finantsinspeksioonile tema nime ja audiitorettevõtja kinnituse, et tema suhtes puuduvad asjaolud, mis välistavad õiguse olla teenuseosutaja audiitor.

(4) Teenuseosutaja on kohustatud juhtide ja audiitorettevõtja valimise või määramise kavatsusest, samuti nende tagasiastumisest või enne volituste tähtaja lõppemist tagasikutsumise algatamisest teavitama Finantsinspeksiooni vähemalt kümme päeva enne vastava otsuse tegemist või viivitamata pärast vastava avalduse saamist.

(5) Finantsinspeksioonil on õigus ettekirjutusega nõuda teenuseosutaja juhtorgani liikme tagasikutsumist järgmistel juhtudel:

- 1) isik ei vasta käesolevas seaduses juhtorgani liikmele kehtestatud nõuetele;
- 2) isik on seoses enda valimise või määramisega esitanud eksitavaid, tegelikkusele mittevastavaid andmeid või võltsitud dokumente;
- 3) isiku tegevus teenuseosutaja juhtorgani liikmena on näidanud, et ta ei ole suuteline teenuseosutajat usaldusväärselt ja kindlalt juhtima või ta ei ole suuteline korraldama teenuseosutaja juhtimist selliselt, et klientide ja võlausaldajate huvid oleksid küllaldaselt kaitstud.

(6) Kui teenuseosutaja ei ole täielikult või tähtaegselt täitnud käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud ettekirjutust, on Finantsinspeksioonil õigus nõuda teenuseosutaja juhtorgani liikme tagasikutsumist kohtu poolt või tunnistada teenuseosutaja tegevusluba kehtetuks.

(7) Tagasikutsumatud nõukogu liikme asemele võib uue liikme määrata kohus Finantsinspeksiooni, teenuseosutaja juhatuse, nõukogu, osaniku või aktsionäri nõudel. Kohtu määratud nõukogu liikme volitused kestavad kuni üldkoosolek on valinud uue nõukogu liikme.

§ 28. Nõuded juhtorgani liikmete ja töötajate tasustamisele

Teenuseosutaja juhtorgani liikmete või töötajate tasustamise ning juhatorgani liikme ülesannete või töötajate tööga kaasnevate hüvede ja muude soodustuste määramise alused ja põhimõtted (edaspidi *tasustamise põhimõtted*) ning nende rakendamine peab:

- 1) olema selge ja läbipaistev ning kooskõlas usaldusväärse ja tõhusa riskide juhtimise põhimõtetega, teenuseosutaja pikaajaliste huvidega ning mitte soodustama ülemääraste riskide võtmist;
- 2) lähtuma teenuseosutaja äristrateegiast ja väärtustest, arvestades tema majandustulemusi ning klientide õigustatud huve;
- 3) olema proportsionaalne teenuseosutaja tegevuse laadi ja ulatusega ning juhtorgani liikme või töötaja vastutusvaldkonnaga;
- 4) hõlmama huvide konflikti maandamise või vältimise meetmeid.

§ 29. Sise-eeskirjad

(1) Teenuseosutaja peab kehtestama ja rakendama teenuseosutaja ning tema juhtorganite liikmete ja töötajate tegevust reguleerivad protseduurireeglid (edaspidi *sise-eeskirjad*), mis tagavad teenuseosutaja tegevust reguleerivate õigusaktide ja teenuseosutaja juhtorganite otsuste täitmise.

(2) Teenuseosutaja kehtestatud ja rakendatud sise-eeskirjad peavad tagama teenuste õigus- ja korrapärase osutamise. Teenuseosutaja hindab regulaarselt sise-eeskirjade toimivust ja vastavust tegelikkusele ning ajakohastab sise-eeskirju nii, et oleks tagatud klientide huvide kaitse.

(3) Sise-eeskirjadega määratakse muu hulgas kindlaks:

- 1) asutusesisese teabe ja dokumentide liikumise kord, sealhulgas teabe esitamise ja edastamise nõuded;
- 2) teenuste osutamise kord, sealhulgas kava nimetatud teenuste osutamisega seotud äritegevuse katkemise ohu määramiseks, selle riski maandamiseks või vältimiseks;
- 3) tehingute ja toimingute tegemise kord teenuseosutaja nimel ja arvel ning klientide nimel ja arvel;
- 4) töötajate töö- või ametiülesanded, alluvussuhted, aruandlusahelad, aruannete esitamise

protseduur ja õiguste delegerimine, sätestades funktsioonide lahususe teenuseosutaja nimel kohustuste võtmisel, teenuste kajastamisel raamatupidamises ja aruannetes ning riskide hindamisel;

5) huvide konfliktide maandamise ja vältimise kirjeldus ja tegevuskava ning maandamise meetmed;

6) teenuse osutamisega seotud tegevuste edasiandmise kord;

7) registripidamise, andmekogude pidamise ja andmete käitlemise kord;

8) sisemised protseduurireeglid, millega määratakse kasutatavate infotehnoloogiaalaste ning klientide vara hoidmise süsteemide turvalisus ja nende regulaarne kontrollimine;

9) sisekontrolli süsteemi toimimise kord, vastavuskontrolli ja riskijuhtimise reeglid ning nende rakendamise kord;

10) sisemised protseduurireeglid rahvusvahelise sanktsiooni seaduse alusel kehtestatud rahvusvaheliste sanktsioonide rakendamiseks ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse rakendamiseks ning nende täitmise kontrollimise sisekontrollieeskirjad;

11) sisemised protseduurireeglid teenuseosutaja tegevust reguleerivates õigusaktides kehtestatud kohustuste rikkumise või võimaliku rikkumise kohta teavituste vastuvõtmiseks, töötlemiseks ja edastamiseks ning tagajärgedega tegelemiseks;

12) turvaintsidentide väljaselgitamise ja lahendamise ning nende suhtes meetmete rakendamise kord, sealhulgas intsidentidest teatamise kord, ning oluliste operatsiooni- ja turvaintsidentide avastamise ja klassifitseerimise menetlus;

13) tundlikele andmetele juurdepääsu registreerimise, seire, jälgimise ja piiramise kord;

14) talitluspidevuse tagamise kord, sealhulgas nende plaanide asjakohasuse ja tõhususe regulaarse katsetamise ja läbivaatamise menetlus;

15) raamatupidamise sise-eeskirjad;

16) filiaalide olemasolu korral kohase tegevuse nõuetele vastavuse kontrollimise kord;

17) kliendi kaebuste lahendamise kord.

(4) Lisaks käesolevas paragrahvis nimetatud nõuetele peavad krediidipõhise ühisrahastusteenuse osutaja sise-eeskirjad olema kooskõlas vastutustundliku laenamise põhimõttega.

(5) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada sise-eeskirjadele esitatavad täpsemad nõuded.

§ 30. Sisekontroll ja vastavuskontrolli funktsioon

(1) Teenuseosutajas peab olema loodud ja toimiv piisav sisekontrolli süsteem, mille eesmärk on tagada teenuseosutaja tegevuse vastavus kehtivatele sise-eeskirjadele, õigusaktidele ja vastu võetud otsustele teenuseosutaja kõigil juhtimis- ja tegevustasanditel, ning otsuste vastuvõtmine usaldusväärse ja nõuetekohase informatsiooni alusel.

(2) Teenuseosutajas peab kehtestama ja rakendama õiguslikud, tehnilised ja organisatsioonilised meetmed sõltumatu vastavuskontrolli teostamiseks.

(3) Teenuseosutaja juhatus nimetab vastavuskontrolli teostamise eest vastutava töötaja või muu isiku, kellega sõlmitakse leping kirjalikus vormis.

(4) Vastavuskontroll peab tagama, et:

1) regulaarselt kontrollitakse teenuseosutaja, selle juhtide ja töötajate tegevuse vastavust õigusaktidele, Finantsinspektsiooni ettekirjutustele, juhtorganite otsustele, sise-eeskirjadele,

teenuseosutaja sõlmitud lepingutele ja heale tavale ning hinnatakse teenuseosutajas kehtestatud sise-eeskirjade ja otsuste vastavust õigusaktidele ning teenuseosutaja kohustuste täitmisel esinevate puuduste kõrvaldamiseks võetud meetmete sobivust ja tulemuslikkust;

2) teenuse osutamise eest vastutavaid isikuid nõustatakse käesolevas seaduses sätestatud kohustuste täitmisega seotud küsimustes;

3) teenuseosutaja juhatusele esitatakse regulaarselt aruandeid.

(5) Sõltumatu vastavuskontrolli teostamiseks peab teenuseosutaja sise-eeskirjadega kehtestama tegevuspõhimõtted ja reeglid seadusest tulenevate kohustuste täitmata jätmise õigusriskide ning nendega seonduvate muude riskide tuvastamiseks, maandamiseks või vältimiseks seoses klientidele teenuste osutamisega (edaspidi *tegevuspõhimõtted*).

(6) Tegevuspõhimõtted peavad Finantsinspeksioonil võimaldama efektiivselt täita järelevalvetulesandeid.

(7) Vastavuskontrolli teostaja ei tohi tegeleda teenuste osutamisega ega tegevusega, mille üle ta järelevalvet teostab, välja arvatud juhul, kui teenuseosutaja on võimeline tõendama, et arvestades tema tegevuse laadi, ulatust ja keerukust, ei ole nimetatud kohustus proportsionaalne ja et vastavuskontrolli ülesannete täitmine on ka ilma kõnealuseid kohustusi täitmata tegelikkuses tulemuslik.

(8) Vastavuskontrolli teostaja tasustamise alused ja kord ei tohi ohustada tema objektiivsust.

(9) Vastavuskontrolli teostaja on kohustatud talle teenuseosutaja kohta teatavaks saanud teabe, mis osutab teenuseosutaja õigusrikkumisele või klientide huvide kahjustamisele, viivitamata edastama teenuseosutaja juhtidele.

(10) Teenuseosutaja tagab sisekontrolli ja vastavuskontrolli teostajale kõik nende ülesannete täitmiseks vajalikud õigused, töötingimused ja juurdepääsu kogu vajalikule teabele, sealhulgas õiguse saada selgitusi ning teavet teenuseosutaja juhtidelt ja töötajatelt ning jälgida avastatud puuduste kõrvaldamist ja tehtud ettepanekute täitmist.

§ 31. Teenuseosutaja töötaja kohustus Finantsinspeksiooni teavitada

(1) Teenuseosutaja töötaja on kohustatud Finantsinspeksioonile viivitamata kirjalikult teatama asjaoludest, mille tagajärjeks on või võib olla:

1) teenuseosutaja tegevust reguleerivate õigusaktide oluline või korduv rikkumine;

2) teenuseosutaja juhtorgani liikme või töötaja tekitatud oluline varaline kahju teenuseosutajale või tema klientidele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt Finantsinspeksioonile andmete esitamisega ei riku teenuseosutaja töötaja või muu teenuseosutaja tegevusega seotud kolmas isik talle õigusakti või lepinguga pandud andmete saladuses hoidmise kohustust.

(3) Teenuseosutaja kehtestab oma töötajatele käesolevas seaduses sätestatud nõuete rikkumisest teavitamise korra, mis võimaldab sõltumatut õigusrikkumisest teavitamist.

(4) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega näha ette täpsemad alused nõuete rikkumisest teavitamise kohta.

§ 32. Andmete säilitamine

(1) Teenuseosutaja säilitab käesolevas seaduses sätestatud andmeid muutumatuna ja Finantsinspeksioonile kättesaadavana viis aastat, kui Finantsinspeksioon ei ole kehtestanud teistsugust tähtaega või seaduses ei ole sätestatud pikemat tähtaega.

(2) Teenuseosutaja säilitab dokumente, milles sätestatakse teenuse osutamise lepingu kohased teenuseosutaja ja kliendi õigused ja kohustused või tingimused, mille alusel kliendile teenust osutatakse, nii kaua, kuni lepinguline või muu teenuse osutamisega seotud õigussuhe kliendiga ei ole lõppenud, kui käesolevas seaduses või muus õigusaktis ei ole sätestatud pikemat tähtaega.

(3) Finantsinspeksioonil on õigus nõuda, et pärast teenuseosutajale antud tegevusloa lõppemist peab teenuseosutaja säilitama käesolevas seaduses sätestatud andmeid muutumatuna ja Finantsinspeksioonile kättesaadavana viis aastat, kui andmete säilitamisele ei ole seaduses ettenähtud pikemat tähtaega.

2. jagu

Teenuseosutaja tegevusnõuded

§ 33. Teenuseosutaja tegevuse edasiandmine ja kolmanda isiku teenuste kasutamine

(1) Teenuseosutajal on oma kohustuste paremaks täitmiseks õigus teenuse osutamisega seotud tegevusi edasi anda kolmandale isikule (edaspidi *tegevuse edasiandmine*), kui:

- 1) tegevuse edasiandmisega ei delegeeri juhtorgani liikmed oma vastutust või tegevuse edasiandmine ei kahjusta muul viisil klientide huve ning teenuseosutaja jääb tegevuse edasiandmise korral täielikult vastutavaks edasiantud tegevuse nõuetekohase täitmise eest;
- 2) tegevuse edasiandmine ei takista teenuseosutaja tegevust ja tema kohustuste täitmist vajalikul tasemel ega vähenda teenuse osutamise kvaliteeti;
- 3) isikul, kellele tegevused edasi antakse, on vajalikud teadmised ja oskused ning ta on võimeline neid kohustusi täitma;
- 4) teenuseosutaja suhted klientidega ja kohustused klientide ees ei muutu tegevuse edasiandmise tõttu;
- 5) tegevuse edasiandmine ei põhjusta olukorda, kus teenuseosutaja ei tegele realselt temale edasi antud teenuse osutamisega;
- 6) tegevuse edasiandmine ei tühista ega muuda mis tahes muid tingimusi, mille alusel teenuseosutajale tegevusluba anti;
- 7) tegevuste edasiandmisel võtab teenuseosutaja tarvitusele kõik meetmed, et vältida täiendavaid operatsioonilisi riske;
- 8) operatsiooniliste funktsioonide edasiandmine ei mõjuta sise- ja vastavuskontrolli kvaliteeti ega toimimist ning Finantsinspeksiooni võimalusi finantsjärelevalve teostamisel.

(2) Tegevusi ei või edasi anda sellisel viisil, mis võib takistada teenuseosutaja sisekontrolli läbiviimist või teenuseosutaja üle vajalikul tasemel järelevalve teostamist. Teenuseosutaja peab hindama igakülgset ja põhjalikult tegevuse edasiandmise vajalikkust.

(3) Tegevuse edasiandmise korral peab teenuseosutaja hindama, kas isik, kellele tegevus edasi antakse, on edasiantud tegevuseks pädev ja sobiv.

(4) Teenuseosutajal on õigus saada isikult, kellele ta on oma tegevuse edasi andnud, teavet edasiantud tegevuse kohta ja anda talle kohustuslikke juhiseid.

(5) Teenuseosutaja teavitab enne tegevuse edasiandmist Finantsinspeksiooni.

(6) Finantsinspeksioonil on õigus teha ettekirjutus, millega nõutakse konkreetsele isikule teenuseosutajaga seotud tegevuse või ülesande edasiandmise lõpetamist või kõigi teenuseosutaja poolt kolmandate isikutega sõlmitud tegevuste või ülesannete edasiandmise lepingute lõpetamist, kui:

- 1) kolmandal isikul puudub käesolevas seaduses sätestatud teenuste osutamiseks või ülesannete tegemiseks vajalik kvalifikatsioon;
- 2) rikutakse teenuseosutaja klientide õigustatud huve või on sellise rikkumise oht;
- 3) kolmanda riigi finantsjärelevalve asutusel, kes teostab järelevalvet kolmanda riigi isiku üle, ei ole õiguslikku alust või võimalusi Finantsinspeksiooniga koostöö tegemiseks;
- 4) kolmas isik, kellele käesoleva seaduse tähenduses teenuse osutamine on edasi antud, ei vasta vähemalt samaväärsetele nõuetele, mis on ette nähtud käesoleva seadusega;
- 5) rikutakse käesolevas seaduses sätestatud muid tingimusi.

(7) Krediidipõhise ühisrahastusteenuse osutamisega, kui pakutakse tarbijakrediiti, seotud tegevuste edasiandmisele kohaldatakse laenude vahendamise osas krediidiandjate ja -vahendajate seaduse §-s 46 krediidivahendaja kohta sätestatud, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 34. Huvide konflikti maandamise ja vältimise nõuded

(1) Teenuseosutaja kehtestab huvide konflikti maandamise ja vältimise korra, milles sätestatakse õiguslikud, tehnilised ja organisatsioonilised meetmed, arvestades teenuseosutaja tegevuse laadi ja ulatust.

(2) Teenuseosutaja rakendab huvide konflikti maandamise ja vältimise korda, et tuvastada, maandada ja võimaluse korral vältida teenuse osutamisel teenuseosutaja sisest huvide konflikti, huvide konflikti teenuseosutaja ja tema üle kontrolli teostava isiku vahel, teenuseosutaja ja tema klientide vahel ning klientide omavahelisi huvide konflikte.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kord peab muu hulgas hõlmama:

- 1) iga teenuse või tegevusega seotud asjaolusid, millest tuleneb või võib tuleneda huvide konflikt või mis toovad kaasa klientide huvide kahjustamise olulise riski;
- 2) meetmeid, mida tuleb rakendada huvide konflikti lahendamiseks;
- 3) seda, kuidas potentsiaalsetest või tegelikest huvide konflikti olukordadest kliente teavitatakse.

§ 35. Teenuseosutaja või temaga seotud isikute osalemine investeerimisprojektides

(1) Teenuseosutaja juhtorgani liikmed ja töötajad ning teenuseosutajas olulist osalust omavad isikud või mis tahes isikud, kes otseselt või kaudselt on kontrolli kaudu nendega seotud, võivad teenuseosutaja vahendusel pakutavates investeerimisprojektides osaleda üksnes järgmisel juhul:

- 1) teenuseosutaja veebilehel avalikustatakse informatsioon eelnimetatud isikute investeerimishuvi või osaluste kohta;
- 2) teenuseosutaja tagab, et eelnimetatud isikute investeringud tehakse samadel tingimustel teiste investoritega ja eelnimetatud isikutele ei võimaldata sooduskohtlemist, eelisjuurdepääsu teabele või muid hüvesid või eeliseid võrreldes teiste investoritega.

(2) Teenuseosutaja juhtorgani liikmed ja töötajad ning teenuseosutajas olulist osalust omavad isikud või mis tahes isikud, kes otseselt või kaudselt on kontrolli kaudu nendega seotud, ei või omada ega omandada finantsilist huvi rahastuse taotleja äritegevuses muul viisil kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul.

§ 36. Tasu või hüve seoses teenuse osutamisega

Teenuseosutaja ei maksa või anna ega saa tasu, allahindlust või mitterahalist hüve investorite korralduste suunamise eest konkreetse investeerimisinstrumenti pakkumise juurde oma finantsvahendusplatvormil või kolmanda osapoole platvormil.

§ 37. Konto avamise kohustus ja sellest teavitamine

(1) Teenuseosutaja peab avama maksekonto krediitiasutuses, e-raha asutuses või makseasutuses, mis on asutatud Eestis või teises lepinguriigis, mis osutab Eestis teenuseid piiriülevalt või mis on asutanud Eestis filiaali.

(2) Teenuseosutaja esitab Finantsinspektsioonile viivitamata asjaomase teabe kõigi tema nimel avatud maksekontode kohta ning teavitab Finantsinspektsiooni, kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teave muutub.

(3) Kui teenuseosutaja kasutab lisaks maksekontodele ka muid kontosid või meetmeid kliendi vara hoiustamiseks, sealhulgas virtuaalvääringu rahakotti, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ka sellistele kontodele.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud asjaolude muutumise korral teavitab teenuseosutaja viivitamata Finantsinspektsiooni ning esitab ajakohased andmed teenuseosutaja makse- või muude kontode kohta.

§ 38. Nõuded eriotstarbelise üksuse kasutamisele ühisrahastusteenuse osutamisel

Teenuseosutajal on õigus kasutada eriotstarbelist üksust ühe mittelikviidse või jagamatu vara pakkumiseks investeerimisinstrumenti kaudu ja kanda eriotstarbelisele üksusele üle ühe investeerimisprojektiga seotud vara.

§ 39. Nõuded finantsvahendusplatvormile

(1) Teenuseosutaja, kes haldab finantsvahendusplatvormi, kehtestab sise-eeskirjadega täpsed õiguslikud, tehnilised ja organisatsioonilised meetmed ja rakendab neid, et tuvastada ja maandada platvormiga seotud õigus- ja korrapärase toimimise riske.

(2) Teenuseosutaja rakendab meetmeid, et usaldusväärset hallata finantsvahendusplatvormi korraldamiseks kasutatava infotehnoloogilise süsteemi või muu tehingute tegemist vahendava ja andmeid salvestava süsteemi tehnilisi toiminguid ning toime tulla süsteemide riketega.

(3) Teenuseosutaja kehtestab finantsvahendusplatvormil läbipaistvalt ja ühetaoliselt kohaldatavad reeglid, millega tagatakse investeerimisinstrumentide ja virtuaalvääringute õiglane ning korrapärane omandamine ja võõrandamine finantsvahendusplatvormi ning tehingute täitmine objektiivsete kriteeriumide alusel.

(4) Teenuseosutaja rakendab meetmeid, et tagada tema süsteemides täidetud tehingute tõhus ja õigeaegne lõpuleviimine.

(5) Teenuseosutaja tagab finantsvahendusplatvormil korrapäraseks toimimiseks piisavate finantsvahendite pideva olemasolu, võttes arvesse finantsvahendusplatvormil tehtavate tehingute laadi ja mahtu ning finantsvahendusplatvormi toimimist mõjutavate riskide ulatust ja taset.

(6) Teenuseosutaja ei või ühelgi enda hallataval finantsvahendusplatvormil täita oma arvel kliendi korraldusi ega kaubelda oma arvel ostu- ja müügihuvide sobitamisel.

(7) Oma arvel kauplemine ostu- ja müügihuvide sobitamisel on tehing, mille täitja asub ostja ja müüja vahele sellisel viisil, et ei võta ostu- ja müügitehingu samaaegsel täitmisel tururiski ning tehing tehakse hinnaga, mille arvelt tehingu täitja ei saa kasu ega kahju, välja arvatud eelnevalt avaldatud vahendus-, teenus- või muu tasu.

(8) Teenuseosutaja rakendab õiguslikke, tehnilisi ja organisatsioonilisi meetmeid, et tagada finantsvahendusplatvormi tehingute tegemise süsteemi töökindlus, piisav võimsus korralduste ja sõnumite tippmahtudega toimetulekuks, korrapärane toimimine pingelises olukorras ning tehingute künniseid ja piirmäärasid ületavate või selgelt ekslike korralduste tagasilükkamine.

(9) Teenuseosutaja tagab finantsvahendusplatvormi tehingute tegemise süsteemi igakülgse testimise ja selle vastavuse käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatule. Korraldajal on tõhus talitluspidevusplaan teenuste osutamise jätkuvuse tagamiseks finantsvahendusplatvormi tehingute tegemise süsteemi tõrgete korral.

(10) Vastava valdkonna minister võib määrusega kehtestada täpsemad nõuded finantsvahendusplatvormil tehingute tegemise kohta.

5. peatükk

TEENUSE OSUTAMINE JA RAHASTUSE TAOTLEMINE

1. jagu

Teenuse osutamisele esitatavad üldnõuded

§ 40. Üldnõuded teenuse osutamisele

(1) Teenuseosutaja on teenuse osutamisel kohustatud:

1) tegutsema lähtuvalt kliendi huvist ja õigusaktides esitatud nõuetest, teenuse keerukusastmele vastava hoolsuse ning teenuseosutajalt eeldatava ettenägelikkuse ja pädevusega ning järgima oma sise-eeskirju;

2) tagama teenuse osutamisega seotud asjaolude, sealhulgas investeerimisinstrumendi pakkumise kohta ajakohase, selge, tõese, täpse ja täieliku teabe avalikustamise ning tegema selle ühetaoliselt kättesaadavaks kõigile klientidele;

3) teavitama klienti teenuse olemusest ja sellega seonduvatest riskidest;

4) hoidma ja kaitsma kliendi raha ja sellega sarnaseid vahendeid, mis on antud teenuseosutajale hoiule või tema käsutusse;

5) andma kliendile regulaarselt teavet teenuse osutamisest;

- 6) avalikustama osutatavate teenuste eest võetavad tasud selgel ja arusaadaval viisil ning nende suuruse ja arvestamise korra;
- 7) avalikustama veebilehel kirjelduse selle kohta, milliste teenuste osutamisega seoses tekib või võib tekkida huvide konflikt ja kuidas seda maandatakse või välditakse;
- 8) teavitama kliente teenuseosutaja juhtorgani liikmete ja töötajate ning teenuseosutajas olulist osalust omavad isikute või mis tahes isikute, kes otseselt või kaudselt on kontrolli kaudu nendega seotud, osalustest investeerimisprojektides;
- 9) registreerima ja säilitama teenuse osutamisel kogutud ning käesoleva seadusega ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega registreerimiseks ning säilitamiseks nõutud andmeid;
- 10) lahendama kliendi kaebuse seoses teenuse osutamisega võimalikult kiiresti ja läbipaistvalt;
- 11) tagama oma tegevuseks vajalike finantsvahendite pideva olemasolu;
- 12) rakendama teenuse osutamisel ühetaolisi reegleid ning mitte diskrimineerima kliente või klientide gruppe, kellele teenust osutatakse või kellele teenuse osutamisest keeldutakse.

(2) Investeerimisinstrumenti vahendaja on kohustatud:

- 1) avaldama ühetaolisel viisil investeerimisprojektide kirjeldused, et tagada investoritele nende võrreldavus;
- 2) hindama investeerimisinstrumenti asjakohasust investorile ning selle tarvis kindlaks tegema investori kogemuse finantsturul tegutsemiseks ja teadlikkuse finantsturust, võttes investori liigitamisel aluseks käesoleva seaduse §-s 47 sätestatu;
- 3) mõistma investoritele pakutavate investeerimisinstrumentide omadusi, hindama investeerimisinstrumenti sihtrühma arvesse võttes selliste investeerimisinstrumentide vastavust investori vajadustele ja pakkuma investeerimisinstrumente üksnes siis, kui see on kooskõlas investori huvidega;
- 4) tagama, et teenuseosutaja vahendatav investeerimisinstrument vastab selle instrumendi kindlaks määratud sihtrühma kuuluvate lõppklientide vajadustele vastavalt klientide liigitusele, investeerimisinstrumenti turustamisstrateegia vastab sihtrühmale ja investeerimisinstrumenti turustatakse üksnes sellele sihtrühmale;
- 5) mitte jätma avalikustamata olulist infot rahastuse taotleja tegevuse kohta, mis on teenuseosutajale teada ja mis võib potentsiaalselt mõjutada investorit investeerimisotsuse tegemisel;
- 6) täitma investori korralduse parimal viisil ning vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatule;
- 7) kontrollima rahastuse taotleja makse- või krediitvõimelisust;
- 8) kontrollima, et rahastuse taotleja juhtorgani liikmed on laitmatu ärialase mainega ja nende tegevus rahastuse taotleja juhtidena vastab usaldusväärse juhtimise põhimõtetele.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 7 nimetatud rahastuse taotleja on füüsiline isik, kellele vahendatakse käesoleva seaduse § 3 lõike 1 punktis 2 nimetatud investeerimisinstrumenti, kohaldatakse krediitvõimelisuse hindamise korral krediidiandjate ja -vahendajate seaduse 6. peatükis ja võlaõigusseaduse §-s 403⁴ sätestatut, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisti.

(4) Teenuseosutaja on kohustatud kliendi nõudmisel andma talle järgmist teavet:

- 1) teenuseosutajas olulist osalust omavate isikute ja nende osaluse suurus teenuseosutaja aktsia- või osakapitalis;
- 2) teenuseosutaja juriidiline vorm ja organisatsiooniline ülesehitus;
- 3) andmed teenuseosutaja juhtorganite liikmete kohta, sealhulgas ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumisel sünniaeg, hariduse kirjeldus ning viimase viie aasta töö- ja ametikohtade täielik loetelu;

- 4) teenuseosutaja juhtorganite liikmete ülesanded teenuseosutajas;
- 5) osutatavad teenused.

(5) Teenuseosutaja võib kasutada oma kliendi nimel otsustusõigust seoses kliendi korralduste täitmise kriteeriumidega, avaldades kliendile otsustusõiguse täpse meetodi ja kriteeriumid ning võttes kõik vajalikud meetmed kliendi jaoks parima võimaliku tulemuse saamiseks.

(6) Teenuseosutaja keeldub lepingu sõlmimisest või peab lõpetama sõlmitud lepingu mõistliku aja jooksul, kui rahastuse taotleja ei avalda käesoleva seaduse § 45 kohaselt teenuseosutajale investeerimisprojekti kohta nõutud andmeid või ei täida rahastuse taotlejale pandud kohustusi vastavalt käesoleva seaduse §-le 41.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud teave esitatakse kliendile tema taotlusel püsival andmekandjal.

(8) Käesoleva seaduse §-des 47 ja 48 sätestatud ei kohaldata teenuse osutamisel kogenud investorile.

§ 41. Üldnõuded rahastuse taotlejale

Rahastuse taotleja on kohustatud:

- 1) tegema teenuseosutajaga koostööd ning esitama talle teenuse osutamiseks ja käesolevast seadusest või muust õigusaktist tulenevate nõuete täitmiseks vajalikud andmed;
- 2) koostama ja esitama teenuseosutajale finantsvahendusplatvormil või muul viisil avaldatava investeerimisprojekti kirjelduse, mis vastab käesoleva seaduse §-s 45 ja selle alusel kehtestatud nõuetele;
- 3) avalikustama põhiteabedokumendi vastavalt käesoleva seaduse §-s 51 ja selle alusel kehtestatud nõuetele, kui rahastuse taotleja ise on investeerimisinstrumenti pakkuja.

§ 42. Teabe avalikustamine majandustegevuse kohta

(1) Teenuseosutaja avalikustab oma veebilehel nelja kuu jooksul majandusaasta lõpust arvates:

- 1) majandusaasta aruande;
- 2) ülevaate teenuseosutaja lõppenud majandusaasta majandustegevuse tulemuste kohta.

(2) Investeerimisinstrumentide vahendaja avalikustab oma veebilehel nelja kuu jooksul majandusaasta lõpust alates:

- 1) üldise teabe kõigi teenuseosutaja avalikustatud investeerimisprojektide kohta, sealhulgas teabe ebaõnnestunud investeerimisprojektide kohta;
- 2) investeerimisprojektidega kaasatud rahaliste vahendite kogumahu, keskmise investeerimisprojekti suuruse ja raha paigutanud isikute arvu iga investeerimisprojekti kohta;
- 3) andmed majandusaastal investeerimisobjektide kohta esitatud prognooside kohta võrdluses tegelike tulemustega, sealhulgas tegeliku investeringu tootlikkusega ja ka tegelikult saadud tulu juhul, kui ühisrahastusteenuse osutaja pakub eelseadistatud investeerimisega seoses krediidiportfelli valitsemisega tootluse sihtmäära;
- 4) kohaldatavuse korral kõigi ühisrahastusteenuse osutaja vahendatud laenude eeldatava ja tegeliku makseviivituse määra riskikategooriate kaupa viitega riskijuhtimisraamistikus sätestatud riskikategooriatele;
- 5) kohaldatavuse korral eeldatavate makseviivituse määrade kindlaksmääramisel kasutatud eelduste kokkuvõtte.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud andmed tuleb avalikustada käesoleva seaduse §-des 3 ja 4 sätestatud instrumendi liigi või teenuse kohta eraldi.

(4) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada täiendavalt avalikustamisele kuuluvate andmete loetelu, aruannete vormid ja koostamise meetodika ning avalikustamise tähtajad.

§ 43. Nõuded teenuseosutajale, kes osutab teenust, mille raames on võimalik vahetada virtuaalvääringut või investeerimisinstrumenti raha vastu

(1) Teenuseosutaja, kes võimaldab investeerimisinstrumendi või virtuaalvääringu vahetamist raha vastu, avalikustab veebilehel investeerimisinstrumendi või virtuaalvääringu hinna või meetodika, mille alusel investeerimisinstrumendi või virtuaalvääringu hind on kujunenud.

(2) Teenuseosutaja, kes võimaldab investeerimisinstrumendi või virtuaalvääringu vahetamist raha vastu, täidab kliendi korralduse selle hinnaga, mis on kehtiv kliendi korralduse saamise ajal.

(3) Lisaks käesoleva seaduse §-s 42 sätestatule peab virtuaalvääringu teenuse osutaja, kes võimaldab virtuaalvääringu vahetamist raha vastu, avaldama kliendile teabe korralduste ja tehingute kohta, sealhulgas tehingu esemeks olnud virtuaalvääringu koguse ja hinna.

2. jagu

Investeerimisinstrumendi pakkumise ja vahendamise nõuded

§ 44. Üldised teabe avalikustamise nõuded

(1) Investeerimisinstrumendi vahendaja avalikustab oma veebilehel järgmise teabe:

- 1) investeerimisega seotud üldiste riskide kirjeldus ja hoiatus investeerimisega kaasnevate riskide kohta;
- 2) üleskutse hinnata konkreetse investeerimisprojektiga seotud riske investori jaoks sõltuvalt tema majanduslikust olukorrast ja pidada enne investeerimisotsuse tegemist vajadusel nõu vastava ala spetsialistiga;
- 3) finantsvahendusplatvormi või muul viisil tehtavate tehingute tegemise protsessi ja tasude kirjeldus;
- 4) teave finantsvahendusplatvormil investeerimisinstrumendiga tehtud tehingute hindade kohta vastavalt käesoleva seaduse §-s 46 sätestatule;
- 5) investorite vahendite hoidmise ja investeringute üle arvestuse pidamise kirjeldus;
- 6) teave selle kohta, millised on teenuseosutaja põhilised tehingupartnerid;
- 7) hoiatus selle kohta, et teenuseosutaja käsutusse antud vahendid ei ole tagatud Tagatisfondi poolt ja nende suhtes ei kohaldata väärtpaperituru seaduses sätestatud investorikaitse nõudeid;
- 8) kirjeldus investorite õigustest ja kohustustest ning teenuse kasutus- ja muud tingimused;
- 9) makseteenuste pakkumise tingimused, sealhulgas ka juhul, kui makseteenuseid pakub kolmas isik.

(2) Teenuseosutaja ei või rõhutada investeerimisinstrumendi omandamisest saadavat võimalikku tulu, kui samal ajal ja samas kohas ei viidata selgelt sellise vahendite paigutamisega

seotud riskidele, sealhulgas investeeritud vahendite kaotamise riskile. Eelnimetatud riskid tuleb esitada võrdväärselt ja samal kujul muu infoga.

(3) Investeerimisprojekti kohta avalikustatav teave ei tohi anda näilist tagatist investeeringu tulususe või väljamaksete kohta ega sisaldada ennustusi või prognoose finantstulemuste kohta, võttes arvesse käesolevas seaduses investeerimisprojekti tootluse garanteerimise kohta sätestatud.

(4) Kui teenuseosutaja on makseraskustes või tema suhtes on algatatud saneerimis- või pankrotimenetlus või muu sarnane menetlus, teavitab teenuseosutaja sellest esimesel võimalusel kirjalikult kõiki kliente või avaldab vastava teabe oma veebilehel.

§ 45. Teabe avalikustamine investeerimisprojekti kohta

(1) Investeerimisinstrumendi vahendaja või rahastuse taotleja avalikustab investeerimisprojekti kohta vähemalt järgmise teabe:

- 1) investeerimisprojekti põhiteabedokumendi vastavalt käesoleva seaduse §-s 51 sätestatule;
- 2) märkus selle kohta, kas investeerimisinstrumendi pakkumine on registreeritud Finantsinspektsioonis või muu finantsjärelevalve asutuse juures või mitte;
- 3) kui see on asjakohane, siis nimekirja kuludest, mille suurus väljendatakse protsendina või konkreetse arvuna, millega investorite investeeringute arvelt kaetakse rahastuse taotlejaga seotud vaidlused või mida kasutatakse laenude või võlgade sissenõudmiseks või muude toimingute või kulude katmiseks.

(2) Investeerimisinstrumentide vahendaja või rahastuse taotleja teavitab viivitamata investoreid, kes on teinud offerdi või avaldanud huvi investeerimisinstrumendi pakkumise vastu, igast muutusest põhiteabedokumendis, mis tekitab või võib tekitada investoris äratuntavat huvi selle muudatusega tutvuda ning mis võib mõjutada investorilt poolt investeerimisotsuse tegemist.

(3) Investeerimisinstrumendi pakkuja avalikustab oma veebilehel investeerimisinstrumendiga seotud riskide suurenemise või realiseerumise kohta teavituse, kui:

- 1) põhiteabedokumendis kajastatud investeeringu tulusus või lubatud intressimäär ei vasta tegelikkusele või on tõenäoline, et investeerimisinstrumendi pakkujal või muul kohustatud isikul ei ole võimalik kokkulepitud tähtjaks investorile tasuta põhiteabedokumendis sisalduvat investeeringu tulusust või lubatud intressimäära;
- 2) rahastuse taotleja ei ole ette nähtud ajaks krediiti tagasi maksnud;
- 3) rahastuse taotleja on makseraskustes või tema suhtes on algatatud saneerimis- või pankrotimenetlus või muu sarnane menetlus.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teavitus tuleb avalikustada esimesel võimalusel, kuid hiljemalt esimesel tööpäeval pärast sama lõike punktides 1–3 nimetatud asjaolude ilmnemist ja see peab sisaldama järgmist teavet:

- 1) investeerimisprojekti nimi või selle puudumisel seda identifitseeriv tunnus;
- 2) teavituse aluseks olevate asjaolude kirjeldus;
- 3) võimalused riskide kõrvaldamise või vähendamise kohta;
- 4) kui see on asjakohane, siis käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud teave.

(5) Kokkulepe, mille kohaselt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud kulud moodustavad rohkem kui 25 protsenti rahastuse taotlejaga seotud vaidluste või võlgade sissenõudmisega seotud kogukuludest, on tühine.

(6) Kui krediitipõhise ühisrahastusteenuse osutaja kasutab rahastuse taotleja makseviivituse puhul teatud jaotusi, peab teenuseosutaja tagama, et kasutatud jaotuste nimetused on asjakohased ja vastavad tegelikkusele. Teenuseosutaja on kohustatud esimesel võimalusel ajakohastama makseviivituse jaotuste nimetusi.

(7) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada täpsemad nõuded investeerimisprojekti kohta avalikustatavale teabele.

§ 46. Teabe avalikustamine investeerimisinstrumentidega tehtavate tehingute hindade kohta finantsvahendusplatvormil

(1) Kui investeerimisinstrumentidega võimaldatakse teha omandamise või võõrandamise tehinguid finantsvahendusplatvormi kaudu, tuleb kõigi investeerimisinstrumentidega tehtud tehingute kohta finantsvahendusplatvormil avalikustada vähemalt järgmine teave:

- 1) investeerimisinstrumenti identifitseerimistunnus;
- 2) tehingu hind;
- 3) tehingu maht;
- 4) tehingu aeg;
- 5) tehingu vääring.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavet avalikustatakse piisava regulaarsusega.

(3) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada täiendavad tehingute kohta käivate andmete avalikustamise nõuded, sealhulgas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete avalikustamise sageduse.

§ 47. Investeerimisinstrumenti asjakohasuse hindamine investorile

(1) Investeerimisinstrumenti pakkuja peab enne teenuse osutamist, sealhulgas finantsvahendusplatvormile juurdepääsu võimaldamist, hindama investeerimisinstrumenti asjakohasust investorile.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud asjakohasuse hindamiseks kogub investeerimisinstrumenti pakkuja investorilt teavet, et teha kindlaks tema:

- 1) investeerimisalased teadmised ja kogemused, et selgitada välja, kas investor mõistab investeerimisega kaasnevat riski, sealhulgas riske finantsvahendusplatvormi abil või muul viisil investeerimisinstrumenti investeerimisel;
- 2) investeerimiseesmärgid ja rahaline olukord, sealhulgas tema kahju kandmise võime.

(3) Investeerimisinstrumenti pakkuja kogub käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 sätestatud hindamiseks investorilt muu hulgas teavet tema:

- 1) varasemate erinevate investeeringute kohta;
- 2) investeerimisinstrumentidesse investeerimise kogemuse kohta ja teadmiste kohta riskidest, mis on seotud investeerimisega eelkõige investeerimisinstrumentidesse.

(4) Investeerimisinstrumenti pakkuja teeb käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud kahju kandmise võime arvutamise võimalused kättesaadavaks oma veebilehel. Investori kahju kandmise võime on kümme protsenti tema varade netoväärtusest, mille moodustavad investori:

- 1) regulaarne sissetulek;

- 2) varad, välja arvatud peamise elukohana kasutatav kinnisvara ja pensionifondide varad;
- 3) regulaarsed finantskohustused.

(5) Investor kinnitab oma kahju kandmise võime arvutuse tulemuse.

(6) Investeeringuinstrumendi pakkuja esitab investorile riskihoiatuse, kui:

- 1) saadud andmete alusel on põhjust arvata, et investeeringuinstrument ei ole investori jaoks asjakohane;
- 2) investori ühte investeeringuprojekti investeeritav summa on suurem kui 1000 eurot või rohkem kui viis protsenti investori varade netoväärtusest;
- 3) investori esitatud teave ei ole piisav või investor on jätnud teabe esitamata, mistõttu ei ole võimalik hinnata investeeringuinstrumendi asjakohasust ning investori huvid võivad olla seetõttu vähem kaitstud.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud riskihoiatuse võib esitada standardvormis ja see peab sisaldama teavet selle kohta, et investor võib kaotada kogu investeeritud vara.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud juhul annab investor kinnituse, et on hoiatusega tutvunud ja mõistab selle sisu.

(9) Investeeringuinstrumendi pakkuja ei või kaasa aidata asjakohasuse hindamiseks vajaliku teabe esitamata jätmisele. Investeeringuinstrumendi pakkujal on õigus tugineda investori esitatavale teabele, välja arvatud juhul, kui investeeringuinstrumendi pakkuja teadis või pidi teadma, et teave on aegunud, ebatäpne või mittetäielik.

(10) Investeeringuinstrumendi pakkuja vaatab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud hindamise tulemused ja selle aluseks olevad kriteeriumid ning hoiatusteed üle iga kahe aasta tagant. Investor arvutab oma kahju kandmise võime vähemalt ühe korra iga kalendriaasta jooksul.

§ 48. Lepingueelne järelemõtlemisaeg investeeringuinstrumendi pakkumisel

(1) Teenuseosutaja peab ette nägema lepinguelse järelemõtlemisaja, mille jooksul investor võib oma pakkumisega seotud offerdi või huviavalduse ilma põhjuseta tagasi võtta. Offerdi või huviavalduse tagasivõtmise kasutamine ei tohi põhjustada investorile kulusid ega põhjendamatu ebamugavusi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud järelemõtlemisaeg on minimaalselt neli kalendripäeva investori offerdi või huviavalduse tegemisest arvates.

(3) Teenuseosutaja peab arvestust talle esitatud ofertide ja huviavalduste ning nende saamise aja kohta.

(4) Teenuseosutaja peab selgelt ja õigeaegselt avalikustama käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud järelemõtlemisaja, selle kestuse ning offerdi või huviavalduse tagasivõtmisega seotud tingimused. Kohe pärast seda, kui teenuseosutaja on potentsiaalselt investorilt saanud offerdi või huviavalduse, teavitab teenuseosutaja finantsvahendusplatvormi kaudu või muul viisil potentsiaalset investorit järelemõtlemisaja tingimustest.

(5) Oferdi või huvi avaldamise tagasivõtmise kord hõlmab vähemalt sama viisi, millega potentsiaalne investor saab teha offerdi või avaldada huvi investeerimisinstrumenti pakkumise vastu.

(6) Lepingutingimus, mis raskendab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud õiguse kasutamist, sealhulgas kokkulepe, millega taganemine seotakse käsiraha või leppetrahvi maksmisega, on tühine.

(7) Käesoleva seaduse §-s 50 sätestatud eelseadistatud investeerimise korral kohaldatakse käesolevas paragrahvis sätestatud üksnes investori antud algse investeerimisvolituse suhtes, mitte selle volituse alusel konkreetsetesse investeerimisprojektidesse tehtud investeeringute suhtes. Eelmises lauses nimetatud algne investeerimisvolitus on investori antud volitus teenuseosutajale tema varakogumi valitsemiseks.

(8) Investeerimisinstrumenti pakkumise puhul kohaldatakse käesolevas paragrahvis sätestatud ainult investeerimisinstrumenti esmapakkumise korral.

§ 49. Ettenägematute kulude reserv, investeerimisinstrumenti tulususe või tootluse garanteerimine ja tagasiostugarantii

(1) Teenuseosutaja võib moodustada ettenägematute kulude reservi. Sellisel juhul edastab ta investorile järgmise teabe:

- 1) milliste vahendite kaudu reservi rahastatakse ja kellel on õigus reservist tehtavatele väljamaksetele;
- 2) info reservi juhtimise ja haldamise kohta;
- 3) kaalutlused, mis teenuseosutaja võtab arvesse otsustamaks, kas või kuidas kasutada reservis olevaid vahendeid väljamakse tegemiseks koos näidetega;
- 4) info, kas reservis on piisavalt raha väljamakse tegemiseks;
- 5) selgitus reservist väljamakse tegemise kohta;
- 6) reservis olevate vahendite hoiustamise kord ja asjakohasel juhul reservi vahendite vääring;
- 7) kirjeldus selle kohta, mismoodi käsitatakse reservi kogutud raha teenuseosutaja maksejõuetuse korral.

(2) Teenuseosutaja edastab investorile lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabele ka asjaomaseid riskihoiatusi.

(3) Teenuseosutaja avalikustab vähemalt kord kvartalis oma veebilehel ettenägematute kulude reservi suuruse võrreldes selle jaoks oluliste lepingute täitmata jäävate summadega ja teabe selle kohta, kui suur osa lepingutest tulenevatest krediitidest on tasutud ettenägematute kulude reservi kaudu.

(4) Investeerimisinstrumenti pakkumisel võib investeerimisinstrumenti tootlust või tulusust garanteerida või pakkuda tagasiostugarantiid (edaspidi *garantii*).

(5) Garantii on käesoleva seaduse tähenduses investeerimisinstrumenti pakkuja lubadus osta investori käest investeerimisinstrument tagasi, juhul kui sellega seotud maksed või investorile lubatud tulu ei laeku, sealhulgas kui maksed on rohkem kui 60 kalendripäeva viivituses.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud garantii andjaks võib olla vaid lepinguriigi kindlustusandja või krediidasutus, või investeerimisinstrumendi vahendaja.

(7) Kui garantii andjaks on investeerimisinstrumendi vahendaja, peab ta moodustama garantiifondi, kuhu kogutakse regulaarselt makseid.

(8) Investeerimisinstrumendi pakkuja teeb garantiifondist investorile kompensatsioonimakseid, kui garantii tingimused on realiseerunud.

(9) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada täiendavad nõuded ettenägematute kulude reservi tingimuste ja investeerimisinstrumendi tulususe või tootluse garanteerimisele või tagasiostugarantii rakendamisele, sealhulgas garantiifondi tingimuste ja riskihoiatuste kohta.

§ 50. Eelseadistatud investeerimine ühisrahastusteenuse korral

(1) Eelseadistatud investeerimine käesoleva seaduse tähenduses on investori poolt ühisrahastusteenuse osutajale antud volituse alusel enda nimel ja arvel selle teenuseosutaja finantsvahendusplatvormil ühe või mitme investeerimisprojekti rahastamine või ühe või mitme krediidipõhise investeerimisinstrumendi (edaspidi käesolevas paragrahvis *krediidiportfell*) omandamine või võõrandamine.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud volituses määrab investor kindlaks vähemalt kaks kriteeriumi järgmistest:

- 1) krediidi tähtaeg ja intressimäär vahemik;
- 2) krediidi riskikategooria lubatud ulatus ja jaotus;
- 3) aastase intressimäär või muu investeeringu tulususe määra pakkumisel või lubamisel selle saavutamise tõenäosus;
- 4) intressitulu taasinvesteeringu tingimused.

(3) Ühisrahastusteenuse osutaja säilitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud volitust püsival andmekandjal kolm aastat krediidi lõpptähtajast arvates.

(4) Ühisrahastusteenuse osutaja hindab usaldusväärsete ja täpselt määratletud kriteeriumide alusel ning võttes arvesse kõiki asjaolusid, millel võib olla ebasoodne mõju krediidilepingust tulenevate kohustuste täitmisele:

- 1) krediidiriski krediidiportfelli tasandil ja iga krediidi kohta eraldi;
- 2) rahastuse taotleja krediidivõimet.

(5) Ühisrahastusteenuse osutaja teavitab investorit käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud hindamise kriteeriumidest.

(6) Ühisrahastusteenuse osutaja edastab investori nõudmisel krediidiportfelli kohta järgmise teabe:

- 1) teave investori volituse alusel välja valitud iga krediidi kohta, sealhulgas intressimäär või muu investorile makstav hüvitis, krediidi lõpptähtaeg ja krediidi põhisumma ja intressi tagasimaksegraafik ning kuidas rahastuse taotleja on täitnud tagasimaksegraafikut;
- 2) krediidiportfelli kaalutud keskmine aastane intressimäär;
- 3) krediitide jaotus riskikategooriate kaupa või lõikes protsentides ja absoluutarvudes;
- 4) iga krediidi riskimaandamismeetmete kirjeldus;

5) kui see on asjakohane, ülevaade rahastuse taotleja krediitlepingute rikkumiste kohta viimase viie aasta jooksul;

6) kõik investori, rahastuse taotleja ja ühisrahastusteenuse osutaja makstavad tasud iga krediidi kohta;

7) krediidi hindamise korral viimane hinnang krediidi kohta, hindamiskuupäev, põhjus, miks hindamine on läbi viidud ning asjakohane ja õiglane kirjeldus võimalikust saadaolevast tulust võttes arvesse tasusid ja makseviivituse määrasid.

(7) Ühisrahastusteenuse osutaja peab määrama sise-eeskirjadega kindlaks, millist metoodikat, sealhulgas millise päritoluga andmeid, kasutab ta eelseadistatud investeerimise korral.

(8) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada täpsemad nõuded eelseadistatud investeerimise, eelkõige volituse andmisel kasutatavate kriteeriumide ja investorile asjakohase teabe andmise kohta.

3. jagu

Põhiteabedokument, kahju nõudmine ja investeerimisinstrumendi pakkumise peatamine

§ 51. Nõuded põhiteabedokumendile

(1) Investeerimisinstrumendi pakkumiseks koostatakse põhiteabedokument, milles tuleb esitada käesoleva paragrahvi kohaselt avalikustamisele kuuluv teave ja mis peab olema koostatud selliselt, et investoril oleks sellest lihtne vajalikku teavet leida.

(2) Põhiteabedokument peab sisaldama lihtsalt analüüsitavas ja arusaadavas vormis kogu iseloomulikku teavet rahastuse taotleja ja avalikkusele pakutava investeerimisinstrumendi kohta, mis on investoritele vajalik, et teadvalt hinnata muu hulgas rahastuse taotleja kohustusi, finantsseisundit, kasumit ja kahjumit, tulevikuväljavaateid ning pakutava investeerimisinstrumendiga kaasnevaid õigusi.

(3) Põhiteabedokumendis esitatakse investeerimisinstrumendi pakkumise kohta vähemalt järgmised andmed:

1) rahastuse taotlejaga seotud riskide ja peamiste tunnusoonte, sealhulgas varade, kohustuste ja finantsseisundi lühikirjeldus;

2) investeerimisinstrumendi tehtava investeeringuga seotud riski ja investeeringu põhiliste tunnusoonte, sealhulgas investeerimisinstrumendi omamisega kaasnevate õiguste lühikirjeldus;

3) investeerimisinstrumendi pakkumise üldtingimused, sealhulgas eeldatavad kulud, mille peab katma investor;

4) investeerimisinstrumendi pakkumise eesmärk ja laekuva tulu kasutamine;

5) asjakohasel juhul investeerimisinstrumendi registri pidamise kord ja registri pidamise eest vastutav isik;

6) asjakohasel juhul investeerimisinstrumendi omandamise või võõrandamise tingimused finantsvahendusplatvormil ja sellega seonduvad tasud.

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatule tuleb krediidipõhise investeerimisprojekti puhul põhiteabedokumendis esitada järgmised andmed:

1) krediidi olemus, kestus ja tingimused;

- 2) intressimäär või investorile makstav muu hüvitis;
- 3) riskimaandamismeetmed, sealhulgas tagatise andjate või garantide või muud liiki garantiide olemasolu;
- 4) põhiosa ja intressi tagasimakse kavandatud amortisatsioon;
- 5) rahastuse taotleja poolt krediidilepingute täitmata jätmise viimase viie aasta jooksul;
- 6) krediidi teenindamine, sealhulgas olukordades, kus rahastuse taotleja ei täida oma kohustusi.

(5) Põhiteabedokumendis sisalduv peab olema selge, mitteeksitav ja täielik ning vastama investeerimisinstrumendi pakkumise eripäradele. Põhiteabedokument koostatakse selliselt, et isikul, kes ei ole kogenud investor, on selle sisust võimalik aru saada ka viideteta muudele dokumentidele.

(6) Põhiteabedokument peab sisaldama selget viidet, et tegemist on põhiteabedokumendiga, ning põhiteabedokumendi koostamise kuupäeva. Põhiteabedokument peab olema esitatud eraldiseisvana muust teabest, sealhulgas reklaamteabest, mis on seotud vastava pakkumise või rahastuse taotlejaga.

(7) Põhiteabedokument avalikustatakse vähemalt investeerimisinstrumendi pakkuja veebilehel ja see tuleb koostada püsival andmekandjal eraldiseiseva dokumendina, mis on selgelt eristatav turundusmaterjalidest ja on trükituna maksimaalselt kuuel A4 leheküljel.

(8) Põhiteabedokumendis peab sisalduma kuupäev, mis seisuga on põhiteabedokumendis sisalduvad andmed esitatud.

(9) Põhiteabedokumendis sisalduvate andmete õigsust ja täielikkust peab kinnitama investeerimisinstrumendi pakkuja juhatuse. Investeerimisinstrumendi pakkuja kinnituse allkirjastavad kõik tema juhatuse või seda asendava organi liikmed. Põhiteabedokumendi koostamise ja investeerimisinstrumendi pakkumise eest vastutavad isikud märgitakse selgelt põhiteabedokumendis, esitades füüsiliste isikute puhul nende nime ja ametikoha, ning juriidiliste isikute puhul nende nime ja registrijärgse asukoha, samuti nende isikute kinnituse, et neile teadaolevalt on põhiteabedokumendis sisalduv teave tõene ja et põhiteabedokumendist ei ole välja jäetud asjaolusid, mis mõjutavad või võivad mõjutada investori investeerimisotsuse tegemist.

(10) Põhiteabedokument avalikustatakse vähemalt eesti või inglise keeles. Kui põhiteabedokumendi eesti keeles ei avalikustata, võib Finantsinspeksioon investorite huvide kaitseks nõuda selle eesti keelde tõlkimist ja tõlke avalikustamist. Kui avalikustatud dokumentide muukeelsed tõlked ei ole eestikeelse dokumendiga vastavuses või on eelnimetatud dokumentide versioonid erinevalt tõlgendatavad, lähtutakse eestikeelsest dokumendist või muukeelse dokumendi tõlkest eesti keelde.

(11) Täpsemad nõuded põhiteabedokumendile ja selles sisalduvate andmete loetelule kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(12) Tarbijakrediidipõhise investeerimisprojekti põhiteabedokumendile kohaldatakse käesolevas paragrahvis sätestatud nõudeid, võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 artiklites 23 ja 24 krediidilepingute kohta kehtestatud erisusi.

§ 52. Eksitav, vigane või ebatäpne teave põhiteabedokumendis ja põhiteabedokumendi muutmise

(1) Rahastuse taotleja on kohustatud investoreid viivitamata teavitama põhiteabedokumendis oleva teabe muutmise ja põhiteabedokumendi ajakohastama, edastades muudetud või täiendatud põhiteabedokumendi teenuseosutajale avalikustamiseks.

(2) Kui investeerimisinstrumenti pakkuja on investeerimisinstrumentide vahendaja, esitab rahastuse taotleja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavituse investeerimisinstrumentide vahendajale, kes seejärel kohustub viivitamata teavitama investoreid käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaoludest.

(3) Kui investeerimisinstrumenti vahendaja tuvastab põhiteabedokumendis väljajätmise, vea või ebatäpsuse, millel võib olla oluline mõju investeeringu tulususele, tuleb sellest viivitamata teavitada rahastuse taotlejat, kes peab põhiteabedokumendi täiendama või muutma ja esitama selle uuendatud kujul avaldamiseks.

(4) Investoreid, kes on teinud offerdi või avaldanud huvi investeerimisinstrumenti pakkumise vastu, teavitatakse viivitamata tuvastatud rikkumistest, teenuseosutaja võetud ja võetavatest meetmetest ning võimalusest tühistada oma ofert või huvi avaldamine investeerimisinstrumenti pakkumise vastu.

(5) Põhiteabedokumendi muutmisel tuleb selgel viisil avaldada põhiteabedokumendi muutmise kuupäev ja viide teabele või andmetele, mida on muudetud võrreldes viimati avaldatud või registreeritud põhiteabedokumendiga.

(6) Kui põhiteabedokumendi ei ole täiendatud või muudetud 30 kalendripäeva jooksul rikkumise tuvastamisest arvates, tühistab teenuseosutaja asjaomase investeerimisinstrumenti pakkumise.

§ 53. Finantsinspektsiooni kohustused seoses põhiteabedokumendiga ja õigus nõuda põhiteabedokumendi muutmist

(1) Finantsinspektsioon ei vastuta põhiteabedokumendi sisu õigsuse eest ja avalikustatud põhiteabedokumendi ajakohasuse eest ega võta kohustust värskendada avalikustatud teavet või teatada selles tehtud muudatustest, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 54 lõikes 1 nimetatud juhul.

(2) Finantsinspektsioon võib kontrollida põhiteabedokumendi vastavust käesoleva seaduses sätestatud nõuetele ning seda, kas põhiteabedokumendis esitatud teave on esitatud lihtsalt analüüsitava ja arusaadava vormis, samuti olulist teavet rahastuse taotleja ja avalikkusele pakutavate investeerimisinstrumentide kohta.

(3) Finantsinspektsioon võib oma ettekirjutusega nõuda põhiteabedokumendi muutmist ja muudatuste avalikustamist, kui põhiteabedokument ei vasta õigusaktides sätestatud tingimustele.

(4) Finantsinspektsioon avaldab vähemalt oma veebilehel teatise selle kohta, et investeerimisinstrumenti pakkumise käigus investeerimisinstrumente omandada kavatsesid isikud peaksid tutvuma põhiteabedokumendis investeerimisinstrumenti ja rahastuse taotleja

kohta esitatuga ning hindama teavet oma investeerimiseesmärkidest ja riskitaluvusest lähtuvalt. Vajadusel peaksid investorid pöörduma vastavat kutseoskust ja tegevusluba omava isiku poole.

§ 54. Põhiteabedokumendi esitamine või registreerimine

(1) Põhiteabedokumendi avalikustamisest tuleb teavitada Finantsinspektsiooni ja esitada põhiteabedokument Finantsinspektsioonile teadmiseks.

(2) Kui investeerimisinstrumendi pakkumise koguväärtus ületab käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 sätestatud piirmäära, tuleb põhiteabedokument enne investeerimisinstrumendi pakkumise avalikustamist registreerida Finantsinspektsioonis.

(3) Põhiteabedokumendi registreerimiseks Finantsinspektsioonis tuleb esitada taotlus, millega koos esitatakse põhiteabedokument ja menetlustasu tasumise tõend vastavalt Finantsinspektsiooni seaduse § 45⁵ lõikele 2.

(4) Kui registreerimisel esitatud dokumendid ei vasta õigusaktides sätestatud nõuetele, sealhulgas põhiteabedokument ei sisalda Finantsinspektsiooni hinnangul investorite huve silmas pidades kogu vajalikku teavet, nõuab Finantsinspektsioon kümne tööpäeva jooksul taotluse esitamisest arvates dokumentide õigusaktidega vastavusse viimist või täiendamist.

(5) Registreerimisel esitatud andmete ja dokumentide kontrollimiseks võib Finantsinspektsioon nõuda täpsustavate andmete ja dokumentide esitamist, määrata ekspertiisi ja erakorralist audiitorkontrolli, teostada päringuid riigi andmekogudest, saada suulisi selgitusi taotleja juhtorgani liikmetelt ja tema töötajatelt ning põhjendatud vajaduse korral kolmandatelt isikutelt esitatud dokumentide sisu ja põhiteabedokumendi registreerimise otsustamisel tähtsust omavate asjaolude kohta.

(6) Finantsinspektsioon teeb otsuse põhiteabedokumendi registreerimise või registreerimisest keeldumise kohta kümne tööpäeva jooksul registreerimise taotluse või õigusaktidega kooskõlla viidud või täiendatud dokumentide Finantsinspektsioonile esitamisest arvates.

(7) Finantsinspektsioonil on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud otsuse tegemise tähtaega pikendada 20 tööpäevani, kui investeerimisinstrumendi pakkumine hõlmab investeerimisinstrumente, mille on väljastanud rahastuse taotleja, kes ei ole varem investeerimisinstrumente avalikkusele pakkunud.

(8) Otsuse põhiteabedokumendi registreerimise või sellest keeldumise kohta toimetab Finantsinspektsioon viivitamata taotluse esitajale kätte. Kui Finantsinspektsioon ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 6 või 7 sätestatud tähtaja jooksul otsust teinud, ei loeta põhiteabedokumenti registreerituks.

(9) Finantsinspektsioonil on õigus keelduda põhiteabedokumendi registreerimisest, kui:

- 1) pakkumise tingimused on vastuolus kehtivate õigusaktide või rahastuse taotleja põhikirjaga;
- 2) põhiteabedokument ei vasta õigusaktidega kehtestatud nõuetele ja tegemist on oluliste puudustega;
- 3) rahastuse taotleja ei ole taotlemisel esitanud kõiki õigusaktidega ette nähtud dokumente või nimetatud dokumendid on omavahel vastuolus või ei ole täidetud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud nõuet.

(10) Investeeringisinstrumenti pakkumisel põhiteabedokumendi avalikustamise kaudu ei anna Finantsinspeksioon investeeringissoovitust.

(11) Põhiteabedokumendi registreerimise puhul kontrollib Finantsinspeksioon õigusaktidega nõutud minimaalse teabe olemasolu põhiteabedokumendis ja seda, et teave oleks esitatud lihtsalt analüüsitava ja arusaadava vormis ning sisaldaks rahastuse taotleja kinnitusel kogu iseloomulikke teavet tema ja pakutavate investeeringisinstrumentide kohta.

§ 55. Investoritele kahju hüvitamine

(1) Kui põhiteabedokument sisaldab investeeringisinstrumenti väärtuse hindamise seisukohalt olulist teavet, mis ei vasta tegelikkusele, hüvitab investeeringisinstrumenti pakkuja investoritele põhjustatud kahju, mis tuleneb tõese teabe esitamata jätmisest, kui investeeringisinstrumenti pakkuja teadis või oleks pidanud teadma sellest erinevusest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu kehtib ka järgmistel juhtudel:

1) põhiteabedokumendi puudulikkuse, sealhulgas asjakohaste faktide väljajätmise korral, kui põhiteabedokumendi puudulikkus tuleneb teabe varjamisest investeeringisinstrumenti pakkuja poolt;

2) põhiteabedokumendi muutmise korral, kui põhiteabedokumendi muutmise aluseks oli asjaolu, mis oluliselt mõjutas või võis oluliselt mõjutada investori investeeringisotsuse tegemist.

(3) Investeeringisinstrumenti pakkujal on investori nõusolekul õigus käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud kahju hüvitada, võttes investeeringisinstrumenti tagasi hinna eest, millega investor investeeringisinstrumenti selle pakkujalt omandas. Sellisel viisil investeeringisinstrumenti tagasivõtmise korral vabaneb investeeringisinstrumenti pakkuja investorile muu kahju hüvitamise kohustusest. Sellisel viisil kohustub investor ka tagastama omandatud investeeringisinstrumenti, kui see on asjakohane.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud kahju hüvitamise kohustus on investeeringisinstrumenti pakkujal ka juhul, kui põhiteabedokumendis on märgitud teabe allikana kolmas isik. Investeeringisinstrumenti pakkuja vabaneb sellisel juhul vastutusest vaid siis, kui põhiteabedokumendis viidatud või avaldatud teave on esitatud viitega investeeringisinstrumenti pakkujast sõltumatule teabeallikale ja investeeringisinstrumenti pakkuja ei teadnud ega pidanud teadma, et selle viite aluseks olev teave ei ole õige.

(5) Investeeringisinstrumenti pakkuja ei ole käesoleva paragrahvi alusel kohustatud kahju hüvitama, kui kahju kannatanu investeeringisinstrumenti omandamise hetkel teadis või pidi teadma põhiteabedokumendi mittetäielikkusest või selles sisalduvast valeteabest. Sama kehtib juhul, kui kogenud investorist kannatanu oleks pidanud investeeringisinstrumenti omandamisel oma tegevuses tavapärase hoolsuse korral aru saama, et põhiteabedokument sisaldab valeteavet või et see ei ole täielik, välja arvatud juhul, kui kahju on tekitatud tahtlikult.

(6) Käesolevas paragrahvis sätestatud kahju hüvitamise nõude aegumistähtaeg on viis aastat valeteavet sisaldava või mittetäieliku põhiteabedokumendi avalikustamisest arvates.

(7) Käesolevas paragrahvis sätestatud hüvitamist ja aegumistähtaega välistavad, piiravad või vähendavad kokkulepped on tühised.

§ 56. Investeerimisinstrumendi pakkumise peatamine

(1) Finantsinspeksioonil on õigus oma ettekirjutusega nõuda investeerimisinstrumendi pakkumise lõpetamist või peatamist, kui:

- 1) ei ole täidetud või on alust arvata, et ei täideta investeerimisinstrumendi pakkumise kohta käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud või muudes õigusaktides sätestatud nõudeid;
- 2) ei ole kinni peetud põhiteabedokumendis sätestatud investeerimisinstrumendi pakkumise tingimustest;
- 3) põhiteabedokumendis registreerimisel esitatud teave on osutunud olulisel määral ebaõigeks;
- 4) esinevad muud asjaolud, millest tulenevalt Finantsinspeksioonil on põhjendatud kahtlus investeerimisinstrumendi pakkuja kohustuste täitmise suhtes.

(2) Investeerimisinstrumendi pakkumise peatamisel kohustab Finantsinspeksioon oma ettekirjutusega rahastuse taotlejat või investeerimisinstrumendi vahendajat kõrvaldama investeerimisinstrumendi pakkumise aluseks olnud asjaolud. Nimetatud asjaolude kõrvaldamisel võib investeerimisinstrumendi pakkuja Finantsinspeksiooni loal selle pakkumist jätkata.

(3) Rahastuse taotleja või investeerimisinstrumendi vahendaja võib peatada investeerimisinstrumendi pakkumise Finantsinspeksiooni eelneval nõusolekul.

(4) Investeerimisinstrumendi pakkumine peatatakse Finantsinspeksiooni määratud tähtajaks, kuid mitte kauemaks kui kümneks järjestikuseks tööpäevaks. Kui pärast nimetatud tähtaega investeerimisinstrumendi pakkumist ei jätkata, on rahastuse taotleja või investeerimisinstrumendi vahendaja kohustatud kümne tööpäeva jooksul tähtaja möödumisest arvates tehingu tühistama ja investorile tema vara tagastama.

(5) Rahastuse taotleja või investeerimisinstrumendi vahendaja on kohustatud viivitamata teavitama investeerimisinstrumendi pakkumise peatamisest ja selle jätkamisest vähemalt oma veebilehel ja asjakohasel juhul muus kohas, kus võimaldatakse investeerimisinstrumendi omandamist või võõrandamist. Finantsinspeksioon avalikustab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutuse ja lõikes 3 nimetatud nõusoleku oma veebilehel.

4. jagu

Siseteabe väärkasutamine ja turumanipulatsioon

§ 57. Siseteabe väärkasutamist ja turumanipulatsiooni reguleerivate sätete kohaldamine

Käesolevas jaos sätestatud kohaldatakse sellise investeerimisinstrumendi suhtes:

- 1) mida on võimalik omandada või võõrandada finantsvahendusplatvormil;
- 2) mille pakkumise koguväärtus on suurem kui 1 000 000 eurot investeerimisinstrumendi pakkumise üheaastase ajavahemiku jooksul.

§ 58. Siseteabe avalikustamine investeerimisinstrumendi kohta

(1) Rahastuse taotleja on kohustatud viivitamata avalikustama otseselt teda puudutava siseteabe. Siseteave avalikustatakse viisil, mis võimaldab avalikkusel sellele juurdepääsu ning

seada kiiresti, täielikult, täpselt ja õigesti hinnata. Rahastuse taotleja ei tohi siseteabe avalikustamisel seda eksitusse viival moel siduda oma tegevuse reklaamimisega.

(2) Siseteave on avalikustamata täpne teave, mis otseselt või kaudselt puudutab investeerimisinstrumenti või rahastuse taotlejat ja mis avalikustatuna võib tõenäoliselt oluliselt mõjutada investeerimisinstrumenti hinda. Siseteabeks ei loeta avalikkusele kättesaadavate andmete alusel tehtud uuringuid ja hinnanguid.

(3) Siseteabe avalikustamisega ei tohi viivitada asjaolu või sündmuse ametlikuks muutumise ootamise ettekäändel. Kui siseteabe avalikustamine võib kahjustada rahastuse taotleja õigustatud huve, võib rahastuse taotleja omal vastutusel viivitada siseteabe avalikustamisega tingimusel, et sellega viivitamine ei vii avalikkust eksitusse ning rahastuse taotleja tagab siseteabe konfidentsiaalsuse.

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule on rahastuse taotleja kohustatud avalikustama siseteabe esimesel võimalusel oma veebilehel.

(5) Iga varem avalikustatud siseteabe oluline muudatus tuleb viivitamata avalikustada varem avalikustamiseks kasutatud kanali kaudu, järgides seejuures käesolevas jaos siseteabe avalikustamisele kehtestatud nõudeid.

§ 59. Siseteabe väärkasutamise keeld

(1) Siseteabe väärkasutamine on keelatud.

(2) Siseteabe väärkasutamine on:

- 1) siseteabe objektiks oleva investeerimisinstrumenti otseselt või kaudselt enda või kolmanda isiku arvel omandamine või võõrandamine või omandamise või võõrandamise katse;
- 2) siseteabe avalikustamine kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine on seotud tavapärase töö- või ametiülesande või kohustuse täitmisega;
- 3) soovitude andmine kolmandale isikule või kolmanda isiku mõjutamine siseteabe objektiks oleva investeerimisinstrumenti omandamiseks või võõrandamiseks.

(3) Siseteabe väärkasutamiseks ei loeta siseteabe objektiks oleva investeerimisinstrumenti omandamist või võõrandamist üheks lepingu pooleks oleva isiku poolt sellise lepingu täitmiseks, mis sõlmiti enne, kui ta oli siseteabest teadlik.

§ 60. Turumanipulatsioon ja selle toimepanemise keeld

(1) Turumanipulatsiooni toimepanemine on keelatud.

(2) Turumanipulatsioon käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) investeerimisinstrumenti pakkumise, nõudluse või hinna suhtes eksitusse viiv või tõenäoliselt eksitusse viiv tehing ja tehingukorraldus, kui tehingu või tehingukorralduse teinud isikul puuduvad õigustatud põhjendused oma tehtud tehingule või tehingukorraldusele ning kui selline tehing või tehingukorraldus ei vasta üldiselt tunnustatud tavale;
- 2) isiku või isikute koostöös tehtav investeerimisinstrumenti hinda tavapäratul või kunstlikul tasemel hoidev või sinna viiv tehing või tehingukorraldus, kui tehingu või tehingukorralduse teinud isikul puuduvad õigustatud põhjendused oma tehtud tehingule või tehingukorraldusele ning kui selline tehing või tehingukorraldus ei vasta üldiselt tunnustatud tavale;

- 3) tehing ja tehingukorraldus, mis sisaldab näilikke elemente, ning muu pettuslik käitumine;
- 4) niisuguse teabe levitamine meediakanalites, sealhulgas Internetis, või muul viisil, mis annab või tõenäoliselt annab investeerimisnstrumendi kohta valesid või eksitavaid märguandeid, kui teavet levitanud isik teadis või oleks pidanud teadma, et teave on vale või eksitav;
- 5) muud käesoleva lõike punktides 1–4 sätestatud tehingute või toimingutega sarnased turumanipulatsiooni iseloomuga tehingud või toimingud.

(3) Turumanipulatsioon on sealhulgas:

- 1) investeerimisnstrumendi nõudluse või pakkumise suhtes endale turgu valitseva seisundi kindlustamine isiku või kooskõlastatult tegutsevate isikute poolt, kui selle käigus määratakse otse või kaudselt kindlaks ostu- või müügihinnad või luuakse muid ebaõiglaseid kauplemistingimusi;
- 2) investeerimisnstrumendi omandamine või võõrandamine finantsplatvormil tehtavate tehingute sulgemisel, eksitades sulgemishinna alusel tegutsevaid investoreid;
- 3) investeerimisnstrumendi või rahastuse taotleja kohta meediakanalites teabe, sealhulgas arvamuse või kuulujutu levitamine, kui eelnevalt on sõlmitud investeerimisnstrumendi ostu- või müügileping, millega mõjutatakse investeerimisnstrumendi hinda ning saadakse kasu selle mõjust investeerimisnstrumendi hinnale, ilma et samal ajal oleks huvide konflikt nõuetekohaselt ja tõhusalt avalikustatud.

(4) Valdkonna eest vastutav minister võib oma määrusega kehtestada turumanipulatsiooni iseloomuga käitumise tunnuste ja turumanipulatsiooni tuvastamisel arvestatavate asjaolude näidisloetelu ning üldised tunnustatud tavad.

5. jagu

Kliendi kaebused

§ 61. Kliendi kaebuse lahendamine

- (1) Teenuseosutaja peab sise-eeskirjadega kehtestama toimiva ja läbipaistva korra klientidelt saadud kaebuste mõistlikuks ja kiireks lahendamiseks.
- (2) Kliendil peab olema võimalik esitada teenuseosutajale kaebus tasuta.
- (3) Teenuseosutaja avalikustab kaebuste lahendamise korra ja standardiseeritud kaebuse esitamise dokumendipõhja oma veebilehel.
- (4) Teenuseosutaja registreerib kõik saadud kaebused, säilitab asjaomast teavet esitatud kaebuste ja kaebustega tegelemiseks võetud meetmete ning kaebuste lahendamise tulemuste kohta.
- (5) Teenuseosutaja avaldab oma veebilehel viited Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile ning Finantsinspektsioonile.
- (6) Teenuseosutaja on kohustatud kliendi esitatud kaebusele kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vastama ja teavitama klienti kaebuse võimalikust lahendusest mõistliku aja jooksul, kuid mitte hiljem kui 15 tööpäeva pärast kaebuse saamist.

(7) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud tähtaja jooksul ei ole teenuseosutajast mitteoleneval põhjusel võimalik kaebusele vastata või kaebuse lahendamiseks kõiki vajalikke toiminguid teha, on teenuseosutaja kohustatud kliendile viivitust põhjendama ning määrama vajalike toimingute lõpetamise eeldatava tähtaja, mis ei või olla pikem kui 35 tööpäeva.

(8) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada täpsemad nõuded kaebuste käsitlemisele ja standardiseeritud kaebuse esitamise dokumendipõhjale.

6. peatükk

INVESTEERIMISINSTRUMENDI REGISTRI PIDAMINE JA KANDED INVESTEERIMISINSTRUMENTIDEGA

§ 62. Investeerimisinstrumendi registreerimine

(1) Investeerimisinstrumendid registreeritakse elektroonilises vormis peetavas investeerimisinstrumentide registris (edaspidi *register*).

(2) Registrit peab investeerimisinstrumendi vahendaja või muu isik, kellele on registri pidamise ülesanded edasi antud (edaspidi *registripidaja*).

(3) Kõik sama liiki investeerimisinstrumendid peavad olema registreeritud ühe ja sama registripidaja juures. Kui investeerimisinstrumendi pakkuja pakub mitut investeerimisinstrumenti, võivad eri investeerimisinstrumendid olla registreeritud eri registripidaja juures.

§ 63. Nõuded registripidajale

(1) Registripidajaks võib käesoleva seaduse § 62 lõikes 2 nimetatud registripidamise ülesannete edasiandmise korral olla:

- 1) lepinguriigis asutatud krediidasutus, investeerimisühing, makseasutus, e-raha asutus, väärtpaperite keskdepositoorium või käesolevas seaduses nimetatud teenuseosutaja;
- 2) lepinguriigis asutatud isik, kelle tegevuse organisatsioonilise ja tehnilise korralduse tase, juhtimis- ja tegevusriskide maandamiseks rakendatavad sisekontrolli meetmed, finantsseisund, asjaomaste töötajate pädevus ja kogemused ning muud võimalused on küllaldased, et tagada käesolevas seaduses ja registripidamise lepingus nimetatud ülesannete täitmine.

(2) Kui registripidamise ülesanne on käesoleva seaduse § 62 lõike 2 kohaselt edasi antud, vastutab investeerimisinstrumendi vahendaja registri toimivuse eest ning peab hüvitama registri pidamisel oma kohustuste rikkumisega tekitatud kahju.

(3) Finantsinspeksioon võib oma ettekirjutusega keelata teenuseosutajal registri pidamise, kui Finantsinspeksiooni hinnangul ei ole teenuseosutaja tegevus käesolevas jaos sätestatud nõuetega kooskõlas.

§ 64. Registrisse kantavad andmed ja nende töötlemine

(1) Registrisse kantakse vähemalt järgmised andmed:

- 1) rahastuse taotleja ärinimi, asukoht ja registrikood;
- 2) investeerimisinstrumendi nimetus;

- 3) investeerimisinstrumendi omaniku nimi, aadress ja isikukood, selle puudumisel sünniaeg, või juriidilisest isikust omaniku puhul tema ärinimi, registrikood ja registrijärgne asukoht;
- 4) investeerimisinstrumendi pakkumise eest vastutav isik.

(2) Juhul kui register ei ole avalik, peab registrisse kantud andmetega olema õigus tutvuda ja neist väljavõtteid saada investeerimisinstrumendi vahendaja kliendil või tema volitatud isikul, Finantsinspeksioonil ning järgmistel isikutel ja asutustel:

- 1) kohtul asja menetlemisel;
- 2) kohtueelse uurimise asutusel ja prokuratuuril alustatud kriminaalmenetluses, asjaomastel organitel rahvusvahelise õigusabitaotluse menetlemisel või Euroopa Liidu õigusest tuleneva kohustuse täitmiseks rahvusvahelise konventsiooni või muu välislepingu või politsei või muu sellesarnase pädeva asutuse koostöölepingu täitmiseks;
- 3) julgeolekuasutusel julgeolekuasutuste seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks ning riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses nimetatud julgeolekukontrolli teostamiseks;
- 4) Maksu- ja Tolliametil vastavalt maksukorralduse seaduses sätestatule, sealhulgas alustatud väärtemenetluses põhistatud määruse alusel, või riikliku järelevalve teostamiseks hasartmänguseaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;
- 5) kohtutäituril täitemenetluse seadustikus sätestatud ülesannete täitmiseks;
- 6) ajutisel halduril ja pankrotihalduril pankrotiseaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;
- 7) Riigikontrollil Riigikontrolli seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;
- 8) pärima õigustatud isikul või tema volitatud isikul ning notaril seoses ametitoimingu tegemisega, notari või kohtu määratud pärandvara inventuuri tegijal, kohtu määratud pärandvara hooldajal, samuti välisriikide konsulaaresindustel pärimismenetluse käigus pärandvara ja sellega seotud andmete kohta kirjalike dokumentide esitamiseks;
- 9) korrupsioonivastase seaduse alusel huvide deklaratsiooni üle kontrolli teostajal deklaratsioonis esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks;
- 10) rahapesu andmebürool ja Kaitsepolitseiametil rahapesu ja terrorismi tõkestamise seaduses ja rahvusvahelise sanktsiooni seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;
- 11) muul isikul, kes tõendab, et andmete saamise eesmärk on rahapesu või terrorismi tõkestamine.

(3) Registripidaja esitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed arusaadaval ja loetaval viisil, sealhulgas koondab ühele isikule kuuluvad investeerimisinstrumendid selliselt, et oleks võimalik mõistlikult aru saada ühele isikule kuuluvatest osalustest või muude investeerimisinstrumendiga seotud õigustest või hüvedest.

(4) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada määrusega täiendavad registri pidamise nõuded.

§ 65. Erisused investeerimistokeni registreerimisel hajusraamatu- või muu turvalisel tehnoloogial põhineva süsteemi abil

(1) Investeerimistokeni omanikule tekivad sellega seotud õigused pärast investeerimistokeni ülemineku kohta kande kinnitamist hajusraamatu- või muus turvalisel tehnoloogial põhinevas süsteemis, kui seadusest ei tulene teisiti.

(2) Kolmandate isikute suhtes loetakse investeerimistokeniga seotud õigused kehtivaks selle kohta kande kinnitamisega turvalisel tehnoloogial põhinevasse süsteemi.

(3) Investeeringistokeni omanike nimekiri turvalisel tehnoloogial põhinevas süsteemis on avalik ning kasutatav turvaline tehnoloogia peab tagama igäühele õiguse registreeringuga tutvuda.

(4) Turvalisel tehnoloogial põhinev süsteem peab tagama investeeringistokeni ja selle omanike ning piirangute kohta teabe digitaalse esitamise ja avalikustamise, samuti investeeringistokeniga tehtud tehingute kohta terviklike andmete esitamise ja tähtajatu säilimise muutumatu kujul.

(5) Turvalisel tehnoloogial põhineva süsteemi kasutamisel vastutab investeeringistokeni registripidaja, et registriandmed säilivad ja on asjakohaselt kaitstud loata muutmise või hävitamise eest.

(6) Vastava valdkonna minister võib investeeringistokeni registripidamisele kehtestada määrusega täpsemad nõuded.

7. peatükk

NÕUDED KAPITALILE, OMAVAHENDITELE JA VARADE HOIDMISELE

§ 66. Teenuseosutaja osa- või aktsiakapital

(1) Teenuseosutaja osa- või aktsiakapital peab olema vähemalt 25 000 eurot.

(2) Teenuseosutaja asutamisel uue äriühinguna võib osa- või aktsiakapitalina näidata ainult realselt sisse makstud summasid.

(3) Teenuseosutaja aktsiad või osad peavad olema registreeritud lepinguriigis asutatud väärtpaberite keskdepositooriumis.

§ 67. Nõuded teenuseosutaja omavahenditele

(1) Teenuseosutaja omavahendid peavad igal hetkel vastama ühele järgmistest suurustest, olenevalt sellest, kumb on suurem:

- 1) käesoleva seaduse § 66 lõikes 1 sätestatud aktsia-, osa- või algkapitali suurus;
- 2) vähemalt neljandik eelmise majandusaasta püsivatest üldkuludest.

(2) Teenuseosutaja omavahendid koosnevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.06.2013, lk 1–337) artiklites 26–30 sätestatud esimese taseme põhiomavahenditest koos nimetatud määruse artiklis 36 sätestatud mahaarvamistega, sealjuures ei kohaldata mahaarvamisele nimetatud määruse artiklites 46 ja 48 sätestatud künnisega seotud erandeid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud püsivad üldkulud vaadatakse üle igal aastal. Krediidipõhise ühisrahastuse korral võetakse üldkuludes muu hulgas arvesse laenude teenindamise kulud eelmise majandusaasta kolme kuu keskmise kohta.

(4) Kui teenuseosutaja on tegutsenud vähem kui 12 kuud, võib ta püsivate üldkulude arvutamisel kasutada majandustegevuse prognoose tingimusel, et ta hakkab kasutama varasemate perioodide andmeid niipea, kui need on kättesaadavad.

(5) Majandusaasta püsivate üldkulude arutamise põhimõtted kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(6) Teenuseosutaja on kohustatud rakendama meetmeid, mis tagavad igal ajal võimaluse omavahendite arutamiseks piisava täpsusega.

§ 68. Kliendi vara hoidmise nõuded

(1) Kui teenuseosutaja on oma klientidelt saanud investeeringute tegemise, edasilaenamise või tagasimaksmise eesmärgil rahalisi või muid vahendeid (edaspidi käesolevas paragrahvis *vara*), on teenuseosutaja kohustatud kliendi varaga seotud huvide kaitseks:

1) hoidma teenuse osutamisega seoses talle usaldatud kliendi vara lahus ja eraldi kontrol või kontodel teenuse osutamisega mitteseotud tegevusaladega seotud ja oma varast;

2) informeerima klienti vara hoidmisega seotud nõuetest, sealhulgas sellest, kui vara hoidmise teenuseid pakub kolmas osapool;

3) säilitama andmeid ning pidama selliseid registreid ja raamatupidamisarvestust, mis võimaldab tal igal ajal viivitamata eristada kliendi jaoks hoitava vara teiste klientide jaoks hoitavast varast ja klientide vara oma varast ning mis tagab selle täpsuse ja vastavuse tegelikkuses klientide jaoks hoitavale klientide rahale;

4) kontrollima regulaarselt teenuseosutaja raamatupidamisarvestuse, andmete ja registrite vastavust selliseid varasid hoidvate kolmandate isikute arvestusele, andmetele ja registritele;

5) rakendama vastavaid organisatsioonilisi meetmeid kliendi vara või sellega seotud õiguste kaotamise või vähenemise niisuguse riski maandamiseks, mis tuleneb vara väärkasutamisest, pettusest, haldamises esinevatest puudustest, ebakorrektselt registripidamisest või hooletusest.

(2) Teenuseosutaja määrab sise-eeskirjadega täpsemalt kindlaks oma klientide vara kaitsmise ja hoidmise põhimõtted.

(3) Kui teenuseosutaja pakub talle usaldatud kliendi varaga seoses makseteenuseid, sealhulgas täidab klientide maksejuhised makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse tähenduses, peab tal olema makseasutuse tegevusluba.

(4) Kui teenuseosutaja ei paku talle usaldatud kliendi varaga seoses makseteenuseid ise või kolmanda osapoole kaudu, peab ta tagama, et tema vahendusel investeerimisinstrumente pakkuvad rahastuse taotlejad saavad raha makseteenuse osutaja kaudu vastavalt makseasutuste ja e-raha asutuste seaduses sätestatule.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärgil hoitava kliendi vara kuulub kliendile ja ei kuulu teenuseosutaja pankrotivara hulka ning selle arvel ei saa rahuldada teenuseosutaja võlausaldajate nõudeid.

(6) Käesoleva seaduse § 49 lõikes 7 nimetatud garantiifondis olev raha ei kuulu teenuseosutaja vara hulka.

(7) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada teenuseosutajale täpsemad vara hoidmise nõuded.

8. peatükk
RAAMATUPIDAMINE JA ARUANNETE ESITAMINE
FINANTSINSPEKTSIOONILE

§ 69. Raamatupidamise korraldamine

Raamatupidamisarvestust ja aruandlust korraldatakse vastavalt käesolevas seaduses, raamatupidamise seaduses, teenuseosutaja põhikirjas ja raamatupidamise sise-eeskirjas ning muudes õigusaktides sätestatule.

§ 70. Aruannete esitamine Finantsinspeksioonile

(1) Teenuseosutaja koostab ja esitab Finantsinspeksioonile aruanded käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud korras.

(2) Teenuseosutaja esitab Finantsinspeksioonile majandusaasta aruande, vandeaudiitori aruande ära kirja, kasumi jaotamise või kahjumi katmise ettepaneku ja otsuse ning üldkoosoleku protokollil väljavõtte majandusaasta aruande kinnitamise või kinnitamata jätmise otsuse kohta kahe nädala jooksul pärast aktsionäride või osanike üldkoosoleku toimumist.

(3) Teenuseosutaja esitab Finantsinspeksioonile järelevalve eesmärgil regulaarselt vähemalt järgmised aruanded:

- 1) tehingute aruanne;
- 2) klientide vara aruanne;
- 3) omavahendite aruanne;
- 4) teenuseosutaja bilansi aruanne;
- 5) teenuseosutaja kasumiaruanne.

(4) Finantsinspeksioonile esitatavate regulaarsete aruannete periood on kvartal ning aruanded tuleb esitada Finantsinspeksioonile 20 päeva jooksul pärast aruandeperioodi lõppu, kui käesolevas seaduses ei ole ette nähtud teisiti. Kui aruande esitamise viimane kuupäev on puhkepäev, tuleb regulaarne aruanne esitada hiljemalt puhkepäevale järgneval esimesel tööpäeval.

(5) Finantsinspeksioonile esitatud aruannete põhjal esitab Finantsinspeksioon või teenuseosutaja andmeid Rahandusministeeriumile Vabariigi Valitsuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks ja Eesti Pangale seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

(6) Finantsinspeksioonil on lisaks käesolevas paragrahvis sätestatule õigus nõuda ühekordselt või regulaarselt esitatavaid aruandeid ja andmeid, mis on vajalikud järelevalve teostamiseks käesolevas seaduses sätestatud ulatuses.

(7) Eestis teenuseid osutavate isikute Finantsinspeksioonile esitavate aruannete sisu, vormid, koostamise meetodika ja esitamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(8) Eesti Pangal on õigus Eesti Panga seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks nõuda teenuseosutajalt täiendavaid ühekordseid või regulaarseid aruandeid. Aruannete vormid, aruannete koostamise meetodika ja esitamise korra kehtestab Eesti Pank.

§ 71. Finantsinspeksioonile esitatud aruannete kontroll ja puuduste kõrvaldamine

(1) Finantsinspeksioon kontrollib järelevalve eesmärgil esitatud aruande vastavust nõuetele viivitamata pärast aruande laekumist.

(2) Kui Finantsinspeksioon tuvastab järelevalve eesmärgil esitatud aruandes puudusi, teavitab ta sellest viivitamata aruande esitajat.

(3) Järelevalve eesmärgil esitatud aruande esitaja on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul puudused kõrvaldama ning esitama Finantsinspeksioonile korrigeeritud aruande. Korrigeeritud aruanne tuleb Finantsinspeksioonile esitada ka juhul, kui aruande esitaja on ise varem esitatud andmetes tuvastanud vea või eelmiste aruandeperioodide arvestuspõhimõtted on muutunud.

(4) Järelevalve eesmärgil esitatud aruande koostamisel kasutatud algandmete allikaks olevaid dokumente on aruande esitaja kohustatud säilitama vähemalt viis aastat.

§ 72. Audiitorkontroll

(1) Teenuseosutaja raamatupidamise aastaaruanne peab olema auditeeritud.

(2) Audiitorettevõtjaks võib nimetada audiitortegevuse seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud isiku.

(3) Teenuseosutaja audiitorettevõtja võib nimetada ühekordse audiitorkontrolli tegemiseks või teatud tähtjaks, kuid mitte kauemaks kui viieks aastaks. Viieks aastaks nimetatud audiitorettevõtja nimetamine vahetult järgneva perioodiks ei ole lubatud.

(4) Teenuseosutaja auditeerimise käigus peab audiitorettevõtja kontrollima järgmiste nõuete täitmist ning esitama teenuseosutajale ja Finantsinspeksioonile arvamuse nende kohta:

- 1) omavahendite kohta kehtestatud nõuete täitmine;
- 2) sisekontrolli meetmete piisavus ja tõhusus;
- 3) infosüsteemide turvalisus.

(5) Teenuseosutaja asukohajärgne kohus määrab Finantsinspeksiooni avalduse alusel audiitorettevõtja, kui:

- 1) üldkoosolek ei ole audiitorettevõtjat nimetanud;
- 2) üldkoosoleku nimetatud audiitorettevõtja loobus audiitorkontrolli tegemisest;
- 3) Finantsinspeksiooni hinnangul on audiitorettevõtja kaotanud usalduse.

(6) Kohtu määratud audiitorettevõtja volitused kestavad kuni üldkoosolek nimetab uue audiitorettevõtja.

§ 73. Audiitorettevõtja informeerimiskohustus

(1) Audiitorettevõtja on kohustatud viivitamata teavitama kirjalikult Finantsinspeksiooni teenuseosutaja auditeerimise käigus talle teatavaks saanud asjaoludest, mille tagajärjeks on või võib olla:

- 1) teenuseosutaja tegevust reguleerivate õigusaktide oluline rikkumine;
- 2) teenuseosutaja või tema tütarettevõtja edasise tegevuse katkemine;

- 3) audiitorettevõtja eitav või märkustega vandeaudiitori aruanne raamatupidamise aastaaruande kohta;
- 4) olukord, mille tõttu teenuseosutaja ei ole võimeline täitma oma kohustusi, või oht sellise olukorra tekkeks;
- 5) teenuseosutaja juhtorgani liikme või töötaja tegudest tulenev oluline varaline kahju teenuseosutajale või tema klientidele.

(2) Audiitorettevõtja on kohustatud viivitamata kirjalikult teavitama Finantsinspektsiooni teenuseosutajaga märkimisväärses seoses oleva isiku auditeerimise käigus talle teatavaks saanud asjaoludest, mille tulemuseks on või võib olla käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud asjaolu.

(3) Käesoleva paragrahvi kohaselt Finantsinspektsioonile andmete edastamisega ei rikuta õigusakti või lepinguga audiitorettevõtjale pandud konfidentsiaalsusnõudeid.

9. peatükk

ISIKUANDMETE KAITSE JA TEENUSEOSUTAJA TALITLUSPIDEVUS

§ 74. Isikuandmete töötlemine ja isikuandmete kaitse nõuded

(1) Teenuseosutaja kogub klientide andmeid ulatuses, milles see on asjakohane ja vajalik teenuse osutamiseks ja lepingu täitmiseks.

(2) Teenuseosutaja võib klientide kohta koguda järgmisi andmeid:

- 1) kliendi isikuandmed;
- 2) teave kliendiga seotud juriidiliste ja füüsiliste isikute kohta;
- 3) maksekonto või muu konto või meetme, sealhulgas virtuaalvääringu rahakoti, mille kaudu rahalisi vahendeid kaasatakse ja investeeritakse, unikaalne tunnus;
- 4) isikut tõendava dokumendi number;
- 5) muud käesoleva lõike punktides 1–4 nimetatud andmed, mida teenuseosutaja vajab õigusaktidele vastavate teenuste osutamiseks või lepingu täitmiseks.

(3) Teenuseosutaja nõuab klientidelt õigete andmete esitamist.

(4) Kui teenuseosutaja saab teada kliendi esitatud andmete ebaõigsusest või teenuseosutajal tekib sellekohane kahtlus, nõuab teenuseosutaja oma kliendilt olukorra selgitamist ja vajadusel andmete parandamist. Kui klient keeldub teenuseosutaja nõudel andmete parandamisest või kui kliendi esitatud selgitused või parandused ei veena teenuseosutajat nende õigsuse osas või klient keeldub teenuseosutaja nõudel tema isikut või esindusõigust tõendava dokumendi või muu asjaomase info esitamisest, keeldub teenuseosutaja sellise potentsiaalse kliendiga lepingu sõlmimisest või lõpetab kliendiga sõlmitud lepingu.

(5) Teenuseosutajal on õigus isikuandmeid säilitada kuni teenuse osutamise lepingust või seadusest tuleneva nõude aegumistähtaja möödumiseni, kui õigusaktis ei ole sätestatud teisiti.

(6) Teenuseosutaja kehtestab ja avalikustab oma veebilehel isikuandmete töötlemist puudutavad põhimõtted.

(7) Teenuseosutaja töötaja, juht, aktsionär või osanik, kellel on juurdepääs kliendi isikuandmetele, on kohustatud hoidma saladuses talle teatavaks saanud isikuandmeid tähtajatult, kui isikuandmete kaitse seaduses või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88) või muus õigusaktis ei ole sätestatud teisiti.

§ 75. Teenuseosutaja talitluspidevuse tagamine

(1) Talitluspidevuse planeerimine on protsess, mille kaudu teenuseosutaja kindlustab ärikatkestuste või erakorraliste sündmuste esinemisel oma tegevuse jätkuvuse või taastamise, sealhulgas teenuste osutamise klientidele.

(2) Teenuseosutaja peab pidevalt hindama oluliste ärikatkestuste mõju äri- ja muudele protsessidele, võimalikke ohtusid ning selgitama välja olulisemad riskid.

(3) Teenuseosutaja peab oluliste ärikatkestuste juhtimiseks ja oma tegevuste jätkamiseks välja töötama ning rakendama ärimõju analüüsi abil tuvastatud taaste-eesmärkidel põhineva talitluspidevuse plaani. Teenuseosutaja vaatab plaanid regulaarselt üle, testib ja vajaduse korral uuendab neid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud plaanis peab määrama vähemalt:

- 1) talitluspidevuse plaani otstarbe, ulatuse ja eesmärgid;
- 2) plaani kasutuselevõtu tingimused;
- 3) rakendusprotseduurid;
- 4) rollid, kohustused ja volitused;
- 5) kommunikatsiooniprotseduurid asutusesiseseks ja oluliste osapooltega väliseks suhtlemiseks;
- 6) ettevõttesisesed ja -välised sõltuvused;
- 7) ressursinõuded;
- 8) dokumendihalduse.

(5) Talitluspidevuse planeerimise raames tuleb koostada süsteemide taasteplaanid, mis kirjeldaksid, kuidas oluliste ärikatkestuse korral erinevad süsteemid saavad taas tegevust alustada.

§ 76. Turvalisusega seotud intsidentide tuvastamine ja lahendamine

(1) Teenuseosutaja rakendab kõiki asjakohaseid meetmeid, et vähendada operatsiooni- ja turvaintsidentide mõju osutatava teenuse jätkusuutlikkusele.

(2) Teenuseosutaja töötab välja turvalisusega seotud kliendikaebuste ning operatsiooni- ja turvaintsidentide väljaselgitamise ja lahendamise ning nende suhtes meetmete rakendamise korra, mis sisaldab vähemalt:

- 1) teenuseosutaja võrgu- ja infosüsteemide pidamise nõudeid;
- 2) intsidentidest teatamise korda.

(3) Teenuseosutaja ajakohastab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud korda vähemalt üks kord kalendriaasta jooksul.

(4) Teenuseosutaja teavitab viivitamata Finantsinspektsiooni olulisest operatsiooni- või turvaintsidentist, mis on seotud tema pakutavate teenustega.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud intsidentil on või võib olla mõju klientide finantshuvidele, teavitab teenuseosutaja viivitamata kliente intsidentist ja kõigist abinõudest, mida saab võtta kasutusele intsidenti negatiivse mõju leevendamiseks.

(6) Teenuseosutajale kohaldatakse küberturvalisuse seaduses digitaalse teenuse osutaja kohta sätestatud.

10. peatükk **TEENUSEOSUTAJA ÜMBERKIJUNDAMINE, ÜHINEMINE, LÕPETAMINE JA PANKROT**

§ 77. Ümberkujundamine

(1) Teenuseosutaja ümberkujundamine on lubatud üksnes osaühingust aktsiaseltsiks.

(2) Teenuseosutaja ümberkujundamine toimub äriseadustikus sätestatud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(3) Ümberkujundamiseks on vajalik Finantsinspektsiooni eelnev luba (edaspidi *ümberkujundamisluba*) ja selle saamiseks esitab teenuseosutaja Finantsinspektsioonile:

- 1) üldkoosoleku otsuse põhikirja muutmise kohta;
- 2) üldkoosoleku protokoll;
- 3) põhikirja uue teksti;
- 4) audiitori kontrollitud ümberkujundamisaruande vastavalt äriseadustiku §-le 479.

(4) Finantsinspektsioon teeb otsuse ümberkujundamisloa andmise või sellest keeldumise kohta ühe kuu jooksul kõigi nõuetekohaste dokumentide ja andmete saamisest arvates, kuid hiljemalt kolm kuud pärast taotluse saamist.

(5) Finantsinspektsioon võib keelduda ümberkujundamisloa andmisest, kui:

- 1) ümberkujundamisluba taotleva teenuseosutaja juhtorgani liikmed ei vasta käesolevast seadusest ja selle alusel antud õigusaktidest tulenevatele nõuetele;
- 2) ümberkujundamisluba taotleva teenuseosutaja finantsseisund ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 3) ümberkujundamisega seotud dokumentatsioon ei vasta käesolevas seaduses või muudes õigusaktides sätestatud nõuetele;
- 4) teenuseosutaja ümberkujundamine takistab teenuseosutaja üle vajalikul tasemel järelevalve teostamist;
- 5) ümberkujundamine võib muul põhjusel kahjustada teenuseosutaja klientide või teiste võlausaldajate huve;
- 6) esineb muu oluline alus ümberkujundamise mittelubamiseks.

(6) Äriregistrile esitatavale avaldusele lisatakse Finantsinspektsiooni luba teenuseosutaja ümberkujundamiseks.

(7) Finantsinspeksioon avalikustab ümberkujundamisloa andmise otsuse hiljemalt otsuse tegemisele järgneval tööpäeval oma veebilehel.

§ 78. Ühinemine

(1) Teenuseosutaja võib ühendava ühinguna ühineda:

- 1) lepinguriigi teise teenuseosutajaga;
- 2) finantseerimisasutuse või abiettevõtjaga, mille peamine ja püsiv tegevus on finantsteenuste, infotehnoloogiateenuste, vastavuskontrolli teenuste või mõne muu eelnimetatud teenuse osutamine või tegevus, mis abistab või täiendab teenuseosutaja põhitegevust, kui selline äriühing on teenuseosutaja konsolideerimisgrupi ettevõtte.

(2) Kui investeerimisinstrumentide vahendaja või virtuaalvääringu teenuse osutaja ühinevad uue investeerimisinstrumentide vahendaja või virtuaalvääringu teenuse osutaja asutamise teel, peab ühinemise tulemusel asutatav investeerimisinstrumentide vahendaja või virtuaalvääringu teenuse osutaja taotlema tegevusluba käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud korras.

(3) Teenuseosutaja ühinemine toimub äriseadustikus sätestatud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(4) Ühinemiseks on vajalik Finantsinspeksiooni eelnev luba (edaspidi *ühinemisluba*) ja loa saamiseks esitab teenuseosutaja Finantsinspeksioonile:

- 1) ühinemislepingu;
- 2) ühinemisaruande;
- 3) ühinemisotsused, kui nende tegemine on nõutav;
- 4) audiitori aruande;
- 5) andmed olulist osalust omavate isikute kohta vastavalt käesoleva seaduse §-le 18;
- 6) andmed äriühingute kohta, milles teenuseosutaja või tema juhtorgani liikme osalus on suurem kui 20 protsenti, kusjuures need andmed peavad sisaldama aktsia- või osakapitali suurust, tegevusalade loetelu ning teenuseosutaja ja iga juhtorgani liikme osaluse suurust;
- 7) käesoleva seaduse nõuetele vastav äriplaani ühinemisele järgneva kolme aasta kohta;
- 8) käesoleva seaduse nõuetele vastav sise-eeskirjade projekt.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 1 nimetatud ühinemisleping ei või olla sõlmitud edasilükkava või äramuutva tingimusega. Ühinemislepingus võib sätestada üksnes tingimuse, mille kohaselt ühinemisleping jõustub pärast seda, kui Finantsinspeksioon on ühinemisloa andnud.

(6) Finantsinspeksioon teeb otsuse ühinemisloa andmise või sellest keeldumise kohta ühe kuu jooksul kõigi nõuetekohaste dokumentide ja andmete saamisest arvates, kuid hiljemalt kolm kuud pärast taotluse saamist.

(7) Ühinemisloa taotluse menetlemisele, esitatud andmete ja dokumentide kontrollimisele ja selle kontrollimisele, kas ühinemisloa taotlejal on teenuse osutamiseks piisavad võimalused ja kas ühendav äriühing vastab käesolevast seadusest ja selle alusel antud õigusaktidest tulenevatele nõuetele, kohaldatakse käesoleva seaduse tegevusloa taotluse läbivaatamise kohta sätestatud.

(8) Finantsinspeksioon võib keelduda ühinemisloa andmisest, kui:

- 1) ühendava teenuseosutaja või uue ühingu juhtorgani liikmed ei vasta käesolevast seadusest ja selle alusel antud õigusaktidest tulenevatele nõuetele;
- 2) ühinemise tagajärjel rikutakse käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud investeerimispiiranguid;
- 3) ühendava teenuseosutaja või uue ühingu finantsseisund ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 4) ühinemisleping ei vasta käesolevas seaduses või muudes õigusaktides sätestatud nõuetele;
- 5) ühendava teenuseosutaja või uue ühingu ja teise isiku vaheline märkimisväärne seos takistab teenuseosutaja üle vajalikul tasemel järelevalve teostamist;
- 6) ühinemine võib muul põhjusel kahjustada teenuseosutaja klientide või teiste võlausaldajate huve.

(9) Ühinevad äriühingud peavad avaldama ühinemisteate ühinemisloa saamise kohta viivitamata vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ja oma veebilehel.

(10) Ühinemise äriregistrissse kandmise avalduse esitab teenuseosutaja viivitamata pärast käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud ühinemisteate avaldamist.

§ 79. Jagunemine

Teenuseosutaja jagunemine ei ole lubatud.

§ 80. Tegevuskava äritegevuse lõppemise kohta

(1) Teenuseosutaja peab tegevuse alustamisel välja töötama ja avalikustama tegevuskava oma äritegevuse lõppemise puhuks. Nimetatud tegevuskava peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

- 1) teenuseosutaja kaudu sõlmitud lepingute jätkumise, üleandmise, haldamise ja lõppemise tingimused;
- 2) informatsioon kehtivate lepingute, teenuseosutajatele antud raha paigutajate vara ning sõlmitud lepingute jätkumise, üleandmise, haldamise ja lõppemise tingimuste kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuskava tuleb ajakohastada vähemalt üks kord aastas.

§ 81. Lõpetamine

(1) Teenuseosutaja lõpetamine toimub äriseadustikus sätestatud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2) Teenuseosutaja lõpetamine võib toimuda üksnes Finantsinspektsiooni loal.

(3) Teenuseosutaja lõpetamise loa saamiseks esitab teenuseosutaja Finantsinspektsioonile avalduse, millele lisatakse järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) teenuseosutaja üldkoosoleku otsus lõpetamise ja selleks loa taotlemise kohta;
- 2) teenuseosutaja hinnang enda lõpetamise mõju kohta tema klientide huvidele;
- 3) teenuseosutaja regulaarne aruanne perioodi kohta viimasest regulaarse aruande esitamisest kuni käesoleva lõike punktis 1 nimetatud otsuse tegemiseni.

(4) Teenuseosutaja lõpetamise loa taotluse menetlemisele, esitatud andmete kontrollimisele ja selle kontrollimisele, kas teenuseosutaja lõpetamine vastab tema klientide huvidele, kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud.

(5) Otsuse teenuseosutaja lõpetamise loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspeksioon ühe kuu jooksul pärast kõigi vajalike dokumentide ja andmete esitamist, kuid hiljemalt kaks kuud pärast vastava avalduse saamist.

(6) Finantsinspeksioon võib keelduda teenuseosutaja lõpetamise loa andmisest, kui teenuseosutaja lõpetamine on vastuolus tema klientide huvidega.

(7) Otsuse teenuseosutaja lõpetamise loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspeksioon viivitamata teenuseosutajale teatavaks.

§ 82. Pankrot

(1) Teenuseosutaja suhtes võivad pankrotiavalduse esitada:

- 1) Finantsinspeksioon;
- 2) likvideerijad;
- 3) võlausaldajad.

(2) Tegutsev teenuseosutaja teavitab viivitamata Finantsinspeksiooni pankrotiavalduse esitamisest enda suhtes.

(3) Tegutsev teenuseosutaja kui võlgnik võib pankrotiavalduse esitada ainult Finantsinspeksiooni kirjalikul nõusolekul.

(4) Teenuse osutamise seoses teenuseosutajale usaldatud kliendi vara, samuti selle arvel omandatud vara, kuulub teenuse osutamise seotud kliendile ning seda ei arvata teenuseosutaja pankrotivara hulka ja selle arvel ei rahuldata teenuseosutaja teiste võlausaldajate nõudeid.

(5) Teenuseosutaja pankrotimenetluses rahuldatakse nõuded pankrotiseaduses sätestatud järkudes, kui käesolevast paragrahvist ei tulene teisiti.

(6) Sellise teenuseosutaja puhul, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 68 lõikes 3 sätestatud, rahuldatakse võlausaldajate nõuded järgmistes järkudes:

- 1) pandiga tagatud tähtjaks esitatud tunnustatud nõuded pankrotiseaduse § 153 lõikes 2 sätestatud ulatuses;
- 2) klientide tähtjaks esitatud tunnustatud nõuded;
- 3) muud tähtjaks esitatud tunnustatud nõuded;
- 4) tähtjaks esitamata, kuid tunnustatud nõuded.

11. peatükk JÄRELEVALVE

§ 83. Järelevalve alused ja ulatus ning järelevalve teostamine

(1) Järelevalve eesmärk on tagada teenuseosutaja asutamise ja tegevuse ning teenuste osutamise ja lõpetamise vastavus seadustele ja teistele õigusaktidele, pidades eelkõige silmas teenuseosutaja klientide, sealhulgas investorite ja rahastuse taotlejate huvide ja õiguste kaitset.

(2) Finantsinspektsiooni järelevalvetegevus hõlmab:

- 1) kõiki teenuseosutajaid, kes on asutatud Eestis;
- 2) Eesti teenuseosutaja välisriikides asutatud filiaale, kui nende üle ei teosta järelevalvet välisriigi finantsjärelevalve asutus või kui selle riigi finantsjärelevalve asutusega on sõlmitud vastav kokkulepe;
- 3) kolmandaid isikuid, kellele on teenuseosutaja ülesanded edasi antud;
- 4) isikuid, kellel on teenuseosutajas oluline osalus.

(3) Järelevalve teostamiseks Finantsinspektsioon:

- 1) otsustab käesolevas seaduses sätestatud lubade andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise;
- 2) kontrollib osaluste omandamise, suurendamise ja vähendamise seonduvat;
- 3) annab käesolevas seaduses sätestatud juhtudel loa või nõusoleku või teostab käesolevas seaduses sätestatud registreerimisi ja kooskõlastamisi;
- 4) jälgib aruandeid ja muid dokumente, kontrollides ka kohapeal teenuseosutaja tegevuse vastavust seadustele;
- 5) teeb vastavalt vajadusele täitmiseks kohustuslikke ettekirjutusi ja annab korraldusi;
- 6) täidab muid käesolevast seadusest ja selle alusel antud õigusaktidest tulenevaid ülesandeid.

(4) Finantsinspektsioon võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks rakendada korrakaitse seaduse §-s 31 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid.

(5) Pädev asutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 artikli 29 tähenduses on Finantsinspektsioon. Finantsinspektsioonil on õigus eelnimetatud määruse alusel Eestis asutatud teenuseosutaja tegevusele rakendada selles määruses sätestatud nõuetega kooskõlla viimiseks kõiki käesolevas seaduses ja viidatud määruses nimetatud meetmeid, sealhulgas teenuseosutajale kohalduvaid vastutuse sätteid.

(6) Finantsinspektsioon avalikustab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 kohaste meetmete alusel tehtud otsuse kohta teate oma veebilehel vastavalt nimetatud määruse artiklile 42 ja muudel juhtudel vastavalt Finantsinspektsiooni seaduse § 54 lõikele 5.

§ 84. Menetlusosalise õigused ja kohustused järelevalvemenetluses

(1) Finantsinspektsioon selgitab vajaduse korral menetlusosalisele tema õigusi ja kohustusi järelevalvemenetluses.

(2) Menetlusosalisel on õigus tutvuda Finantsinspektsiooni poolt tema kohta kogutud andmetega ning teha neist koopiaid ja väljavõtteid. Finantsinspektsioonil on õigus menetlusosalisele andmete esitamisest keelduda, kui see kahjustab või võib kahjustada kolmanda isiku õigustatud huve või andmetega tutvumine takistab järelevalve eesmärkide saavutamist või ohustab tõe väljaselgitamist kriminaalmenetluses.

(3) Menetlusosalisel on õigus esitada järelevalvemenetluses Finantsinspektsiooni kaudu tunnistajale küsimusi. Finantsinspektsioonil on õigus põhjendatult keelduda küsimuste

tunnistajale edastamisest küsimuste asjassepuutumatus korral või tunnistaja õiguste või huvide rikkumise vältimiseks.

§ 85. Finantsinspeksiooni õigused informatsiooni saamisel

(1) Finantsinspeksioonil on järelevalve teostamiseks õigus nõuda aruandeid, tasuta teavet, dokumente ning suulisi või kirjalikke selgitusi järelevalve teostamisel tähtsust omavate asjaolude kohta järgmistelt isikutelt:

- 1) teenuseosutaja juhtorgani liige ja töötaja;
- 2) teenuseosutajaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluva äriühingu juhtorgani liige ja töötaja;
- 3) teenuseosutaja aktsionär või osanik;
- 4) muu kolmas isik, üksnes põhjendatud vajaduse korral;
- 5) teenuseosutaja likvideerija või pankrotihaldur;
- 6) riigiasutus ja kohaliku omavalitsusüksuse asutus, riiklik põhiregister, riiklik register ja riigi andmekogu vastutav ja volitatud töötaja.

(2) Järelevalvetegevuse eesmärgil on Finantsinspeksioonil õigus:

- 1) teostada teenuseosutajaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate äriühingute kohapealset kontrolli Finantsinspeksioonile edastatud informatsiooni kontrollimiseks ning nõuda järelevalve teostamiseks vajalike andmete ja dokumentide esitamist;
- 2) nõuda teenuseosutajalt kõiki andmeid, mis on vajalikud usaldatavusnõuete täitmise kontrollimiseks;
- 3) saada informatsiooni teenuseosutaja siseaudiitorilt ja teha temaga koostööd.

(3) Vajaduse korral võib Finantsinspeksioon kohustada isikut ilmuma selgituste andmiseks Finantsinspeksiooni määratud ajal Finantsinspeksiooni ametiruumidesse.

(4) Järelevalve teostamise eesmärgil on Finantsinspeksioonil õigus saada teenuseosutajaga seotud teavet kolmandalt isikult ilma teabe edastamisest teenuseosutajat teavitamata. Kolmandal isikul on kohustus teabe edastamisest teenuseosutajat mitte teavitada.

(5) Vajaduse korral võib Finantsinspeksioon teha korralduse, milles ta määrab käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud kohustuste täitmiseks tähtaja.

(6) Kui see ei kahjusta järelevalve teostamist, selgitab Finantsinspeksioon käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud isikutele teabe nõudmise eesmäärke.

(7) Finantsinspeksioonil on järelevalve teostamiseks õigus saada krediidasutustelt pangasaladust sisaldavaid andmeid teenuseosutaja ja nende klientide kohta, samuti kolmanda isiku kohta, kellele on edasi antud teenuseosutaja ülesanded.

§ 86. Selgituste andmisest keeldumise alused

Selgituste andmiseks kohustatud isik võib keelduda Finantsinspeksioonile selgituse andmisest kriminaalmenetluse seadustiku §-s 71 või 73 sätestatud alustel.

§ 87. Kohapealne kontroll

(1) Finantsinspeksioonil on järelevalve teostamiseks õigus teha teenuseosutaja ja selle kolmanda isiku, kellele teenuseosutaja ülesanded on edasi antud, asu- või tegevuskohas kohapealne kontroll.

(2) Kohapealset kontrolli on õigus teha, kui:

- 1) on vaja kontrollida esitatud andmete vastavust tegelikkusele;
- 2) Finantsinspeksioonil on kahtlus, et on rikutud käesolevas seaduses või muudes seadustes või nende alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud;
- 3) välisriigi finantsjärelevalve asutuse vastava taotluse alusel on vaja kontrollida välisriigi teenuseosutajalt saadud teavet;
- 4) see on vajalik järelevalveülesannete täitmiseks.

(3) Finantsinspeksioon annab kohapealse kontrolli tegemiseks korralduse, kuhu märgitakse kontrolli eesmärk ja ulatus, perioodi pikkus ning kontrollimise aeg. Korraldus toimetatakse kontrollitavale kätte hiljemalt kolm tööpäeva enne kohapealse kontrolli algust, välja arvatud juhul, kui korraldusest etteteatamine ohustaks kontrolli eesmärgi saavutamist. Kohapealset kontrolli teostab Finantsinspeksiooni volitatud töötaja, kui käesolevas seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

(4) Kohapealse kontrolli käigus on kontrollijal õigus:

- 1) siseneda kõikidesse ruumidesse, järgides kontrollitava suhtes kehtivaid turvaeeskirju;
- 2) kasutada tööks vajalikku eraldi ruumi;
- 3) piiranguteta uurida järelevalve teostamisel vajalikke dokumente ja andmekandjaid, teha nendest väljavõtteid, ära kirju ja koopiaid ning jälgida tööprotsesse;
- 4) saada suulisi ja kirjalikke selgitusi kontrollitava juhtidelt ja töötajatelt.

(5) Kontrollitav on kohustatud määrama kompetentse esindaja, kelle juuresolekul kontrollimine toimub ning kes esitab kontrollijale tema ülesannete täitmiseks vajalikke dokumente ja muud teavet, kaasa arvatud vandeaudiitori aruanded ja vandeaudiitori eriotstarbelised raportid kontrollitava aruannete kohta, ning annab nende kohta vajalikke selgitusi.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud juhul võib Finantsinspeksioon volitada kohapealset kontrolli teostama välisriigi finantsjärelevalve asutuse või tema nimetatud audiitorettevõtja või eksperdi.

(7) Kontrollija on kohustatud koostama kontrollimise tulemuste kohta kahe kuu jooksul pärast kohapealse kontrolli lõppemist akti kavandi, mille Finantsinspeksioon teeb kontrollitavale viivitamata teatavaks.

(8) Kontrollitava juhtorgani liikmel ja töötajal on õigus ühe kuu jooksul akti kavandi kättetoimetamisest arvates esitada kirjalikke selgitusi.

(9) Pärast kontrollitava kirjalike selgituste saamist, kuid hiljemalt neli kuud pärast kohapealse kontrolli lõppemist koostab Finantsinspeksioon akti, mis toimetatakse kontrollitavale kätte. Aktis esitatud asjaoludega mittenõustumise korral on kontrollitaval õigus lisada aktile kirjalik eriarvamus.

(10) Kui pärast kohapealset kontrolli või kontrollitava kirjalike selgituste saamist selguvad täiendavad asjaolud või Finantsinspeksioon saab lisainformatsiooni, võib Finantsinspeksioon käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud akti kavandi või lõikes 9 nimetatud akti koostamise

tähtaega pikendada kuni kahe kuu võrra, tehes akti kavandi või akti koostamise uue tähtaja kontrollitavale viivitamata teatavaks ja esitades esialgse tähtaja pikendamise põhjuse.

§ 88. Ekspertiis ja erakorraline audiitorkontroll järelevamenetluses

(1) Finantsinspeksioon võib järelevamenetluses eriteadmisi nõudvate tähtsust omavate asjaolude selgitamiseks menetlusse kaasata eksperdi.

(2) Finantsinspeksioonil on õigus nõuda erakorralist audiitorkontrolli, kui:

1) on põhjendatud kahtlus, et Finantsinspeksioonile või avalikkusele esitatud aruanded või teave on eksitavad või tegelikkusele mittevastavad;

2) on tehtud tehinguid, mille tulemusel võidakse tekitada või on tekitatud teenuseosutajale, teenuseosutaja konsolideerimisgruppi kuuluvale äriühingule või klientidele olulist kahju;

3) järelevamenetluses vajab täiendavat selgitamist teenuseosutaja või teenuseosutaja asutuse konsolideerimisgruppi kuuluva äriühingu finantsseisundiga seotud muu oluline küsimus.

(3) Finantsinspeksioon kaasab eksperdi või erakorraliseks audiitorkontrolliks audiitorettevõtja omal algatusel või menetlusosalise taotlusel. Eksperdi või audiitorettevõtja nimi ja tema kaasamise põhjus tehakse menetlusosalisele teatavaks enne eksperdi või audiitorettevõtja kaasamist, välja arvatud juhul, kui asja on vaja menetleda kiiresti või kui teavitamine võib takistada ekspertiisi või erakorralise audiitorkontrolli eesmärgi saavutamist.

(4) Kui ekspert või erakorralist audiitorkontrolli teostav audiitor teeb kindlaks järelevamenetluses tähtsust omavad asjaolud, mille selgitamist ei olnud Finantsinspeksioon talle otseselt ülesandeks teinud, esitab ta oma arvamuse või hinnangu ka nende asjaolude kohta.

(5) Eksperdil ja erakorralist audiitorkontrolli teostaval audiitorettevõtjal on õigus kasutada käesoleva seaduse § 87 lõikes 4 sätestatud õigusi üksnes temale antud ülesannete täitmise eesmärgil ning teha ettepanekuid Finantsinspeksioonile ja menetlusosalisele täiendavate andmete ja dokumentide esitamiseks. Ekspert ja erakorralist audiitorkontrolli teostav audiitor võivad kasutada käesoleva seaduse § 87 lõikes 4 sätestatud õigust üksnes kontrollitava loal või tema juuresolekul.

(6) Ekspert on kohustatud hoidma saladuses avalikustamisele mittekuuluvat teavet, mis sai talle teatavaks seoses käesolevas paragrahvis nimetatud ülesannete täitmisega.

(7) Ekspertiisi või erakorralise audiitorkontrolli kulud katab Finantsinspeksioon. Kui ekspert või audiitor kaasatakse menetlusosalise taotlusel, tasub ekspertiisi või erakorralise audiitorkontrolli kulud menetlusosaline.

§ 89. Ettekirjutus

(1) Finantsinspeksioonil on õigus teha ettekirjutus, kui:

1) järelevalve tulemusel on avastatud seaduse või selle alusel kehtestatud õigusakti nõuete rikkumine;

2) on vaja ära hoida käesoleva lõike punktis 1 nimetatud õigusrikkumine;

3) teenuseosutaja võetud riskid on oluliselt suurenenud või esineb muu tema tegevust, tema klientide huve või finants- või väärtpaberituru kui terviku usaldusväärsust või läbipaistvust ohustavaid või ohustada võivaid asjaolusid.

(2) Ettekirjutuse saaja peab pärast selle teatavakstegemist viivitamata asuma ettekirjutust täitma.

(3) Kaebuse esitamine ja menetlemine ei peata ettekirjutuse täitmist, kui Finantsinspeksioon ei ole ette näinud teisiti.

(4) Finantsinspeksioonil on õigus ettekirjutusega:

- 1) keelata teatud tehingute või toimingute tegemine või piirata nende mahtu;
- 2) keelata osaliselt või täielikult teenuseosutaja kasumist väljamaksete tegemine;
- 3) nõuda teenuseosutaja tegevuskulude piiramist;
- 4) nõuda teenuseosutaja sise-eeskirjade muutmist;
- 5) nõuda teenuseosutaja juhtorgani liikme tagasikutsumist või tema volituste ajutist peatamist;
- 6) teha teenuseosutaja üldkoosolekule ettepanek teenuseosutaja audiitorettevõtja vahetamiseks;
- 7) nõuda teenuseosutaja töötaja töölt kõrvaldamist;
- 8) nõuda teenuseosutaja tegevuse edasiandmisel antud teenuse osutamise õiguse tagasivõtmist;
- 9) nõuda likviidsete vahendite ja jooksvate kohustuste suhte vastavusse viimist käesoleva seaduse või selle alusel antud õigusaktiga;
- 10) nõuda teenuseosutajalt teabe viivitamatut avalikustamist, kui sellise teabe avalikustamise kohustus tuleneb õigusaktidest;
- 11) nõuda põhiteabedokumendi muutmist ja muudatuste avalikustamist, kui need ei vasta õigusaktides sätestatud tingimustele;
- 11) esitada muid nõudmisi teenuseosutaja tegevust reguleerivate õigusaktide täitmiseks.

(5) Lisaks käesolevas paragrahvis sätestatule võib Finantsinspeksiooni ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendada muid käesolevas seaduses ette nähtud meetmeid, sealhulgas:

- 1) tunnistada kehtetuks teenuseosutaja tegevusluba;
- 2) tunnistada kehtetuks filiaali asutamise luba;
- 3) nõuda teenuseosutaja juhtorgani liikme tagasikutsumist kohtu poolt.

§ 90. Juhtorganite kokkukutsumine ja juhtorgani otsuse kehtetuks tunnistamine Finantsinspeksiooni taotlusel

(1) Teenuseosutaja juhatus peab üldkoosoleku ja nõukogu koosoleku toimumisest teatama Finantsinspeksioonile vähemalt kaks nädalat ette. Erakorralise üldkoosoleku toimumisest peab võimaluse korral teatama vähemalt üks nädal ette.

(2) Finantsinspeksioonil on õigus teha ettekirjutus:

- 1) teenuseosutaja juhatuse, nõukogu või üldkoosoleku kokkukutsumiseks;
- 2) Finantsinspeksiooni arvamuse kohaselt vajaliku küsimuse võtmiseks juhatuse, nõukogu või üldkoosoleku päevakorda.

(3) Finantsinspeksioonil on õigus saata koosolekule oma esindajad, kellel on õigus esitada seisukohti ja teha ettepanekuid ning nõuda nende kandmist koosoleku protokollis.

(4) Teenuseosutaja asukohajärgne kohus võib Finantsinspeksiooni avalduse alusel tunnistada kehtetuks seadusega, selle alusel antud õigusaktiga või põhikirjaga vastuolus oleva üldkoosoleku, nõukogu või juhatuse otsuse, kui avaldus on esitatud kolme kuu jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

§ 91. Finantsinspektsiooni informeerimise kohustus

(1) Teenuseosutaja on kohustatud viivitamata informeerima Finantsinspektsiooni kõigi andmete ja asjaolude muutumisest, mis olid aluseks teenuseosutaja tegevusloa andmise otsustamisel, sealhulgas esitama järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) teenuseosutaja ärinimi, asukoha aadress või kontaktandmete muutumise korral uus ärinimi, asukoha aadress ja kontaktandmed;
- 2) põhikirja muutmise korral põhikirja muudatused ja muudetud tekst;
- 3) sise-eeskirjadega kindlaks määratud korra või reeglite muutumise korral muudetud sise-eeskirjad;
- 4) juhtorgani liikmete vahetumise korral käesoleva seaduse § 7 lõike 1 punktis 15 nimetatud andmed;
- 5) audiitorettevõtja vahetumise korral käesoleva seaduse § 7 lõike 1 punktis 17 nimetatud andmed;
- 6) asjaolud, mis mõjutavad või võivad oluliselt mõjutada teenuseosutaja finantsseisundit;
- 7) muu informatsioon, kui see on ette nähtud käesolevas seaduses.

(2) Teenuseosutaja peab Finantsinspektsiooni nõudmisel viivitamata avalikustama käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed ja dokumendid, välja arvatud punktides 3 ja 6 nimetatud.

§ 92. Sunniraha

(1) Finantsinspektsioon võib käesoleva seaduse alusel tehtud Finantsinspektsiooni ettekirjutuse või muu haldusakti täitmata jätmise või ebakohase täitmise korral rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

(2) Haldusakti täitmata jätmise või mittenouetekohase täitmise korral on sunniraha ülemmäär füüsilise isiku puhul esimesel korral kuni 5000 eurot ja järgnevatel kordadel kuni 50 000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks, kuid kokku mitte rohkem kui 5 000 000 eurot, ning juriidilise isiku puhul esimesel korral kuni 32 000 eurot ja järgnevatel kordadel kokku kuni 100 000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks, kuid kokku mitte rohkem kui kümme protsenti kogu juriidilise isiku aastasest netokäibest.

12. peatükk VASTUTUS

§ 93. Põhiteabedokumendiga seotud nõuete rikkumine

(1) Põhiteabedokumendi koostamise, avalikustamise, teavitamise või registreerimisega seotud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 94. Muu teabe avalikustamise nõuete rikkumine

(1) Investeeringiprojekti või investeeringisinstrumendi kohta ebapiisava, ebaõige, eksitava või mitteõigeaegse teabe avalikustamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 95. Teenuse osutamisega seotud kohustuse rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-des 40, 42, 43, 47, 48, 50, 55 ja 61 sätestatud teenuse osutamisega seotud kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 96. Vastutuse siseteabe väärkasutamise ja turumanipulatsiooni eest

(1) Käesoleva seaduse §-des 57–60 kehtestatud nõuete rikkumise eest, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 97. Finantsinspeksioonile teabe esitamata jätmine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud aruannete, dokumentide, selgituste või muu teabe või muude andmete esitamisest keeldumise või mitteõigeaegse esitamise või ebaõige või puuduliku teabe esitamise või avalikustamise kohustuse rikkumise eest või andmete esitamise eest sellisel kujul, mis ei võimaldanud järelevalve teostamist, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 98. Investeeringisinstrumendi registreerimisega seotud nõuete rikkumine

(1) Käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatud investeeringisinstrumendi registreerimise korra või registriandmetega tutvumisele kehtestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 99. Olulise osaluse omandamise korra rikkumine

(1) Käesoleva seaduse kohaselt Finantsinspeksioonile eelnevalt teatamata või käesoleva seaduse § 21 lõikes 1 või 3 nimetatud ettekirjutuse vastaselt teenuseosutajas osaluse omandamise, selle võõrandamise või teenuseosutaja kontrollitavaks äriühinguks muutmise eest, samuti Finantsinspeksiooni ettekirjutuse vastaselt teenuseosutajas hääleõiguse või muude

kontrolli võimaldavate õiguste teostamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 100. Sise-eeskirjade ja sisekontrolli nõuete rikkumine

Teenuseosutaja poolt käesolevas seaduses sise-eeskirjade ning sisekontrolli kohta kehtestatud nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 101. Teenuseosutaja ülesannete edasiandmise korra rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 33 sätestatud kolmandale isikule teenuseosutaja ülesannete edasiandmise nõuete rikkumise või Finantsinspektsiooni ülesannete edasiandmisest teavitamata jätmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 102. Teenuseosutaja juhtorgani kohustuste rikkumine

(1) Teenuseosutaja juhtorgani liikme poolt käesoleva seaduse §-s 26 sätestatud kohustuste rikkumise eest, millega kaasnes teenuseosutaja või tema klientide huvide kaitseta jätmine või selle oht, –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 103. Omavahendite nõuete rikkumine

(1) Käesolevas seaduses ja selle alusel sätestatud omavahendite nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 104. Vara hoidmise nõude rikkumine

(1) Kliendi vahendite hoidmise või muu sarnase kohustuse täitmata jätmise või mitteõigeaegse või ebapiisava täitmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 105. Huvide konflikti maandamise nõuete rikkumine

(1) Teenuse osutamisega seoses tekkida võiva huvide konflikti maandamise ja vältimise meetmete kehtestamata, ajakohastamata või rakendamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 106. Teenuseosutaja tegevusega seotud õigusrikkumisest teavitamise korra rikkumine

(1) Käesoleva seaduse § 31 lõikes 3 nimetatud õigusrikkumisest teavitamise korra kehtestamata või rakendamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 107. Isikuandmete kaitse ning talitluspidevuse ja turvalisuse tagamisega seotud nõuete rikkumine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud isikuandmete kaitse ja teenuseosutaja talitluspidevuse tagamiseks ette nähtud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 108. Teenuseosutaja jagunemise, ümberkujundamise, ühinemise ja lõpetamisega seotud nõuete rikkumine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud teenuseosutaja jagunemise, ümberkujundamise, ühinemise ja lõpetamisega seotud piirangute või nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 109. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2020/1503 nimetatud nõuete rikkumine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 artiklis 3, 4 või 5, artikli 6 lõigetes 1–6, artikli 7 lõigetes 1–4, artikli 8 lõigetes 1–6, artikli 9 lõigetes 1 ja 2, artiklites 10 ja 11, artikli 12 lõikes 1, artikli 13 lõikes 2, artikli 15 lõigetes 2 ja 3, artikli 16 lõikes 1, artikli 18 lõigetes 1 ja 4, artikli 19 lõigetes 1–6, artikli 20 lõigetes 1 ja 2, artikli 21 lõigetes 1–7, artiklis 22, artikli 23 lõigetes 2–13, artiklites 24–26 ning artikli 27 lõigetes 1–3 või artikli 30 lõikes 1 sätestatud nõude või kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 110. Menetlus

Käesolevas peatükis sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Finantsinspeksioon.

13. peatükk RAKENDUSSÄTTED

1. jagu Üleminekusätted

§ 111. Tegevuse kooskõlla viimine käesoleva seaduse nõuetega

(1) Krediitvahendaja, kes on asutatud ja tegutsenud enne käesoleva seaduse jõustumist ja kellel on kehtiv tegevusluba krediidiandjate ja -vahendajate seaduse § 2 lõike 2 alusel, peab taotlema Finantsinspeksioonilt investeerimisinstrumendi vahendaja tegevusluba ja viima oma tegevuse ja dokumendid käesolevas seaduses sätestatuga vastavusse 2022. aasta 1. juuniks.

(2) Virtuaalvääringu teenuse osutaja, kellele on enne käesoleva seaduse jõustumist väljastatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse alusel tegevusluba, peab taotlema Finantsinspeksioonilt käesolevas seaduses sätestatud tegevusluba ning viima oma tegevuse ja dokumendid käesolevas seaduses sätestatuga vastavusse 2021. aasta 1. oktoobriks.

(3) Otsuse käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud isikule tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspeksioon kuue kuu jooksul kõigi vajalike nõuetekohaste andmete ja dokumentide saamisest ning nõuete täitmisest arvates, kuid hiljemalt kaheksa kuud pärast tegevusloa taotluse saamist.

(4) Kui teenuseosutaja on esitanud vastavalt käesolevale seadusele tegevusloa taotluse enne 2022. aasta 1. jaanuari ja vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud tähtjaks ei ole Finantsinspeksioon tegevusloa andmist või sellest keeldumist otsustanud, ei loeta krediidiandja või -vahendaja või virtuaalvääringu teenuseosutaja tegevust tegevusloata tegevuseks karistusseadustiku tähenduses. Sellisel juhul ei ole teenuseosutajal lubatud alates 2022. aasta 1. juunist ja virtuaalvääringu teenuseosutajal alates 2021. aasta 1. oktoobrist kuni tegevusloa andmise või sellest keeldumise otsustamiseni teenuseid osutada.

(5) Käesolevas seaduses sätestatud nõudeid ei kohaldata lepingute suhtes, mis on sõlmitud enne teenuseosutajale käesoleva seaduse alusel tegevusloa andmist. Kui leping on sõlmitud enne käesoleva seaduse alusel teenuseosutajale tegevusloa andmist, kohaldatakse teenuse osutamisele ja sellega seotud toimingutele või asjaoludele teenuseosutajale tegevusloa andmisest arvates või hiljemalt 2022. aasta 1. juunist käesolevas seaduses sätestatud.

(6) Teenuseosutaja, kes on asutatud ja tegutsenud enne käesoleva seaduse jõustumist ja kes alates 2021. aasta 1. juulist ei anna ega vahenda krediiti või ei osuta virtuaalvääringu teenust, ei pea taotlema Finantsinspeksioonilt tegevusluba. Krediidilepingule või virtuaalvääringu teenusega seotud lepingule, mille käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud krediidiandja või

-vahendaja või virtuaalvääringu teenuse osutaja on sõlminud enne 2022. aasta 1. juunit, ei kohaldata käesolevas seaduses sätestatud.

(7) Käesolevat seadust kohaldatakse krediidiandjate ja -vahendajate seaduse § 53¹ lõike 2 punktis 5¹ nimetatud krediidilepingule, mis on sõlmitud 2022. aasta 1. juunil või hiljem.

(8) Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse alusel antud virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusluba muutub kehtetuks käesoleva seaduse alusel virtuaalvääringu teenuse osutaja tegevusloa andmisega või andmisest keeldumisega või 2022. aasta 1. jaanuaril.

2. jagu

Muudatused kehtivates seadustes

§ 112. Finantsinspektsiooni seaduse muutmine

Finantsinspektsiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Riiklik finantsjärelevalve (edaspidi *finantsjärelevalve*) käesoleva seaduse tähenduses on järelevalve riikliku finantsjärelevalve subjektide (edaspidi *finantsjärelevalve subjekt*) üle ning käesolevas seaduses, krediidiasutuste seaduses, krediidiandjate ja -vahendajate seaduses, kindlustustegevuse seaduses, investeerimisfondide seaduses, kogumispensionide seaduses, väärtpaberituru seaduses, liikluskindlustuse seaduses, makseasutuste ja e-raha asutuste seaduses, pandikirjaseaduses, väärtpaberite registri pidamise seaduses ja ühisrahastus- ja muude investeerimisinstrumentide ning virtuaalvääringute seaduses ning nende alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud tegevuse üle.“;

2) paragrahvi 38 lõike 2 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Investeerimisühing, väärtpaberite keskdepositoorium ja pensioniregistri pidaja, väärtpaberiarveldussüsteemi korraldaja, reguleeritud väärtpaberituru korraldaja, kindlustusandja, krediidiasutus, makseasutus, e-raha asutus, krediidiandja, fondivalitseja, määratud väljamaksetega tööandja pensionifond, investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutaja ja virtuaalvääringu teenuse osutaja maksavad järelevalvetasu kapitali- ja mahuosa, välja arvatud käesoleva seaduse § 43 lõigetes 5–8 sätestatud juhtudel.“;

3) paragrahvi 38 lõiget 8 täiendatakse punktidega 6¹ ja 6² järgmises sõnastuses:

„6¹) äriühing, kellel on investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutaja ja makseasutuse tegevusluba, maksab järelevalvetasu selle järelevalvesubjektina, kelle järelevalvetasu on suurem;

6²) ühisrahastusteenuse osutaja, kes ei ole krediidiandja või krediidivahendaja, maksab järelevalvetasu üksnes ühisrahastusteenuse osutajana.“;

4) paragrahvi 39 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) investeerimisühingu, makseasutuse, reguleeritud väärtpaberituru korraldaja, e-raha asutuse, krediidiandja, fondivalitseja, määratud väljamaksetega tööandja pensionifondi, investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutaja ja virtuaalvääringu teenuse osutaja

korral tegevusloas märgitud tegevusalaga tegelemiseks õigusakti kohaselt nõutavast kõrgeimast minimaalsest aktsia-, osa- või algkapitali summast;“;

5) paragrahvi 39 lõiget 2 täiendatakse punktidega 2¹–2⁶ järgmises sõnastuses:

„2¹) laenu põhise ühisrahasusteenuse osutaja korral 0,001–0,1 protsendiga teenuseosutaja vahendatud krediidi summast;

2²) investeerimis- või omakapitalipõhise ühisrahasusteenuse osutaja korral 0,001–0,1 protsendiga teenuseosutaja vahendatud investeeringutena käsitatavast summast;

2³) virtuaalvääringu rahakotiteenuse osutaja korral 0,001–0,1 protsendiga teenuseosutaja hoitavate klientidele kuuluvate virtuaalvääringute väärtusest;

2⁴) virtuaalvääringu vahetamise teenuse osutaja korral 0,001–0,1 protsendiga teenuseosutaja osutatava teenuse aastasest käibest;

2⁵) virtuaalvääringutega kauplemise platvormi korraldamise teenuse osutaja korral 0,001–0,1 protsendiga teenuseosutaja osutatava teenuse aastasest käibest;

2⁶) käesoleva lõike punktides 2¹ ja 2² nimetatud investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutaja korral 0,001–0,1 protsendiga teenuseosutaja vahendatud investeeringutena käsitatavast summast.“;

6) paragrahvi 41 täiendatakse lõigetega 5³–5⁶ järgmises sõnastuses:

„(5³) Laenu põhise ühisrahasusteenuse osutaja mahuosa ettemakse arvutamisel võetakse aluseks selle isiku vahendatud krediidi summa.

(5⁴) Investeerimis- või omakapitalipõhise ühisrahasusteenuse osutaja mahuosa ettemakse arvutamisel võetakse aluseks selle isiku vahendatud investeeringutena käsitatav summa.

(5⁵) Virtuaalvääringu teenuse osutaja mahuosa ettemakse arvutamisel võetakse aluseks teenuseosutaja aastane käive.

(5⁶) Käesoleva lõike punktides 5³ ja 5⁴ nimetatud investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutaja mahuosa ettemakse arvutamisel võetakse aluseks selle isiku vahendatud investeeringutena käsitatav summa.“;

7) paragrahvi 42 täiendatakse lõigetega 5³–5⁶ järgmises sõnastuses:

„(5³) Laenu põhise ühisrahasusteenuse osutaja mahuosa lõppmakse arvutamisel võetakse aluseks selle isiku vahendatud investeeringutena käsitatav summa.

(5⁴) Investeerimis- või omakapitalipõhise ühisrahasusteenuse osutaja mahuosa lõppmakse arvutamisel võetakse aluseks selle isiku vahendatud investeeringutena käsitatav summa.

(5⁵) Virtuaalvääringu teenuse osutaja mahuosa lõppmakse arvutamisel võetakse aluseks teenuseosutaja aastane käive.

(5⁶) Investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutaja mahuosa lõppmakse arvutamisel võetakse aluseks selle isiku vahendatud investeeringutena käsitatav summa.“;

8) paragrahvi 45³ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kindlustusandja, investeerimisühingu, reguleeritud väärtpaberituru korraldaja, aruandlusteenuse osutaja, väärtpaberiarveldussüsteemi korraldaja, makseasutuse, e-raha asutuse, fondivalitseja, krediidiandja või -vahendaja, investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutaja või virtuaalvääringu teenuse osutaja tegevusloa taotlemisel tasutakse menetlustasu 1000 eurot.“;

9) paragrahv 45⁴ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Krediidiasutuse, kindlustusandja, investeerimisühingu, reguleeritud väärtpaberituru korraldaja, aruandlusteenuse osutaja, fondivalitseja, makseasutuse, e-raha asutuse, krediidiandja või -vahendaja, investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutaja või virtuaalvääringu teenuse osutaja täiendava tegevusloa taotlemisel, olemasoleva tegevusloaga lubatavate teenuste ringi laiendamise või makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 11 lõigetes 1–3 või § 12 lõikes 1 sätestatud erandi kohaldamise lõpetamise taotlemise korral tasutakse menetlustasu 500 eurot.“;

10) paragrahv 45⁵ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 45⁵. Väärtpaberite prospekti ja selle lisa kinnitamise ning investeerimisinstrumenti või virtuaalvääringu põhiteabedokumendi registreerimise taotlemine

(1) Väärtpaberite, välja arvatud investeerimisfondide esmase emissiooni aktsiad ja osakud, prospekti kinnitamise taotlemisel tasutakse menetlustasu 600 eurot ning prospekti lisa kinnitamise taotlemise korral tasutakse menetlustasu 200 eurot.

(2) Investeerimisinstrumenti või virtuaalvääringu põhiteabedokumendi registreerimise taotlemise korral tasutakse menetlustasu 600 eurot.“.

§ 113. Kindlustustegevuse seaduse muutmine

Kindlustustegevuse seaduse § 109 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kindlustusandja juhatuse liige ei või olla teise kindlustusandja, kindlustusmaakleri, liisinguandja, krediidiasutuse, makseasutuse, e-raha asutuse, investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutaja, virtuaalvääringu teenuse osutaja, fondivalitseja või investeerimisühingu juhatuse liige ega töötaja, välja arvatud selle kindlustusandjaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluva ettevõtja juhatuse liige või töötaja.“.

§ 114. Krediidiandjate ja -vahendajate seaduse muutmine

Krediidiandjate ja -vahendajate seaduse § 2 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Käesolevat seadust ei kohaldata ühisrahastusteenuse osutajale, kui ühisrahastuse ja muude investeerimisinstrumentide ning virtuaalvääringute seaduses ei ole sätestatud teisiti.“.

§ 115. Krediidiasutuste seaduse muutmine

Krediidiasutuste seaduse § 2 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Krediidiasutusele, kes pakub investeerimisinstrumentide või virtuaalvääringute vahendamise teenust, kohaldatakse ühisrahastuse ja muude investeerimisinstrumentide ning virtuaalvääringute seaduse 2., 5., 6., 11. ja 12. peatükis sätestatud.“.

§ 116. Majandustegevuse seadustiku üldosa seadus

Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 2 lõiget 4 täiendatakse punktiga 6¹ järgmises sõnastuses:

„6¹) ühisrahastuse ja muude investeerimisinstrumentide ning virtuaalvääringute seaduse tähenduses investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse ja virtuaalvääringu teenuse osutajana tegutsemine;“.

§ 117. Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse muutmine

Makseasutuste ja e-raha asutuste § 2 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Makseasutusele või e-raha asutusele, kes pakub investeerimisinstrumentide või virtuaalvääringute vahendamise teenust, kohaldatakse ühisrahastuse ja muude investeerimisinstrumentide ning virtuaalvääringute seaduse 2., 5., 6., 11. ja 12. peatükis sätestatud.“.

§ 118. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõike 2 punkt 10 ja lõige 5, § 3 punktid 9–10¹, § 70 lõike 1 punkt 4, § 72 lõike 1 punktid 4–6 ning §-d 118¹ ja 118² tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 6 lõiget 2 täiendatakse punktiga 13 järgmises sõnastuses:

„13) investeerimisinstrumentide vahendaja ja virtuaalvääringu teenuse osutaja ühisrahastusrahastuse ja muude investeerimisinstrumentide ning virtuaalvääringute seaduse tähenduses.“;

3) paragrahvi 25 pealkirjast jäetakse välja sõnad „virtuaalvääringu teenuse pakkuja“;

4) paragrahvi 70 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmetele lisatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevusala tegevusloa taotluse korral info selle kohta, millist finantsteenust osutama hakatakse.“.

§ 119. Väärtpaberite registri pidamise seaduse muutmine

Väärtpaberite registri pidamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud väärtpaberitele võib registris registreerida teisi aktsiaid, märkimisõigusi, osasid, osakuid, emiteeritud võlakohustusi ja muid eelnevalt nimetamata investeerimisinstrumente ning muid seesuguseid õigusi ja kohustusi, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.“;

2) paragrahvi 2 täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

„(4¹) Ühisrahastuse ja muude investeerimisinstrumentide ning virtuaalvääringute seaduses sätestatud investeerimisinstrumentide registreerimisel keskdepositooriumis ei kohaldata käesolevas seaduses väärtpaberikonto ja sama seaduse 5. peatükis kontohaldurite suhtes sätestatud.“.

(4²) Vastava valdkonna minister kehtestab määrusega täpsemad nõuded investeerimisinstrumentide registreerimisele ja nendega tehingute tegemisele keskdepositooriumis.“.

§ 120. Väärtpaberituru seaduse muutmine

Väärtpaberituru seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 1. Reguleerimisala ja kohaldamisala“;

2) paragrahvi 1 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Käesolevat seadust ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503, 7. oktoober 2020, mis käsitleb ettevõtjatele Euroopa ühisrahastusteenuse osutajaid ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1129 ja direktiivi (EL) 2019/1937 (ELT L 347, 20.10.2020, lk 1–49), artikli 2 lõike 1 punktis e nimetatud ühisrahastusteenuse osutajatele.“;

3) paragrahvi 40 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Investeerimisühingule, kes pakub investeerimisinstrumentide või virtuaalväeringute vahendamise teenust, kohaldatakse lisaks käesolevale seadusele ühisrahastuse ja muude investeerimisinstrumentide ning virtuaalväeringute seaduse 2., 5., 6., 11. ja 12. peatükis sätestatud.“;

4) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2020/1504, millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta (ELT L 347, 20.10.2020, lk 50–51)“.

3. jagu Seaduse jõustumine

§ 121. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2021. aasta 1. juulil.

(2) Käesoleva seaduse § 118 punktid 1, 3 ja 4 jõustuvad 2022. aasta 1. jaanuaril.